

ΠΕΛΕΚΑΝ

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΘΕΟΣΟΦΙΚΗΣ ΕΝΩΣΕΩΣ

Ὡςπερ Πελεκάν, τετρωμένος τὴν πλευ-
ράν Σου, Λόγε, σοὺς θανάοντας παῖδας ἐ-
ζώωσας, ἐπιστάξας ζωτικούς αὐτοῖς κρουνοὺς.

Ἄπο τὸν ὄρθρο τοῦ Μ. Σαββάτου.

Π Ε Ρ Ι Ε Χ Ο Μ Ε Ν Α

		σελ.
Μαργαρίτα Γέννησον	Ζάν άστέρι (ποίημα)	1
Θράσος Γαρνούπερ	Άγια νυχτιά (ποίημα)	2
Ραμπινού του μελωδού	Είς τήν γέννησιν του Χριστού	3
Ι.Μ. Σ.	Σελαγίζει έν τῷ μέσω τῆς νυκτός	4
Δημ. Νορτικῶ	Όπως ό έκπαγλος έκεινος άστήρ	5
Η. Μοσκίβ	Καί έπί γῆς εἰρήνη	5
Ν. Α. Άθανασιάδη	Πρωτοχρονιάτικες όρμηνιες	7
Δ. Ι. Γιουβενάλη	Τόν πιό μεγάλο σεβασμό (οτίχος)	7
Ν. Καρβούνη	Ή πνοή τῶν νέων γενεῶν	7

ΘΕΟΣΟΦΙΚΟ ΜΝΗΜΟΣΥΝΟ ΤΙΜΟΥ ΒΡΑΤΣΑΝΟΥ

Καλλιόπης Κουτσογιάννη	Τόν άγῶνα τόν καλόν...	8
Κώστα Ξύνδα	Ύπῆρξεν ύπόδειγμα	9
Νίκου Παναγόπουλου	Τέτοιος ἦταν ό Τίμος Βρατσάνος	10
Χρ. Παρασκευόπουλου	Άπόσπ. από συλλυπητήριο γράμμα	13
Λάμπη Λούκου(Άντωνόπουλου)	Άπόσπ. από συλλυπητήριο γράμμα	14
Άγλ. Ζάννου	Μάρτυρας τῆς ιδεολογίας του	14

ΕΝΑΡΞΗ ΕΡΓΑΣΙΩΝ 1963 1964

Άγλ. Ζάννου	Έλεύθερη άναζήτηση	18
Ρόμπερτ Μπράουνινγκ	Ή άλήθεια (ποίημα)	22

ΕΚΑΤΟ ΧΡΟΝΙΑ ΑΠΟ ΤΗ ΓΕΝΝΗΣΗ ΤΟΥ ΒΙΒΕΚΑΝΑΝΤΑ

Σβάμι Βιβεκανάντα	Τό ιδανικό μιᾶς παγκόσμιας θρησκείας	23
Ραμπιντρανάθ Ταγκόρ	Αυτή τῆ νύχτα τῆς θύελλας	27
Τίμου Βρατσάνου	Στό βουνό, κατάστηθα	27
Δημ. Θεοδωρίδη	Βράχου άπάντηση (ποίημα)	31
Δημ. Θεοδωρίδη	Άγάπη (ποίημα)	32
Γκριγκόρι Ποζενιάν	Άν τό γαλάζιο (ποίημα)	33
Δημ. Θεοδωρίδη	Προικιά (ποίημα)	33

ΤΟ ΕΜΒΛΗΜΑ ΤΗΣ Θ. ΕΝ.

Τάσου Βαλαδώρου	Τό ιερό μονόγραμμα του Χριστού	34
Δημ. Θεοδωρίδη	Έπίκληση (ποίημα)	38

ΜΥΗΤΙΚΗ ΤΕΧΝΗ

Άγλ. Ζάννου	Ό "Πάρσιφάλ" του Βάγκνερ	39
-------------	--------------------------	----

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ

ΘΕΟΣΟΦΙΚΗΣ ΕΝΩΣΕΩΣ

ΧΑΡ. ΤΡΙΚΟΥΠΗ 26 (ΙΣΟΓΕΙΟΝ)

ΑΘΗΝΑΙ

Υπεύθυνος Συντάξεως Ἄγλ. Ζάννου Χαρ. Τρικούπη 26

Υπεύθυνος Τυπογραφείου Ν. Παναγόπουλος Ἄγ. Κωνσταντίνου 14

Διανέμεται Δωρεάν — Ἐκδίδεται ἀνά τριμηνίαν

Ἀριθμός Δελτίου 21. Χειμῶνας 1963-1964

Ὁ "Πελεκάν" εὔχεται στοὺς ἀγαπητοὺς ἀναγνώστες του τὴν καινούργια χρονιά πῖο λαμπερά, πῖο σταθερά νά φωτίζει τὰ βήματα τους τ' ἀστέρι τῆς Γνώσης πρὸς τὴ μυστικὴ φάτνη τῆς Χριστιανικῆς Γέννησης.

ΣΑΝ ΑΣΤΕΡΙ

Κ' εἶμαι ἐγὼ καθεὶ πού μοῦχει τύχει
Κι' ὅ,τι εἶδα κι' ὅ,τι ξέρω τώρα μοιάζει
Μέ ἀψιδωτὴ στοά πού ἀνάμεσό της
Φαίνεται κόσμος ἄγνωστος, μά πάντα
Σάν σιμώνω τὰ σύνορα ξεφεύγουν...
Εἶναι ἄγνωμος ὁ πόθος πού γυρεύει
Νά βρῆ τέλος κι' ἀνάπαψη, σάν ὄπλο
Πού δέν ἀστράφτει πιά κι' ἀπορριγμένο
Σκουριάζει. Ὅχι δέ ζῆ ὅποιος ἀναπνέει
Μονάχα. Δέν ἀξίζει στριμωγμένοι
Οἱ ἄνθρωποι νᾶναι, ὁ ἓνας κοντά στόν ἄλλο.
Κι' ἂν τώρα ζωὴ λίγη μοῦ ἀπομένει,
Μά καί μιάν ὥρα μόνο σάν μπορέσεις
Ἀπ' τὴν αἰώνια τὴ στιγμή ν' ἀρπάξης
Πολλά πράγματα νέα θά ἰδῆς, θά μάθης...
Θά ἤμουν δειλὸς ἂν ἤθελα γιὰ λίγο
Καιρὸ πού ἀκόμα θά χαρῶ τόν ἥλιο,
Προσεχτικά νά ζήσω μετρημένα,
Ἀφοῦ ὁ πόθος φλογίζει τὴν ψυχὴ μου
Ν' ἀκλουθήσω τὴ Γνώση σάν ἀστέρι
Πέρα ἀπ' τὰ οὐράνια, ἐκεῖ πού ὁ νοῦς δέ φτάνει.

Ἄλφρεντ Τέννυσον (Alfred Tennyson, 1809-1892)

Ἀπὸ τόν "Ὀδυσσεά". Μετάφρ. Μαρίνου Σιγούρου

Α Γ Ι Α Ν Υ Χ Τ Ι Α

Ποίηση Φράντς Γκρούμπερ

Μουσική Φράντς Γκρούμπερ

ΑΓΙΑ ΝΥΧΤΙΑ

Τί νυχτιά: "Αγια νυχτιά:
Στή βαθιά έρημιά
μόνο τ' άγιο ζευγάρι άγρυπνεϊ
κ' ένα βρέφος θωρεϊ στό παχνί
πού κοιμάται γλυκά.

Τί νυχτιά: "Αγια νυχτιά:
βοσκός προσκυνά,
Τ' άγγελούδια γλυκά τραγουδοῦν
τ' άλληλούϊα πού γύρα άντηχοῦν:
'Ο Χριστός ἦρθ' έδῶ.

Τί νυχτιά: "Αγια νυχτιά:
Τί γλυκά πού γελά:
'Απ'τό στόμα του άγάπη σκορπᾶ,
Σωτηρίας ἡ ὥρα χτυπᾶ
άφοῦ ἦρεθε στή Γῆ.

Φράντς Γκρούμπερ (Franz Grüber)

ΥΜΝΟΣ ΕΙΣ ΤΗΝ ΓΕΝΝΗΣΙΝ ΤΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ

Ἡ παρθένος σήμερον
τόν ὑπερούσιον τίκτει·
καί ἡ γῆ τό σπήλαιον
τῷ ἀπροσίτῳ προσάγει.
Ἄγγελοι μετὰ ποιμένων
δοξολογοῦσι·
μάγοι δέ μετὰ ἀστέρος
ὁδοιποροῦσι·
δι' ἡμᾶς γὰρ ἐγεννήθη
παιδίον νέον,
ὁ πρό αἰώνων Θεός.

Ῥωμανός ὁ μελωδός, ὁ μέγας βυζαντινός ὑμνογράφος τοῦ
Ϛ' αἰώνα.

ΣΕΛΑΓΙΖΕΙ ΕΝ ΤΩ ΜΕΣΩ ΤΗΣ ΝΥΚΤΟΣ

Ἐν τῷ μέσῳ τῆς νυκτός τῆς ζοφώδους καὶ ἀσελήνου σελαγίζει τό φέγγος τό ἄδυτον τό ὁποῖον ἐκπέμπει ἀπό τοῦ ἑσπέρτου βάθους τῆς ψυχῆς ὁ ὑπέρχαλος Ἄστήρ, ὁ Ἐπτάφωτος Λαμπτήρ τῆς ἄνω λαμπρότητος.

Τὴν αἰέτρουον ῥίπτει χρυσῆν βροχὴν τῶν οὐρανίων ἀκτίνων εἰς τῆς ἑσπέρας γῆς τὴν ἀκόρεστον δίψαν καὶ ἀπό πάντων τῶν στρωμάτων αὐτῆς ἀναπηδῶσι πίδακες φωτός.

Μεγαλύνονται καὶ κραταιοῦνται αἱ λάμπεις αἱ διεσπαρμέναι εἰς τὰς περιφερείας τῶν ὁμοκέντρων κύκλων ἀποσπώμεναι τοῦ καταθλιπτικοῦ σκότους τῆς ἀπατηλῆς χωριστικότητος καὶ ἀνυφούμεναι πρὸς τό φῶς τό κεντρικόν, πρὸς τό φῶς τό ἀληθινόν, πρὸς τό ἐλπιδοφόρον φῶς τῆς οὐρανίας εἰρήνης, πρὸς τό χαρμόσυνον φῶς τῆς θείας ἀγάπης, πρὸς τό φῶς τό ἰλαρόν τῆς ἀγίας δόξης τοῦ Ἀθανάτου Πατρός.

Αἱ λάμπεις αἱ πρόσκαιροι ὡς ἄνθη ἐφήμερα, αἱ φευγαλέαι ὡς ὀρνέων παρερχομένων πτήσεις, βαίνουσι πρὸς τῆς Αἰωνιότητος τὴν κατάκτησιν ἀνυφούμεναι ὑπεράνω τῆς ἀνθρωπιᾶς, ἐγκαταλείπουσαι τὴν τέφραν τὴν ἀμαυράν καὶ τείνουσαι πρὸς τό ἀπαστρέπτον φῶς τοῦ οὐρανοδρόμου ἀστέρος τοῦ ἐμφαίνοντος τόν Ἥλιον τόν νοητόν.

Ἐν τῷ μικροκόσμῳ ὥσπερ ἐν τῷ μακροκόσμῳ οἱ χρυσοῖ βόστρυχοι τῆς Οὐρανίας Βερενίκης οἱ ἀποκοπέντες καὶ διασκορπισθέντες εἰς τό στερέωμα ἐντείνουσι τὴν ἀκτινοβολίαν αὐτῶν, ἐλαυνόμενοι ὑπό τοῦ μυστικοῦ ἱμέρου τῆς θείας τελειότητος, ὑπό τοῦ ἀποκρύφου πόθου νά ἐπανεύρωσιν ἑαυτούς καὶ ἀλλήλους ἐν τῇ ἀνασυνθέσει τῆς καλλιπλοκάμου κόμης.

Ἐν τῷ μακροκόσμῳ ὥσπερ ἐν τῷ μικροκόσμῳ τό φῶς τό πρὸς τὰ ἔσω ὀδεῦον διασταυροῦται διηλεκτικῶς μετὰ τοῦ φωτός τοῦ ἐκ τῶν ἔσω ἐκπρογενομένου καὶ ἐκ τῆς διασταυρώσεως διαμορφοῦνται ἀστέρες δέκται καὶ πομποὶ τοῦ φωτός τῆς οὐρανίας ἀγάπης καὶ τῆς θείας εἰρήνης, οἵτινες ἐκζητοῦντες τὴν ὑπερτάτην τοῦ φωτός πληρότητα, κατευθυνόμεναι πρὸς τὴν ἑσπέρτην τῶν πάντων ἁρμονίαν, συνδυάζονται πρὸς ἀλλήλους καὶ σχηματίζουσιν ἀφράστου κάλλους ἀστερισμόν.

Ἐν τῷ μακροκόσμῳ καὶ τῷ μικροκόσμῳ χορεύουσι περὶ τόν κεντρικόν ἀστέρα οἱ ἀστέρες οἱ περιφερικοί τόν ἱερόν τῆς ἐνθέου λατρείας χορόν, τόν τελετουργικόν κύκλιον χορόν, ὁ ἐντεινόμενος ρυθμός τοῦ ὁποῖου ἀπαρτίζει ἐξ αὐτῶν τόν περιστρεφόμενον δακτύλιον τοῦ οὐρανοῦ φωτός, τόν πάντιμον δακτύλιον τοῦ μυστικοῦ ἀρχαῖου τοῦ τελουμένου ἐν τῷ πανσέπτῳ Ναῶ τῆς Αἰωνίας Φύσεως, τόν ἐκ χρυσοῦ ἀπέφθου δακτύλιον, ὅστις εἰς τὴν ὑψίστην ἐξικνούμενος ἐκλαμφιν μεγεθύνεται καὶ μεταμορφοῦται θαυμασίως εἰς τόν ἐξ αὐτοφώτων ἀνεσπέρων ἀστέρων ὑπερένδοξον διάδημα τοῦ Κυρίου τῆς Αἰωνίας Ἀγάπης καὶ τῆς Αἰωνίας Εἰρήνης.

ΟΠΩΣ Ο ΕΚΠΑΓΛΟΣ ΕΚΕΙΝΟΣ ΑΣΤΗΡ

“Όπως ό εκπαγλος εκείνος άστήρ ό όποϊος μίαν παγεράν χειμωνικήν νύκτα ώδήγησε τούς μάγους μέχρι του κατωφλίου τής πτωχικής καλύβης, είς τήν έρημον και έγκαταλελειμμένην φάτνην έντός τής όποιάς άσσημος και άγνωστος έγεννάτο ό υϊός του θεου και άνέτελλε ό ήλιος τής δικαιοσύνης ό αναζωογονήσας και ανακαινίσσας τόν κόσμον μέ τό θεϊον κήρυγμα του τής αγάπης, τής πίστεως και τής έλπίδος, ούτω κατευθύνει σήμεραν και ή θεοσοφία φωτεινή και έλπιδοφόρος τά άσταθή και κουρασμένα βήματά μας πέραν κπό τήν άποπνικτικήν άτμόσφαιραν του ύλικου κόσμου είς άνωτέρους και διαυγεστερούς όρίζοντας προς άνεύρεσιν τής άπολεσθεισης αγάπης, τής πίστεως και τής έλπίδος.

Δημ. Νομικός. 'Από τήν όμιλ. του "θεοσοφία"
(βλ. "θεοσοφικά μελέται έκδ. "θύρσος" σελ. 11)

ΚΑΙ ΕΠΙ ΓΗΣ ΕΙΡΗΝΗ

“Όταν ό Βράμας έπλασε τόν άνθρωπο και του χάρισε ό,τι του ήτανε δυνατό νά του χαρίση για νάνε καλός και τέλειος σ'όλα του, τόν έπηρε κοντά του ζητώντας νά τόν χαρή καλύτερα και μ' αυτό νά χαρή τόν ίδιον έαυτό του, γιατί τόν έαυτό του ξαναέπλασε πλάθοντας τόν άνθρωπο.

-Πιστεύω, άνθρωπε, του είπε, νάσαι εύχαριστημένος, γιατί στήν εύτυχησμένη αυτή γή σύ είσαι τό τελειότερό μου πλάσμα. Σούβαλα μέσα στό μυαλό μιά θεϊκιά άχτίδα πού θά σε φωτίξη και μακρυνά θά σ'όδηγάη. Σούβαλα μέσα στήν ψυχή μιά μονάκριβη δύναμι, πού θά σου έπιτρέπη νά καταλαβαίνης τή φύσι και νά τήν άπολαβαίνης. Καί τέλος σου έπέτρεφα μέ τά φωτα τής σκέψεως, σένα νε μονάχο, νά μπορής νά έμβαθύνης σ'όλα τά μυστικά τής ζωής και σ'όλα τά μυστήρια του κόσμου. Κύττα γύρω σου, αγαπημένο μου πλάσμα, για σένα αναφα τόν ήλιο κει ψηλά νά φωτίξη τόν δρόμο σου, για σένα γέμισα τό δάσος μέ δροσούλα και τήν άτμόσφαιρα μ'άρωματα. Σ'έταξα βασιληά επάνω σ'όλα τά πλάσματα και όρισμός μου είναι νάσαι εύτυχής, αρκεϊ μονάχα νά τό θελήσης. Καί τώρα, πές μου, είσαι εύχαριστημένος από τόν έαυτό σου;

-Εύχαριστημένος από τόν έαυτό μου; απάντησε μ' άπορία ό άνθρωπος. Καί γιατί; Διότι τάχα είμαι τό πιό αδύνατο και μηδαμινό πλάσμα σου; Νά, τό λιοντάρι, ή τίγρις και ή θαινα... έχουνε δύναμι αυτά, έχουνε νύχια. Τό βουβάλι έχει κέρατα κι'αυτάτά φίδια έχουνε τό φαρκάκι. Ένώ εγώ κανένα όπλο δέν έχω, γιατί τίποτε δέν μου χάρισες για νά υπερασπίζω τόν έαυτό μου.

- Μά εγώ σούδωσα μυαλό και μ'αυτό σ'ώπλισα για όλη σου τή ζωή. Τή γή αυτή πού πατάς κ'είσαι μπροστά της ένα σκουλήκι, έ-

να τίποτε, τήν ἴδια γῆ φτάνει νά τό θελήσης καί θά τήν ὑποτά-
ξης στό θέλημά σου. "Αν κοπιάσης αὐτή δέν θ' ἀργήσῃ νά σοῦ ἀ-
νοίξῃ ὄλους της τούς θησαυρούς καί νά σοῦ γεμίσῃ τά χέρια. Σοῦ-
δωκα τήν γνῶσι' κι' αὐτή θά σοῦ ὑπαγορεύσῃ ποῦ βρίσκεται τό με-
γάλο μυστικό γιά νάχῃς ζωή χαρούμενη καί γιά νάσαι εὐτυχής.

Ὁ ἄνθρωπος ὅμως ἐπέμενε στό δικό του καί μέ ζήλια θωροῦσε
τό λιοντάρι, τήν τίγρι καί τό φίδι.

Τότε ὁ Βράμας θύμωσε, σήκωσε τά χέρια καί καταράσθηκε τόν
ἄνθρωπο.

- "Ἄνθρωπε ἀχάριστε, τοῦ εἶπε, ἀντί ν' ἀπολαμβάνῃς τά ὅσα γιά
σένα καί μόνο ἔφτιασα, ἐσύ ἐπιμένεις στή γνώμη σου, πεισμῶνεις
καί δέν μένεις εὐχαριστημένος. Μά μάθε το: ζητώντας κάποιαν ἀ-
λήθεια, θά περάσῃς τήν ζωή σου χωρίς νά τήν ἀνακαλύψῃς. Λοιπόν
κοπίαζε ἀφοῦ τό ἐπιθυμεῖς. Κι' ἂν ἴσως δέν ἔχῃς τά νύχια τοῦ
λιονταριοῦ, τά δόντια τῆς ὕαινας καί τό φαρμάκι τοῦ φιδιοῦ, σέ
καταριέμαι νά σέ βοηθήσῃ τό μυαλό, τό μυαλό σου πού τόχα προω-
ρισμένο γιά νά σοῦ δώσῃ τήν χαρά τῆς ζωῆς, αὐτό τό ἴδιο θά σέ
βοηθήσῃ νά γίνῃς τρομερότερος κι' ἀπ' αὐτά τ' ἄγρια θηρία. Γενοῦ
λοιπόν πιό αἰμοχαρῆς ἀπό τό λιοντάρι, πιό ἄγριος ἀπό τήν τίγρι,
πιό φαρμακερός ἀπό τό φίδι. Τό θέλησες, ἔστω: Λίματοκυλίσματα
καί καταστροφές ἄς κατακυριέφουν τόν κόσμο, καί σύ ἀπό μῖσος,
ἀλληλοφαγώματα, ἐχθροπάθειες καί διωγμούς στιγμῇ νά μὴν βρῆς
γιά νά σηκώσῃς ἐπάνω πρὸς τόν οὐρανό τό κεφάλι, γιά νά γελάσῃς
ἀπό εὐχαρίστησι καί νά χαρῆς τήν ὑπαρξί σου. Ἀφοῦ δέν ἔμεινες
εὐχαριστημένος ἀπό κεῖνο πού ζήτησα νά σέ κάνω, γενοῦ σύ ὁ ἴ-
διος, οἱ γυιοί σου κ' οἱ γυιοί τῶν γυιῶν σου ἐκεῖνο πού ἐπεθύ-
μησες καί ζήλεφες.

Καί τότε ὁ ἄνθρωπος ἐφεύρηκε τό ὄπλο.

Καί παρουσιάσθηκαν ἀμέσως οἱ αἱματηροί κι' ἀτελείωτοι πόλε-
μοι. Κ' οἱ ἄνθρωποι ἄρχισαν ἕναν ἄγριο ἀλληλοσπαραγμό, ἀγριότε-
ρο κι' ἀπ' αὐτόν πού κάνουν τ' ἀνήμερα θηρία. Κι' ὁ ἄνθρωπος ἔγινε
λιοντάρι, τίγρι καί φίδι ἂν καί διατήρησε τήν ἀνθρωπινή του
μορφή. Κι' ὁ κόσμος χαντακώθηκε στά αἵματα καί στίς φλόγες.

Μά ἦλθε στιγμῇ πού ὁ ἄνθρωπος κουράσθηκε.

Κουράσθηκε ἀπό τόν ἀλληλοσπαραγμό κι' ἀπό τόν μάταιον ἀγῶνα.

Καί τότε ζήτησε νά βρῆ πού κρύβεται ἡ ἀλήθεια τῆς εὐτυχίας.
Θυμήθηκε τόν πλάστη του. Δακρυσμένη ματιά σήκωσε πρὸς τόν οὐ-
ρανό καί μέ καρδιά σπαραγμένη παρακλητικά ρώτησε:

- Πλάστη μου, τί πρέπει λοιπόν νά κάνω γιά νά εὐτυχίσω κι'
ἐγώ, πού νά βρῶ τήν εὐτυχία;

Κι' ὁ Βράμας λυπήθηκε τό πλάσμα του καί μέ τόν γυιό του τοῦ
ἀπάντησε:

- Στήν εἰρήνη καί στήν ἀγάπη.

Μ. Μοσκώφ, σύγχρονός μας βούλγαρος λογοτέχνης
Μετάφρ. Δ. Κ. Βογαζλῆ

ΠΡΩΤΟΧΡΟΝΙΑΤΙΚΕΣ ΟΡΜΗΝΙΕΣ ΤΟΥ ΠΑΠΠΟΥ

Νά γίνετε καλύτεροι από μᾶς. Νά μή μᾶς μοιάσετε. Ἐσεῖς νά τούς λογαριάσετε αὐτούς πού ἔρχονται ὕστερα ἀπό σᾶς. Νά τούς μάθετε στά ἔργα τῆς τιμῆς. Στά ἔργα τῆς εἰρήνης. Στήν ἀγάπη ἀνάμεσά τους. Μή ζητήσετε καθὼς ἐμεῖς τό ζητήσαμε ἄσχετα νά σᾶς σεβαστοῦν οἱ νεώτεροι. Αὐτοί πού ἔρχονται. Κοιτάξτε ἀπό τώρα, ἀπό τήν ὥρα αὐτήν, πού ἀκόμα δέν ἔχουν γεννηθεῖ, κοιτάξτε νά τούς σεβαστῆτε ἐσεῖς...

Ἦταν τότε παραμονή Πρωτοχρονιάς.

Νίκος Α. Ἀθανασιάδης. Ἀπό τό πρωτοχρονιάτικο διήγημά του "Φταίξαμε". Ἀναδημοσιεύεται ἀπό τό περιοδικό "Νέα Ἑστία" (ἔτος ΛΓ' (1959), τόμος 65ος, τεύχος 756 σελ. 7).

ΤΟΝ ΠΙΟ ΜΕΓΑΛΟ ΣΕΒΑΣΜΟ

Τόν πίο μεγάλο σεβασμό χρωστᾶμε στό παιδί.
(Maxima debetur puero reverentia)

Δέκιος Ἰούνιος Γιουβενάλης (Decius Junius Juvenalis, 65-128), λατίνος σατιρικός ποιητής. Ἀπό τίς "Σάτιρες" (Satirae XIV 47). Μετάφρ. Μαρ. Οἰκονόμου

Ἡ ΠΙΝΟΗ ΤΩΝ ΝΕΩΝ ΓΕΝΕΩΝ

"Ἄν ἀνοίξωμεν τ' αὐτιά τῆς ψυχῆς μας, δέν θά εἶνε δυνατόν παρά ν' ἀκούσωμεν κάτι ὡσάν τήν μεγάλην πνοήν τοῦ ἀνέμου πού ξυπνᾷ μέσα εἰς ἕνα δάσος βαθύ, βυθισμένο ἕως ἐκεῖνην τήν στιγμήν εἰς τό μυστήριον μιᾶς νεκρικῆς σιγῆς. Ἔϊνε ἡ πνοή τῶν νέων γενεῶν... Ἔϊνε ἡ σιγανή ἀκόμη, ἡ ἐντεινομένη ὀλοένα φωνή τῆς γενεᾶς πού δέν ἐμιάνθη ἀπό τόν ψυχικόν ῥῆπον τόν πολεμικόν- τῆς γενεᾶς πού ἀντιδρᾷ μέ τήν δύναμιν τῶν νέων, ἀνυπονομεύτων ὀργανισμῶν εἰς τό παλαιόν δηλητήριον πού τό φυλάττουν μέ τόσην ζηλοτυπίαν οἱ ζωντανοί πεθαμένοι τῆς καταδικασμένης Χθές. Ἔϊνε ἡ αὐγινή αἴρα τῆς Αὔριον, πού θαμποφέγγει εἰς τόν ὀρίζοντα. Καί ἀξίζει πολύ περισσότερον νά προσέξῃ κανεῖς ἀποκλειστικά πρὸς αὐτήν, παρά νά θλίβῃ τόν νοῦν του μέ τήν ἀνασκόπησιν ἐνός ἀμαρτωλοῦ προσφάτου παρελθόντος.

Ν. Καρβούνης (1880-1947). Ἀπό τήν "Ἐκλογή ἀπό τό ἔργο του" (σελ. 237).

ΘΕΟΣΟΦΙΚΟ ΜΝΗΜΟΣΥΝΟ

ΤΙΜΟΥ ΒΡΑΤΣΑΝΟΥ

Στίς 15 τοῦ Ὀχτώβρη μέσα σέ ἀτμόσφαιρα ὀλόθερης ἀγάπης καί βαθιάς συγκίνησης ἔγινε στή σάλα τῆς Θ. ΕΝ. θεοσοφικό μνημόσυνο τοῦ πολυαγαπημένου μας ἀδελφοῦ Τίμου Βρατσάνου. Γιά τίς σπάνιες ἀρετές του καί γιά τήν πλούσια θεοσοφική του δράση μίλησε ἡ ἀδ. Καλλιόπη Κουτσογιάννη, ἡ ἀρχαιότερη ἀπό τά μέλη τῆς Θ. ΕΝ. καί προκάτοχός του στήν προεδρία τῆς στοᾶς Πλάτων, ὁ διάδοχός του στήν προεδρία τῆς στοᾶς Πλάτων ἀδ. Κώστας Ξύνδας καί ἡ Διαχειρ. τῆς Θ. ΕΝ. ἀδ. Ἀγλ. Ζάννου. Γιά τήν τεκτονική του δράση μίλησε ὁ ἀδ. Νίκος Παναγόπουλος καί συνάμα ἔδωσε ζωντανή εἰκόνα τῆς προσωπικότητάς του. Οἱ τέσσερις αὐτές ὁμιλίες δημοσιεύονται παρακάτω μέ τή σειρά πού ἀκουστήκανε. Δημοσιεύονται καί ἀποσπάσματα ἀπό συλληπητήρια γράμματα.

ΤΟΝ ΑἴΩΝΑ ΤΟΝ ΚΑΛΟΝ.....

Μέ πόσιν χαράν ἐπερίμενα τήν ἑναρξιν τῆς νέας περιόδου τῶν ἐργασιῶν τῆς Θ. ΕΝ. καί πόσον ἀνυπομονοῦσα νά συναντήσω καί πάλιν ἀγαπητούς ἀδελφούς μέ τούς ὁποίους συνδέομαι μέ ἀγάπην ἀδελφικήν ἀπό πολλῶν ἢ ὀλιγωτέρων ἐτῶν, σπουδάζουσα μαζί τους τά ὠραῖα, τά παρήγορα, τά ἀληθῶς θεῖα διδάγματα τῆς Θεοσοφίας. Τήν χαράν μου ὅμως αὐτήν ἐσκίασε νέφος πυκνότατον, τό ὁποῖον ἐξέσπασεν εἰς βροχήν πικρῶν δακρύων μετά τήν αἰφνιδίαν ἀναγγελίαν τοῦ θανάτου τοῦ ἐκλεκτοῦ καί προσφιλεστάτου εἰς ὄλους μας ἀδελφοῦ Τίμου Βρατσάνου, μετά τοῦ ὁποίου μέ συνέδεε παλαιά καί εἰλικρινῆς φιλία. Τόν καλόν, τόν ἐνθουσιώδη, τόν ἀληθῶς πολύτιμον, ὅπως ἐσυνήθιζα νά τόν ἀποκαλῶ, Τῖμον μας, ἐγνώρισα ἀπό τῆς ἐποχῆς κατά τήν ὁποίαν μέ διεδέχθη εἰς τήν προεδρίαν τῆς πρώτης ἐν Ἀθήναις Θεοσοφικῆς Στοᾶς, τῆς Στοᾶς "Πλάτων". Ἐκτοτε τόν παρηκολούθησα μέ ἀληθινόν θαυμασμόν νά ἐργάζεται ἀκούραστα καί μέ ἄσβεστον δίψαν νά ἐμβαθύνη ὅσον τό δυνατόν περισσότερον καί εἰς τάς ἐλαχίστας λεπτομερείας τῶν Θεοσοφικῶν διδασκαλιῶν, ἡ μελέτη τῶν ὁποίων τόν ἔθελγε κυριολεκτικῶς. Δέν ὑπῆρχε θέμα σχετικόν μέ τήν μελέτην αὐτῶν τό ὁποῖον νά μή κατεῖχε βαθύτατα καί οὐδέποτε ἐδυσκολεύθη νά ἀπαντήσῃ εἰς ἐρωτήσεις ἢ ἀπορίας ἄλλων ἀδελφῶν ἐξηγῶν μέ ἀπόλυτον πεποίθησιν τό θέμα καί μή ἐπιτρέπων ἀντιρρήσεις εἰς ὅσα ἔλεγεν, ὄχι ἀπό ἀπλῆν ἰσχυρογνωμοσύνην καθῶς ἴσως ἐπίστευον πολλοί, ἀλλ' ἀπό πεποίθησιν ὅτι κατόπιν τῶν μακρῶν μελετῶν του εὐρῆκεν ἐπί τέλος τήν μόνην, τήν πραγματικήν, τήν ἀναμφισβήτητον Ἀλήθειαν, εἰς τήν ὁποίαν ἐπίστευε μέ ὄλην τήν δύναμιν τῆς ἀγνῆς καί ἀδόλου ψυχῆς

του. Νομίζω ότι πολύ όλίγοι εκ τών Θεοσόφων τούς όποιους έγώ τουλάχιστον έγνώρισα, έμελέτησαν τόσο λεπτομερώς και κατεΐχον τόσο βαθειά τήν Θεοσοφικήν Διδασκαλίαν όσον ό άλησμόνητος αυτός άδελφός μας, ό όποϊός ήγωνίσθη μέ όλας τάς δυνάμεις του έργαζόμενος κατά διαφόρους τρόπους, διδάσκων, συγγράφων, μεταφράζων, κοπτόμενος υπέρ τής καταργήσεως τής ποινής του θανάτου και υπέρ άλλων ανθρωπιστικών ιδεωδών και πολεμών μετά θάρρους, ως γενναϊός στρατιώτης εις τήν πρώτην πάντοτε γραμμήν του πυρός, μή γνωρίζων τί σημαίνει φόβος ή υποχώρησις. Ή εργατικότης, ή ζωντάνια, ό ένθουσιασμός του, παρά τήν πρό πολλού κλονισθεισαν υγειάν του, ήσαν άπαράμιλλα και άκατάσχετα και μέχρι τελευταίας του αναπνοής έστάθη όρθιος και άλύγιστος κήρυξ τής παγκοσμίου Άδελφότητος, υπερασπιζόμενος μέχρις αυτοθυσίας κάθε άδικούμενον ή πάσχοντα άδελφόν.

Άλλ' όπως όλοι οι άνιδιοτελεΐς ιδεολόγοι έδέχθη και αυτός, ως άμοιβήν τών κόπων και τών θυσιών του, παρεξηγήσεις και συκοφαντίας, αϊ όποϊαι τόν έπότισαν μέ τό δηλητήριο τής άπογοητεύσεως, ή πικρία του όποιου τόν παρηκολούθησε μέχρι του τέλους τής γήϊνης ζωής του. Άλλ' ή γενναϊότης και ή άκλόνητος πρός τόν Θεόν πίστις του θά τόν παρακολουθΐ ανερχόμενον εις κόσμους λεπτοτέρους και φωτεινοτέρους και όταν κληθΐ, όπως κάθε ψυχή, άπεκδυθεισα τό πλάνον ένδυμα τής σαρκός, νά δώση λόγον δι' όσα έπραξεν ή παρελείψε νά πράξη κατά τό διάστημα τής γήϊνης ζωής του, θά άκριθΐ μετά παρησίας και θάρρους πρός τόν υπέρτατον Κριτήν, μετά του Άποστόλου Παύλου: "Τόν άγώνα τόν καλόν ήγώνισμαι, τόν ερόμον τετέλεκα, τήν πίστιν τετήρηκα, λοιπόν άπόκειται μοι ό τής δικαιοσύνης στέφανος, όν άποδώσει μοι ό Κύς ος έν εκείνη τΐ ή μέρα, ό δίκαιος κριτής ..." (Άπόστ. Παύλος Τιμόθ. Β' έπιστ. κεφ. δ' έδ. 7).

Καλλιόπη Κουτσογιάννη

ΥΠΗΡΞΕΝ ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ.....

Μέ πραγματικήν όδύνην βλέπομεν σήμερα ότι ό πολυαγαπημένος μας Άδελφός Τίμος Βρατσάνος δέν υπάρχει μεταξύ μας.

Ή φυσιογνωμία του εξέλιπεν από τόν κόσμον μας, αλλά ή ψυχή του φτερουγίζει ανάμεσά μας και στή σκέψι μας πάντοτε θά φέρουμε ως φωτεινόν φάρον τό πέρασμά του, τά προτερήματά του, πού έλάμπρυναν τόσο τόν ιδιωτικόν του βίον όσον και τόν δημόσιον.

Ύπΐρξεν υπόδειγμα έναρέτου και ήθικοῦ οικογενειάρχου, υπΐρξεν υπόδειγμα Τέκτονος και Θεοσόφου, υπΐρξεν υπόδειγμα γενναίου και ίκανού στρατιώτου.

Έγεννήθη τό 1887. Τό 1904 εισήχθη εις τήν στρατιωτικήν Σχολήν τών Ευελπίδων, από όπου τό 1909 έξΐλθεν άνθυπολοχαγός του πεζικοῦ.

Ἔλαβε μέρος εἰς τούς πολέμους τοῦ 1912-1913 καί βραδύτερον εἰς τόν παγκόσμιον πόλεμον, μεταβάς καί εἰς τήν ἐκστρατείαν τῆς Ρωσσίας.

Ἀπετάχθη τό 1922 καί τό 1927 ἀνεκλήθη προαχθεῖς μέχρι τοῦ βαθμοῦ τοῦ ὑποστρατήγου.

Παρ' ὅλον πού τά τελευταῖα ἔτη ἡ ὑγεία του ἐκλονίσθη, ἔτι δέ μᾶλλον μετά τόν θάνατον τῆς λατρευτῆς του συζύγου, ἡ δίψα τῆς μαθήσεως καί ἡ ἀκράδαντος πίστις του εἰς τήν ἀνωτέραν ζωήν τόν ἐβοήθησαν νά μνηθῆ καί ν' ἀνέλθῃ ταχέως εἰς ἀνωτέρας σφαιρας καί διά τῶν διδασκαλιῶν του καί τῶν συγγραφικῶν καί μεταφραστικῶν ἐργασιῶν του μετέδιδε τό φῶς εἰς τούς ἐπιθυμοῦντας νά μνηθοῦν εἰς τά μυστήρια τῆς ἀνωτέρας ζωῆς.

Ἰπῆρξε Γενικός Γραμματεὺς τῆς ἐν Ἑλλάδι Θεοσοφικῆς Ἐταιρίας καί Πρόεδρος τῆς Στοᾶς Πλάτων καί βραδύτερον Πρόεδρος τῆς Στοᾶς Πλάτων εἰς τήν Θεοσοφικὴν Ἐνωσιν.

Εἶναι δυσαναπλήρωτον τό κενόν πού μᾶς ἀφίνεις, ἀείμνηστε ἀδελφέ Τίμο, καί ἐγώ ὡς δικάδοχός σου εἰς τήν Στοάν Πλάτων ὁ μολογῶ ὅτι οὔτε τό ἑκατοστόν δέν μπορῶ νά δώσω ἀπό ὅσα μᾶς ἔδωσες, ἀλλά ἐπικαλούμενος τό φωτεινόν σου πνεῦμα θά προσπαθῶ νά ἐκπέμπω μία μικρὴ ἀνταύγεια τῶν ὅσων συναπεκόμισες ἀποχωρίζόμενος τοῦ φυσικοῦ σου σώματος.

Πορεύου, ἀξέχαστε ἀδελφέ Τίμο, εἰς τήν ὁδόν τοῦ φωτός ἡρμος καί γαλήνιος διότι ἐξετέλεσες ὡς γῆϊνος τόν προορισμόν σου.

Κώστας Ξύνδας

ΑΥΤΟΣ ΗΤΑΝ Ο ΤΙΜΟΣ ΒΡΑΤΣΑΝΟΣ

Δέν πᾶνε πολλοί μῆνες. Εἶχε πεθάνει τότε ὁ ἀδελφός μιᾶς ἀπό τίς πλέον ἀγαπημένες ἀδελφές μας. Ὁ ἀδελφός μας ὁ Τίμος λυπήθηκε βαθεῖα. Προσπάθησε ὅμως νά συγκρατηθῆ. "Δέν μοῦ φαίνεται ὅτι ἔχεις δίκη νά κλαῖς, τῆς εἶπε. "Ἀνρωτήσης μέσα σου τόν ἑαυτό σου γιατί λυπᾶσαι θά ἰδῆς ὅτι αἰτία εἶναι τό ὅτι "ἐσύ", ἐπανελάβε ἐντονώτερα δείχνοντας τή συνομιλήτριά του "ἐσύ", ἔχασες ἓνα προσφιλές σου πρόσωπο. Αὐτό εἶναι ὅμως ἐγωϊστικόν. Καί ἐσυνέχισε. Πρὶν ἀπό λίγο καιρό ἔχασα τό μόνο σχεδόν ἄνθρωπο πού εἶχα στόν κόσμον (ἐννοοῦσε τή γυναῖκα του). Ὁ πόνος μου ἦταν ἀβάστακτος. Ἀσήκωτος. Ἐνα βράδυ ἀνοίγοντας τήν πόρτα τοῦ ρημαγμένου σπιτικοῦ μου καί μέ τή σκέψη ὅτι δέν ἦταν κανεῖς, κανεῖς νά μέ περιμένει μέσα, μ' ἔπιασε ξανά τό ἀναφυλλιτό. Ἀφοῦ μπῆκα μέσα καί ἐξαλάφρωσα λιγάκι ἐκάθησα καί σκέφθηκα: Γιατί λυπᾶμαι; Γιατί θρηνηδῶ; ... Γιατί ἐγώ ἢ καλλίτερα ἢ συνείδηση τοῦ θυμικοῦ μου πονεῖ; Γιατί; Γιατί δέν ἔχω κάτι πού θά ἐπιθυμοῦσα νά εἶχα. Τῆ συντροφιά τῆς γυναῖκας μου... Κλαίω γιατί "ἐγώ" καί ἐπανελάβε δείχνοντας τόν ἑαυτό του "ἐγώ" δέν εἶχα κάτι πού ἐπιθυμοῦσα. Ὅχι γιατί κάποιος ἔφυγε. Ὅχι γιατί ἓνα ἀ-

γαπημένο μου πρόσωπο έπαθε κάτι. "Έστω και αν αυτό τό κάτι δέν ήταν παρά τό τέλος μιᾶς πράξεως και ή αρχή μιᾶς ἄλλης." Αν λοιπόν κλαίω γιατί θέλω κάτι και δέν τό έχω, αυτό είναι έγωϊστικό. Και σάν τέτοιο πρέπει νά τό βλέπουμε ὅλοι μας".

Αυτός ήταν ὁ "ἄνθρωπος" Τίμος Βρατσάνος. 'Αλλά και ὁ μύσ-
στης ἄδελφός μας Τίμος. Γιατί ὁ μύστης είναι και πρέπει νά εἶ-
ναι προπαντός ἄνθρωπος. Ἄπλός, καθαρός, μέ τίς ἀνθρώπινες ἀδυ-
ναμίες και ἀτέλειες. Δοσμένος ὅμως μέ πάθος στήν προσπάθεια γιά
τήν καλλιτέρευση. Τοῦ ἑαυτοῦ του και τοῦ γύρω του κόσμου. Και
τί ἄλλο, ἐρωτῶ, ἔκαμνε ὁ ἄδελφός μας Τίμος ἐδῶ και τριανταπέν-
τε χρόνια; .. Μέσα σέ μιᾶ ὀλόκληρη ζωή; Τίποτε ἄλλο ἀπό μιᾶ
διαρκή, μιᾶ ἀδιάκοπη και σκληρή κατεργασία τοῦ ἀκατεργάστου
του. Γιατί δέν πρέπει ποτέ νά ξεχνῶμε ἀγαπητοί μου ὅτι στόν 'Α-
ποκρυφισμό ὁ δεύτερος ὅρος τῆς συγκρίσεως δέν εἶναι ἄλλος ἀπό
τόν ἴδιο τόν ἑαυτό μας. 'Εάν λοιπόν ἕνας καλός "ἑαυτός" δέν
βελτιωθῆ μέ τήν θητεία σά Θεοσοφικά ή τά Τεκτονικά 'Εργαστή-
ρια δέν ὑπάρχει ἐπιτυχία. "Έστω και αν τελικά ὁ βελτιωθεῖς κα-
κός μένει πολύ πιό κάτω ἀπό τόν ἐξ ὑπαρχῆς καλό.

'Η ὄρεξη λοιπόν και ὁ μόχθος πρός τήν κατεύθυνση αὐτή ἐπε-
ρίσσευσε στόν ἄδελφό μας Τίμο. Μπῆκε στόν 'Αμιγῆ Τεκτονισμό
σχεδόν νέος τόν 'Οκτώβριο τοῦ 1927 μνηθεῖς στήν Στοά 'Ακρόπο-
λις Νο 84. Μέ ἀνελλιπῆ θήτευση στόν Συμβολικό Τεκτονισμό στήν
ἀρχή και ἐν συνεχείᾳ σά Φιλοσοφικά 'Εργαστήρια ἀνέβηκε σκαλο-
πάτι σκαλοπάτι τίς βαθμίδες τῆς γνώσεως και ἔφθασε τό 1945 στόν
32ο Τεκτονικό Βαθμό. Στόν προθάλαμο δηλαδή τῆς τελειότητος. Και
δέν ήταν μέγας τότε στήν ηλικία.

Μέσα σά Τεκτονικά 'Εργαστήρια ἄσκησε ὅλα τά Τεκτονικά λει-
τουργήματα. 'Από τοῦ 'Επόπτου στό Συμβολικό Τεκτονισμό μέχρι
τοῦ τρίς ἰσχυροῦ εἰς τά Φιλοσοφικά και Τελειοποιήσεως 'Εργαστή-
ρια.

Στόν 'Αμιγῆ Τεκτονισμό ἔμεινε μέχρι τοῦ 1961. Και ὅταν εἶ-
δε ὅτι θά μπορούσε νά προσφέρῃ περισσότερες ὑπηρεσίες στόν Τε-
κτονισμό ὑπηρετῶντφας στόν Μικτό Τεκτονισμό δέν δίστασε, μέ τήν
ἀποφασιστικότητα πού τόν διέκρινε, νά υἰοθετηθῆ στήν Μικτή Τε-
κτονική Στοά ΙΣΙΣ τήν 9.2.1961, ὅπου και ἐθήτευσε μέχρι τοῦ θά-
νάτου του.

Στή Στοά αὐτή παρέμεινε ἄπλός ἐργάτης γιά ἕνα χρόνο, ἐνῶ
παράλληλα ἀνέλαβε ὅλο τό βάρος τῶν Φιλοσοφικῶν 'Εργαστηρίων
τοῦ Μικτοῦ Τεκτονικοῦ Τάγματος, ἀναλαβών τήν σφύρα τοῦ τρίς
ἰσχυροῦ και τοῦ σοφωτάτου, ἀξιώματα πού διετήρησε μέχρι τέλους.

Σά Συμβολικά 'Εργαστήρια τοῦ Μικτοῦ αὐτοῦ Τάγματος ἀνέ-
λαβε ἀργότερα δρᾶσιν ἐκλεγείς τόν Νοέμβρη τοῦ 1962 Βιβλιοθηκά-
ριος. Και τόν ἐπόμενο χρόνο 1962 ἐξελέγη ὁμοφώνως Μέγας Διδά-
σκαλος τοῦ Τάγματος ἵνα, ὅπως ἐλέχθη τότε, τιμηθῆ τό μακρό,
συνεχές και ἐντατικό ἔργο τοῦ ἀδελφοῦ μας Τίμου, ὅταν πλέον

προσέγγιζε τό τέλος.

"Όταν εξελέγη Μέγας Διδάσκαλος ήταν ήδη άρρωστος. Τό ένα του νεφρό, γιατί τό άλλο τό είχε αφαιρέσει πρό πολλών χρόνων, δέν εργαζόταν καλά και έτσι οί ένοχλήσεις ήταν τακτικές. "Έτσι όλα τά νέα για τό άνοιγμα των Τεκτρονικών Έργαστηρίων τό χειμώνα του 1961, για τήν έγκατάσταση των άρχων, για τίς πρώτες τεκτονικές εργασίες του τά πήγα στό σπίτι του. Έχάρηκε. . . . Τί λές άδελφέ μου Νίκο θά τά καταφέρω; μέ ρωτούσε και ξαναρωτούσε. . . . Είναι πολλά πού πρέπει νά γίνουμε και φοβᾶμαι ότι μέ έγκαταλείπουν οί δυνάμεις. . . . έλεγε και ξανάλεγε. Τό μεγαλύτερο όμως έργο είναι ή Νομοτελική τακτοποίηση του Τάγματος, πράγμα πού μόνο μέ αυτοπρόσωπη επίσκεψη στη Γαλλία θά μπορούσε νά γίνει. Πρέπει. Πρέπει νά τά καταφέρω, έλεγε μιλώντας στον έαυτό του.

"Έτσι λοιπόν ή Θεία Δύναμις, πού όλοι μας έδω μέσα ξέρουμε από πού ξεκινάει και μέχρι πού μπορεί νά φθάσει, έξεδηλώθη πέρα και έδωσε στον ήρωικό άδελφό μας τή δύναμη πού χρειαζόνταν και πού θά ήταν, δέν μπορεί παρά νά ήταν ή τελευταία: αναλαμπή τής παρούσης ζωής του. Και ξεκίνησε για τό τελευταίο του μεγάλο ταξειίδι στη Γαλλία. Έκάθησε εκεί έβδομάδες. Άλώνισε όλη τή χώρα. Έδούλεφε σά μικρό παιδί δοσμένος στό έργο του πού τόσο πολύ έθέρμαινε τή γερασμένη καρδιά του. Βέβαια δέν νομίζω άπαρητήτο νά προσθέσω ότι για όλα τά έξοδα του ταξειιδιού και τής παραμονής του στη Γαλλία έχρειάστηκε νά βάλη τό χέρι πολύ βαθείά στην τσέπη του (ήταν ή χαρακτηριστική έκφραση του άδελφού μας) και δέν έδέχθη νά συζητήσει καν τρόπους έξοικονομήσεως του όχι άσημάντου αυτού χρηματικού ποσού.

"Όταν έγύρισε, και άφού έπραξε ό,τι έπιθυμούσε και επέτυχε ό,τι έπεδίωκε, σου έδινε τήν έντύπωση μικρού παιδού πού ήθελε νά κοιμηθῆ ύστερα από όλοήμερο κουραστικό παιχνίδι. "Ένωθε πιά τόν έαυτό του μετέωρο άφού ό,τι είχε νά κάνει τό έκανε και δέν απέμενε και δέν μπορούσε άλλο. "Έτσι ή θεία φλόγα πού είχε φουντώσει μέσα του και πού τόν ζωοδοτούσε στην περιπλάνησή του στη Γαλλία άρχισε νά χαμηλώνη και σιγά σιγά νά τρεμοσβύνη.

Θυμάμαι ένα βράδυ πού έπήγαμε νά του κρατήσουμε συντροφιά ή Σεβασμία τής Στοάς μας, τής Στοάς του δηλαδή, και εγώ. Καθόταν στην πολυθρόνα, κυττώντας ίσα προστά του. Σιγά σιγά άρχισε νά κλαίη. Νά κλαίη σά μωρό παιδί. Μέ αναφυλλιτά, μέ λυγμούς. Τί θέλεις; . . . τόν ρωτήσαμε. Μας έδωσε ανάμεσα στους λυγμούς του τίς τελευταίες του υποθήκες. Είναι ανέκφραστη ή χαρά πού νιώθουμε καθώς αναλογιζόμαστε τό πόσο πιστά έτηρήσαμε τίς υποθήκες αυτές. Και τήν κατάλαβε στίς τελευταίες ήμέρες του σέ όλη τήν έκταση τή συμμόρφωσή μας αυτή. Γιατί λίγες μέρες μετά, όταν σέ έκπλήρωση έπιθυμίας του έπραγματοποιήθη έκδρομή μιᾶς ομάδος του Τάγματος, μας έστειλε και παρεκάλεσε νά διαβαστῆ κατά τή διαδρομή ή έξής επιστολή του:

Π ρ ό ς

Τό 'Οργανωτικό Γραφεῖο Μ.Α.:
'Επιτροπήν 'Ορφέως
'Αρχηγόν ἐκδρομῆς 11 - VIII - 63

Φίλ.:.ἀδ.:.

Μέ τά μάτια τῆς ψυχῆς μου σᾶς βλέπω ζωηρά νά
ξεκινᾶτε γιά τόν ἱερό χώρο τῆς Δήμητρας καί
τό ὠραῖο ἀκρογιάλι τῆς Κινέττας, καί λυπᾶμαι,
γιατί ἄρρωστος ἀκόμα, δέν βρίσκομαι μαζί σας.

Δοξάζω τόν Μ.. Α.. τοῦ Σ., γιατί σᾶς ἔδωσε
τήν εὐκαιρία νά ὀργανώσετε τήν ἐκδρομή αὐτή, πού
μ' ὄσες ἄλλες ἐπακολοθήσουν, θά συντελέσουν στήν
αὔξηση μεταξύ τῶν ἀδελφῶν μας δεσμῶν τῆς
Τεκτον.:. ἀγάπης καί τῆς ἐνότητος καί θά τοῦς
προετοιμάσουν γιά νά ξαναπασιάσουν χαρούμενοι
καί δυναμωμένοι τά ἐργαλεῖα τῆς δουλειᾶς
στήν ὥρα τους.

Στό χώρο τῶν 'Ελευσινίων πού θά βρισκόσαστε,
κάνετε τήν ὀμαδική εὐχή νά γίνει ἡ προσπάθεια
τοῦ καθένα μας χωριστά καί τοῦ Τάγματος ἐν γένει
γόνιμη καί ἀποδοτική, γιά τό καλό τοῦ Μικτοῦ
Τεκτονισμοῦ καί τῆς 'Ανθρωπότητος.

Μέ τόν τ.:. ἀ.:. ἀ.:

T. B. M.:. Δ.:

'Υστερα ἀπό λίγες μέρες πέθανε. Αὐτός ἦταν ὁ Τίμος Βρατσᾶνος.
'Ο ἀδελφός μας Τίμος. 'Ο Τέκτων, ὁ Θεόσοφος, ὁ ἄνθρωπος.

N. Παναγόπουλος

ΑΠΟ ΤΑ ΣΥΛΛΥΠΗΤΗΡΙΑ

A

.... Μέ ἐλύπησε σφόδρα ἡ μετάσταση τοῦ φιλτάτου ἐκ τῶν φιλ-
τάτων ἀδελφοῦ μας Τίμου σέ φωτεινότερους κόσμους. Πηγαίνει μέ
τό φωτοστέφανο τοῦ 'Αγίου, τοῦ 'Πρωα, τοῦ 'Εμπνευστῆ εὐγενικῶν
ιδεῶν. "Ας εἶναι αἰωνία ἡ μνήμη του.

Θλίβομαι ἰδιαίτερος, διότι πᾶν ὅ,τι γνωρίζω, τό γνωρίζω ἀπ'
αὐτόν, πᾶν ὅ,τι ἀπόχτησα, τό ὀφείλω σ' αὐτόν.

"Ἐχω ἓνα μπαῦλο βιβλία καί χειρόγραφά του. Πῶς νά τόν ξε-
χάσω;

'Υπῆρξε ὁ ἰδρυτής τῆς Θεοσοφικῆς Στοᾶς "Ἀγάπη" καί ἐπί τῶν

ήμερῶν του εἶδαμε ἐποικοδομητικές ἐργασίες.

Παρακαλῶ, στό θεοσοφικό του μνημόσυνο, νά πῆτε καί ἐκ μέ-
ρους μου λίγα λόγια, καί ἐγώ θά εἶμαι νοητικῶς παρῶν ἐκεῖ..

Χρ. Παρασκευόπουλος. Καλαμάτα
Ἐπόσπασμα ἀπό τό συλλυπητήριο γράμμα του

Β

Ἐδελφὴ μου

Ἐπάρχουνε στή ζωὴ τοῦ καθενοῦ μεγάλες στιγμές, γεγονότα ἀ-
νεχτίμητης ἀξίας καί σημασίας. Σίγουρα ἓνα τέτοιο γιὰ τὴ δική
μου ζωὴ στάθηκε ἡ γνωριμιὰ τοῦ Τίμου. Ἦτανε πατέρας- ἀδελφός,
φίλος καί δάσκαλος. Τό ζοῦσα τόσο, τό ἔπιανα λές μέ τά χέρια
μου, ἀπό χρόνια τώρα, ὥστε δέ μπορῶ νά προσαρμοστῶ στό χωρισμό.
Τό περίεργο εἶναι ὅτι νοιώθω τὴν παρουσία του. Τό μόνο κενό ἡ
διακοπὴ τῆς ἀλληλογραφίας μας.

... Ὁ Τίμος ἀνήκει σέ ὅλους μας καί πρῶτα ἀπ' ὅλα στή Θεο-
σοφικὴ ιδέα.

Ἀπ' ὅ,τι ἔμαθα φαίνεται καθαρά πὺς ἔπесе στό καθῆκον τῆς
ὕψηλῆς ιδέας. Τί ὠραῖα! Σάν μάλιστα ἀφήνει πίσω του τόση καί
τόση δουλειά. Ὁ θαυμασμός μας θά μένει παντοτινά, δεμένος
σφιχτά μέ τὴν ἀγάπη μας καί τὴν ἀγάπη του. Καί ὁ δεσμός τῆς τε-
λευταίας, τῆς ἀγάπης, σύμφωνα μέ τά λόγια τῆς Μπλαβάτσκυ, δέ χά-
νεται. Γι' αὐτό θά μᾶς περιμένει στοὺς φωτεινοὺς κόσμους πού τώ-
ρα ὀδεύει, σάν ἔρθει ἡ ὥρα νά τραβήξουμε καί μεῖς γιὰ κεῖ.
Μακάρι νάχουμε τό θάρρος νά τόν κοιτάξουμε τότε "κατάματα". Θά
ἐξαρτηθεῖ ἀπὸ τό πόσο μεῖς θά ἔχουμε τό θάρρος, τὴ δύναμη, τὴν
πίστη, τὴ ζωτάνια καί τόν παλμό νά τόν μιμηθούμε. Δύσκολη δου-
λειά. Δέν μπορεῖ ὁ καθέννας νά εἶναι Τίμος. Προσωπικά ἐγώ χρει-
άζομαι καί ἄλλη μαθητεία στά πόδια του...

Λάμπης Λοῦκος. Πάτρα

Ἐποσπάσματα ἀπὸ τό συλλυπητήριο γράμμα του

ΜΑΡΤΥΡΑΣ ΤΗΣ ΙΔΕΟΛΟΓΙΑΣ ΤΟΥ

Μαζευτήκαμε σήμερα ἐδῶ γιὰ νά δώσουμε τὴ σκέψη μας καί τὴν
καρδιά μας στὸν πολυαγαπημένο μας ἀδελφό Τίμο Βρατσάνο. Ἐῖναι πο-
λύ βαθειά ἡ λύπη μας πού χάσαμε τὴ γήινη παρουσία του, πού δέν
βλέπομε πιά τό φωτεινό του χαμόγελο καί τά λαμπερά του μάτια
πού ἀκτινοβολοῦσαν τὴν ψυχικὴ του δύναμη, τὴν ψυχικὴ του καλο-
σύνη. Ὅλοι μας θά θυμόμαστε πάντα τὴ θερμὴ καί ζωντανὴ αὐτὴ
ἀκτινοβολία, τὴ ζεστασιά τῆς ἀληθινῆς του ἀδελφικῆς ἀγάπης.

Ἐγινε μέλος τῆς Θεοσοφικῆς Ἐταιρίας τό 1934. Τόν γνώρισα
στά Γραφεῖα τῆς στήν ὁδόν Ὀμήρου. Ὅλοι μας ἀπὸ τὴν ἀρχὴ δια -

κρίνουμε τήν ἐξαιρετική του δυναμικότητα, τή φλογερή του θέληση, τήν ἀξιοθαύμαστη δραστηριότητά του καί πιά πολύ ἀπ' ὅλα τήν τόσο μεγάλη του ἀγάπη, τή λατρεία του μπορῶ νά πῶ γιά τή Θεοσοφική Ἰδέα. Καί σ' αὐτή τή Θεοσοφική Ἰδέα ἀφοσιώθηκε ὁλόψυχα.

Ἦταν Γενικός Γραμματεὺς τῆς Θεοσοφικῆς Ἑταιρείας ἀπό τό 1957 ὡς τόν Δεκέμβρη τοῦ 1958. Ἄς μὴν ἀναφέρω τώρα τούς λόγους πού τόν ἔκαναν κι αὐτόν καί μιὰ ομάδα ἀπό μᾶς, παλιά καί νέα μέλη τῆς Θεοσοφικῆς Ἑταιρείας, νά παραιτηθοῦμε ἀπ' αὐτή. Δέν θέλω νά ξαναθυμηθῶ ἐκεῖνη τή μαύρη σελίδα τῆς Θεοσοφικῆς Ἑταιρείας. Ἐμεῖς, παλιά της μέλη, πού τόσο τήν εἶχαμε ἀγαπήσει, νιώσαμε μιὰ βαθειά ἀπελπισία, μιὰ βαθειά ντροπή, πού τότε ξέφυγε τόσο ἀπ' τόν δρόμο της, ἀπ' τό ἰδανικό τῆς ἀλληλεγγύης, τῆς ἀλληλοβοήθειας, τῆς ἀδελφότητας...

Σέ λίγο ἰδρύσαμε τή Θεοσοφική μας Ἐνωση κι ὁ ἀδελφός μας Τίμος Βρατσάνος ἐργάστηκε ὁλόψυχα γι' αὐτή ὅπως εἶχε ἐργασεῖ καί γιά τή Θεοσοφική Ἑταιρεία. Ἦταν ἐξαιρετικά δυνατή καί γόνιμη ἡ δραστηριότητα καί ἡ δυναμικότητά του.

Ὅπως διαβάσατε στό τελευταῖο μας Δελτίο, ὁ ἀδελφός μας Τίμος πλούτισε τίς Θεοσοφικές Ἐκδόσεις τῆς Θεοσοφικῆς Ἑταιρείας, πού ἦταν πρόεδρος τους, μέ τίς τόσες ἔμμετρες καί πεζές μεταφράσεις του, τό "Κάσμα" καί τή "Μετενσάρκωση" τῆς Μπέζαντ, τή "Φωνή τῆς Σιγῆς" τῆς Μπλαβάτσκυ, τόν "Διαλογισμό γιά τούς ἀρχαίους" τοῦ Οὔτέτζγουντ, τό ἐπικό ποίημα τοῦ "Ἐντουίν Ἄρνολντ "Τό Φῶς τῆς Ἀσίας". Δική του ἔκδοση εἶναι ἡ "Μπαγκαβάδ Γκιτά". Οἱ δύο αὐτές ἔμμετρες ἀποδόσεις ἔχουν τόσο ζωντανή καί πλούσια ποιητική ἔκφραση. Ἀλλά ὄχι μονάχα μεταφράσεις, μά καί δικά του ἔργα ἔχει γράφει. Τήν ἐρμηνεία τοῦ Θεοσοφικοῦ Ἐμβλήματος, καί τελευταῖα στίς δικές μας Ἐκδόσεις "Θύρσος" τόν "Ἐπτασύνθετο ἄνθρωπο". Τίς Ἐκδόσεις "Θύρσος" τις πλούτισε καί μέ νέες μεταφράσεις του. "Οἱ Βασικοὶ Νόμοι τῆς Θεοσοφίας" τῆς Μπέζαντ, τά ποιήματα τοῦ Κρισναμούρτι "Ὁ Ἀθάνατος Φίλος" -πού δυστυχῶς τά ἔβγαλε σέ πολύ περιορισμένα ἀντίτυπα στόν δικό του μικρό πολυγραφο-στό μικρό λιγосέλιδο βιβλιαράκι τοῦ "Thomas Hamblin" "Ἀν ἤμουν γιαντρός" καί τήν τελευταία του μετάφραση "Ἡ Ἀρχαία Σοφία" τῆς Μπέζαντ. Γιά ὅλα του τά ἄλλα δημοσιεύματα, ὁμιλίες καί ἀρθρα, πού τό τόσο γόνιμο μυαλό του ὄλο καί δημιουργοῦσε, διαβάσατε στό Περιοδικό μας, ὥστε νά μὴν τά ἐπαναλαμβάνω τώρα.

Θά ξαναπῶ αὐτό πού εἶπα καί στήν ἀρχή. Ὁ πολυαγαπημένος μας ἀδελφός Τίμος, ἔξω ἀπ' τή ζωντανή του δημιουργικότητα καί δραστηριότητα εἶχε πάντα τό ἴδιο ζωντανή καί λαμπερή τή φλόγα τῆς καρδιάς του. Πάντα ἀγάπησε τόν ἄνθρωπο κι ἀγωνίστηκε γιά τήν ἀδελφότητα, γιά τή δικαιοσύνη, γιά τ' ἀνθρώπινα ἰδανικά.

Ἦταν καί Πρόεδρος τοῦ Συνδέσμου γιά τήν κατάργηση τῆς θανατικῆς ποινῆς γιατί ἤξερε ποιά εἶναι ἡ σημασία τῆς ζωῆς τοῦ ἄνθρώπου καί πῶς μονάχα ζώντας πάνω στή γῆ μπορεῖ ὁ ἄνθρωπος νά

Ξοφλήσει τά κρίματά του. "Ήξερε τά βιθέτρια αποτελέσματα τοῦ βί-
αιου θανάτου καί γιά τό θῦμα καί γιά τούς θύτες.

Ὁ ἀδελφός μας Τίμος Βρατσάνος ἔδινε πάντα τό "παρών" σάν ἀ-
ληθινός στρατιώτης κι ἀληθινός ἀγωνιστής σέ κάθε ἀνθρώπινο ἰδα-
νικό. "Ἄν κάποτε ἦταν μαχητής τοῦ ἐθνικοῦ μας στρατοῦ κι ὅπως
ἔλεγε στά τελευταῖα του χρόνια μέ τόσο παιδική ἀπλότητα, "ἤμουν
φονιάς", τώρα ἦταν μαχητής, μέ τήν πέννα, μέ τά λόγια, μέ τήν
πράξη. "Ἐγραφε ἐνάντια στίς φυλετικές διακρίσεις (ὄλοι θυμόμα -
στε τό ἄρθρο του "Ἄσπροι, μαῦροι, κόκκινοι, κίτρινοι", πού δη-
μοσιεύτηκε στό Περιοδικό μας "Πελεκάν"). "Ἐγραφε ἐνάντια γιά
κάθε ἀδικία, γιά κάθε τί πού δέν ἦταν στό ρεῦμα τῆς ἀληθινῆς
Ἀδελφότητας. Πάντα πολέμησε τήν ἀδικία, τή μικροφυχία, τίς προ-
καταλήψεις, τόν φαρισσαϊσμό. Μά τέτοιοι ἀντρεῖοι ἄνθρωποι, πού
εἶναι γεμάτοι εἰλικρίνεια καί δέν φοβοῦνται ποτέ νά ποῦνε τήν ἀ-
λήθεια καί νά σταθοῦν ὀλόρθοι μπροστά στή μικροφυχία, καί στή
στενοκεφαλιά τῶν ἀνθρώπων, πάντοτε θά ξυπνήσουν τήν ἀντίσταση,
τήν καταλαλιά, τήν ἐχθρότητα αὐτῶν τῶν ἀνθρώπων. Γιατί ὁ
μεγαλόκαρδος εἶναι πάντα μισητός ἀπ'τόν μικρόκαρδο. Καί πάντα ὁ
ἄσπονδος ἐχθρός τοῦ ἀνθρώπου πού ἔχει ἀναμμένη τή δυνατή φλόγα
τῆς ψυχῆς του εἶναι αὐτή ἡ μικροφυχία, ἡ ἀδιαφορία, ἡ χλιαρότη-
τα τῶν ζωντανῶν νεκρῶν, πού φοβοῦνται τήν ἀλήθεια, πού φοβοῦν-
ται τήν πραγματική ἀγάπη. Αὐτοί οἱ χλιαροί ἄνθρωποι εἶναι ἐκεῖ-
νοι πού ὅπως εἶπε ὁ Dante, οὔτε ὁ Παράδεισος οὔτε κ' ἡ Κόλαση
τούς δέχεται. Ὁ μέγας ἀμαρτωλός εἶναι ἕνας ἔντονος ἄνθρωπος
πού κι ἂν πάει στήν Κόλαση μιά μέρα θά φτάσει στόν Παράδεισο.
Ζώντας ἐδῶ στή Γῆ μπορεῖ νά νιώσει μέσα του τή μεγάλη μεταμόρ-
φωση. Ἀλλά ὁ χλιαρός μέ τή σβυστή τή φλόγα, δέν ἔχει τή δύναμη
οὔτε γιά νά ζήσει κ' ἡ Ἰδία ἡ Ζωή τόν διώχνει ἀπ'τήν καρδιά της.
Οἱ χλιαροί, οἱ στενόκαρδοι, ὄλοι ἐκεῖνοι πού ἔχουν κλεισμένο
τόν πνευματικό τους ὀρίζοντα μά λένε τά μεγάλα λόγια, λένε πῶς
πιστεύουν τήν Παγκόσμια Ἀδελφότητα, ἀλλά στήν πράξη... ἀλοῖμο-
νο καλύτερα ἄς μὴν θυμηθοῦμε... καλύτερα ἄς κλείσουμε τ' αὐτιά
μας νά μὴν ἀκούσουμε καί πάλι ἐκεῖνη τή φωνή πού ἀκόμα ἀντιλα-
λεῖ μέσα μας, τίς συμβολικές ἐκεῖνες λέξεις "Ἄρον ἄρον, σταύ-
ρωσον αὐτόν"... τίς λέξεις πού μέσα ἀπ'τούς αἰῶνες ξανάρχονται
κάθε τόσο στό στόμα τῶν μικρόφυχων ἀνθρώπων. Ἐκεῖνος πού δέν
ξεῖ ἔντονα, πού δέν δονεῖται ὀλόκληρος ἀπ'τά πανανθρώπινα ἰδα-
νικά καί ξεῖ μέσα στή χλιαρότητα καί στήν ἀδιαφορία, πῶς μπορεῖ
νά νιώσει ἀληθινή ἀγάπη, ἀφοῦ ἀγάπη θά πεῖ φλόγα; Καί κλείνουν
τήν πόρτα τῆς καρδιάς τους καί γίνονται διῶκτες τῆς ἀγάπης. Καί
γίνονται σκλάβοι τοῦ ἴδιου τοῦ ἑαυτοῦ τους. Γιατί πῶς μπορεῖ πο-
τέ νά ναι ἐλεύθερος ἐκεῖνος πού ἔχει κλεισμένο τόν πνευματικό
του ὀρίζοντα;

Οἱ δυνατοί ἀγωνιστές τῆς ζωῆς, πού δέν φοβοῦνται ποτέ νά
διακηρύξουν τήν ἀγάπη, τή δικαιοσύνη, τήν ἀλήθεια πού πιστεύου-

νε, πάντα θά συναντήσουν αυτόν τόν ἀμείλικτο ἐχθρό, τήν ἀντίδραση, τό μίσος ἢ τήν ἀδιαφορία, τήν προκατάληψη, τή στενότητα τοῦ νοῦ καί τῆς καρδιάς.

Δέν θάθελαι νάμαι κριτής, μά ἐπειδή πιστεύω πώς μονάχα ὁ ἄνθρωπος πού β λ έ π ε ι τό σφάλμα του, μονάχα ἐκεῖνος μπορεῖ νά προχωρήσει θαρρετά στόν δύσβατο δρόμο τῆς Ἀλήθειας, γι' αὐτό εὔχομαι μ' ὅλη μου τήν καρδιά νά τό δοῦνε... Καί τότε, μόνο τότε, ὁ πόνος πού δώσανε δέν θάχει πάει χαμένος... Κι ὁ ἀδελφός μας ὁ Τίμος, μέ τή ζωντανή τήν πίστη, μέ τή μεγάλη, τήν ἄδολη καρδιά, θά νιώσει μιὰ τόσο μεγάλη χαρά...

Εἶχε πάντα τό θάρρος τῆς γνώμης του καί ποτέ δέν φοβήθηκε νά σταθεῖ ἀντιμέτωπος σ' ὅ,τι αὐτός δέν θεωροῦσε σωστό. Ἦταν πάντα συνεπής μέ τόν ἑαυτό του κι ὁ ἔντονος παλμός τῆς ψυχῆς του τόν ἔκανε νά μὴν θέλει ποτέ νά ὀπισθοδρομήσει. Τό θεωροῦσε ὀπισθοδρομηση ὅ,τι αὐτός δέν πίστευε πραγματικά.

Μά ὁ δυνατός ἀγωνιστής, ὁ ἀληθινός στρατιώτης τοῦ χρέους, ὁ συνειδητός ἐργάτης τοῦ καλοῦ, φτάνει στό σημεῖο νά γίνει καί μάρτυρας τοῦ χρέους. Βαθειές πληγές ἀνοίξανε μέσ στην ψυχή του. Πληγές πού στάζαν αἷμα καί πού φαρμακώσανε τά στερνά χρόνια τῆς γήινης ζωῆς του. Μαζί μέ τή σωματική του ἀρρώστεια, πού χρόνια ἀβλάκωνε τό γήινο σῶμα του, οἱ βαθειές πληγές τῆς ψυχῆς του τοῦ ἀνοίξανε - ἴσως πιό γρήγορα - τίς πύλες τῆς ἄλλης, τῆς μεταγήινης ζωῆς. Ἐπесе μάρτυρας τῆς ἰδεολογίας του, τῆς πίστες του, τοῦ φλογεροῦ του ἐνθουσιασμοῦ.

Ἡ Θεοσοφική Ἐνωσις σ' αὐτόν χρωστάει πολλά γιά τή γραμμή πού τραβάει σήμερα, τή γραμμή τῆς ἐλευθερίας καί τό ὅσο τό δυνατό πιό πραγματικά βίωμα τῆς ἀδελφότητος, πού εἶναι ἡ κατανόηση κ' ἡ ἀγάπη τοῦ ἀνθρώπου, δίχως καμμιά διάκριση, δίχως κανένα ξεχώρισμα. Ἡ ἀγάπη γιά τόν ἴδιο τόν ἄνθρωπο, ὅποιος καί νάναι, κι ὁ πιό μικρός, κι ὁ πιό ταπεινός, κι ὁ πιό ἀμαρτωλός. Ἐμᾶς δέν μᾶς ἐνδιαφέρει τό ἐπιφανειακό, ἐπιπόλαιο γόητρο γιά τήν ὀργάνωσή μας, δηλαδή νάχομε μέλη μας μ ο ν ἄ χ α ἐκεῖνους πού λένε πώς εἶναι "ἐνάρετοι". Ἰσα ἴσα ὁ ἀμαρτωλός εἶναι ἐκεῖνος πού ἔχει τή μεγαλύτερη ἀνάγκη ἀπ' τήν πνευματική βοήθεια, ἀπ' τήν ἀληθινή ἀνθρώπινη στοργή.

Ἀγαπημένε μας Τίμο. Καλέ μας ἀδελφέ. Στ' ἀχνάρια τά δικά σου θά ἐξακολουθήσουμε νά περπατοῦμε. Πιστεύουμε καί μεῖς σ' αὐτά πού πίστεψες καί σύ. Ἀγαποῦμε καί μεῖς ὅπως ἀγάπησες καί σύ. Δέν ξεχωρίζομε τούς ἀνθρώπους σέ ἐνάρετους καί ἀμαρτωλούς καί δέν ἀγκαλιάζομε μονάχα τούς πρώτους καί νά διώκνομε τούς δευτέρους.

Τίμο, ἀγαπημένε. Ἄς στέκεις πάντα ἕνας φωτεινός φάρος μπροστά μας. Ἡ ζωή σου, ἡ ἀγωνιστικότητά σου, ἡ ἔντονη δράση σου. Ἐἶναι πάντα ἕνα ζωντανό παράδειγμα γιά μᾶς.

Νιώθω τώρα τήν παρουσία σου, έδω κοντά μας. 'Ακοῦς τά λόγια μου. Τίμο μου, καλέ μου άδελφέ, ένιωσες τάχα ποτέ τή βαθειά άγάπη πού σου είχα; "Ίσως νά μήν μέ κατάλαβες. "Ίσως καμμιά φορά νά μέ παρεξήγησες. Μά τώρα, εκεί πού είσαι, τώρα πού βλέπεις καθαρά μέ τά μάτια τῆς ψυχῆς σου, δές την, νιώσε την πόσο βαθειά κι όλόθερμη είναι. Σέ παρακαλῶ βοηθήσε με και μένα και όλους τούς συνεργάτες σου πού εργαζόμαστε για τήν καθαρή Θεοσοφική 'Ιδέα, και δῶσε μας τή φλόγα σου, τή πίστη σου, τή δύναμή σου, τόν ένθουσιασμό σου, όλη τήν έντονη ζωή σου.

'Αγλ. Ζάννου

ΕΝΑΡΞΗ ΕΡΓΑΣΙΩΝ ΠΕΡΙΟΔΟΥ 1963-1964

Στίς 22 τοῦ 'Οχτώβρη ξαναρχίσανε οί εργασίες τῆς Θ. ΕΝ. μέ τήν όμιλία τῆς Διαχειρ. άδ. 'Αγλ. Ζάννου πού δημοσιεύεται παρακάτω.

ΕΛΕΥΘΕΡΗ ΑΝΑΖΗΤΗΣΗ

'Αρχίζομε και πάλι σήμερα τίς εργασίες μας. 'Αρχίζομε και πάλι έπειτα από τήν τρίμηνη διακοπή τοῦ καλοκαιριοῦ. "Αραγε ή τρίμηνη αυτή διακοπή μᾶς έδωσε νέες δυνάμεις, νέες σκέψεις νέα σχέδια; Μᾶς έκανε νά σκεφθοῦμε πιο βαθειά τί πραγματικά θέλομε, τί προσπαθοῦμε στή ζωή μας, τί είναι αυτό πού νιώθομε μέσα μας όλοένα νά μᾶς σπρώχνει και πού μᾶς οδηγεί; "Ίσως πολλοί από μᾶς νάχαν τήν ευκαιρία νά φύγουν για λίγο άπ'τήν πόλη, νά πῆγαν έξω στήν άνοιχτή φύση, και νά δέχτηκαν τίς ζωογόνες δυνάμεις της. 'Ο ήλιος, ό άέρας, τό νερό κ'ή γῆ. Τά τέσσερα στοιχεία της, αυτά πού δίνουν στόν άνθρωπο τή δόνηση τῆς Δημιουργίας. Μέσα σ'όλη τή φύση, μέσα σ'όλη τή ζωή, τό "Άγιο Πνεῦμα τῆς Δημιουργίας δίνει τήν ῶθησή του. Μά τήν ῶθηση αυτή τή δέχεται μονάχα ό άνθρωπος πού άνοίγει τόν έαυτό του για νά τή δεχτεῖ.

'Αλλά κι όσοι από μᾶς δέν πῆγαν στή άνοιχτή φύση δέχτηκαν κι αυτοί τήν επίδραση τοῦ "Ήλιου, πού μέ τίς έντονες άχτίδες του τό φῶς τοῦ καλοκαιριοῦ μπῆκε μέσ στό σῶμα μας κ' έδωσε τή ζωογόνα του δύναμη.

"Ας μή φοβόμαστε τίς καφετερές τοῦ ήλιου τίς άχτίδες. Αὐτές δίνουν τήν ένταση τῆς ζωῆς. Μᾶς είναι γνωστό άπ'τόν 'Αποκρυφισμό πόσο ή ζωτική ένέργεια τῆς επίδρασης τοῦ φωτός, ή πράνα, δίνει τή ζωή, τήν υγεία στό γήινο σῶμα μας. Μά και πέρα άπ'τό γήινο σῶμα, ή ένταση αὐτῆς τῆς ζωῆς ξυπνᾶ κι όλες τίς βαθύτερες δυνάμεις μας. Ξυπνᾶ πιο ζωντανά και τή σκέψη μας και τήν άγάπη μας. Νιώθομε πιο δυνατά τόν παλμό τῆς ζωῆς μέ τίς τόσες και τόσες έκφράσεις της. Νιώθομε και τήν όμορφιά και τήν άγάπη

σάν νάναι ένα. Γιατί ή όμορφιά Ξυπνά τήν αγάπη κ' ή αγάπη μάς κάνει νά νιώθουμε πολύ πιό βαθειά τήν όμορφιά.

Καί μέσα σ' αὐτή τήν ένταση τῆς ζωῆς ό νοῦς μας Ξυπνά καί σκέπτεται καί φάχνει νά ξεδιαλύνει. Όλο τό άπέραντο μυστήριο τῆς ζωῆς πού βρίσκεται καί γύρω μας καί μέσα μας. Τί θά πεῖ ζωή; Τί θά πεῖ ζῶ, ύπάρχω; Ποιός εἶμαι ἐγώ πού λέγω "ἐγώ"; Ἐπό πού ἤρθα; Τί εἶμαι τώρα; Ποῦ πηγαίνω; Ποιός εἶναι ό σκοπός, ό προορισμός τῆς ζωῆς μου; Ποιό τό νόημά της;

Τό νόημα τῆς ζωῆς. Τό σκεφθήκαμε, προσπαθήσαμε νά τό καταλάβουμε, νά λύσουμε. Όλο αὐτό τό μυστήριο πού κρύβει; Μέσα στήν βαθειά περισυλλογή προσπαθεῖ ό άνθρωπος νά ξεδιαλύνει τό μεγάλο αὐτό πρόβλημα. Μέσα ἀπ' τούς άμέτρητους αἰῶνες πού κρύβονται πίσω ἀπ' τήν Ἱστορία, βλέπομε αὐτή τήν προσπάθεια τοῦ ανθρώπου. Γι' ό νοῦς του όλοένα, ἀπό τότε ὡσαμε σήμερα, προσπαθεῖ νά δώσει ἀπάντηση στό ἀτέλειωτο "Γιατί" όλόκληρης τῆς Ζωῆς. Τό "Γιατί" καί τῆς άπέραντης καί τῆς περιορισμένης ζωῆς πού βρίσκεται μέσα μας.

Κι ό άνθρωπος, προσπαθώντας νά δώσει μιά ἀπάντηση σ' αὐτό τό "Γιατί", δούλεψε, άγωνίστηκε κ' ἔδωσε τίς θρησκείες, τίς φιλοσοφίες, τίς ἐπιστήμες στόν κόσμο.

Ἡ Θρησκεία προσπαθεῖ μέ τίς πνευματικές δυνάμεις νά ἐρευνήσει καί νά δώσει μιά ἀπάντηση στό Μυστήριο τῆς Ζωῆς. Ἡ Φιλοσοφία προσπαθεῖ μέ τίς διανοητικές δυνάμεις τοῦ ανθρώπου νά ἐρευνήσει καί αὐτή τήν Αἰτία τῆς Ζωῆς. Κ' ή Ἐπιστήμη προσπαθεῖ μέ τήν ἐμπειρία καί τήν ἔρευνα νά ἐξηγήσει τά φαινόμενα τῆς ζωῆς. Τρεῖς ξεχωριστοί δρόμοι. Τρεῖς δρόμοι πού ά καθένας δίνει τή δική του ἀπάντηση στό άπέραντο αὐτό "Γιατί".

Ἡ Θεοσοφία προσπαθεῖ τούς τρεῖς αὐτούς ξεχωριστούς δρόμους, πού πολλές φορές τραβοῦνε τόσο μακριά ό ένας ἀπ' τόν άλλο, νά τούς συνενώσει, νά τούς κάνει έναν καί μόνο πού εἶναι ή ἔρευνα τῆς Μιάς Ζωῆς.

Τί σημασία ἔχει μέ ποιό τρόπο ἐρευνᾶ κανείς; Ὁ καθένας παίρνει τό δικό του Μονοπάτι, γιά ν' ἀνέβει στό Βουνό τῆς Ἀληθείας. Γιά νά φτάσει στήν κορφή του. Στήν ἀνακάλυψη καί στό βίωμα τῆς Θεϊκῆς Πραγματικότητας.

Ὁ κάθε άνθρωπος σύμφωνα μέ τόν χαρακτήρα του, μέ τήν ιδιοσυστασία του, μέ τόν ιδιαίτερο δικό του τρόπο πού σκέπτεται καί πού αἰσθάνεται, τραβά τόν δικό του τό δρόμο. Κ' ἔξω ἀπ' τούς τρεῖς αὐτούς βασικούς δρόμους ή γραμμές πού ἀναφέραμε πρῖν, εἶναι καί δυό άλλα κεντρικά ρεύματα. Ὁ Μυστικισμός κι ό Ἀποκρυφισμός.

Ὁ Μυστικισμός ὀδηγεῖ στήν Ἐσωτερική Ἐνωσι, δηλαδή εἶναι ό τρόπος πού δείχνει στόν άνθρωπο πῶς θά μπορέσει νά βρεῖ αὐτή τήν ἐσωτερική ἔνωση, τό ἐσωτερικό βίωμα. Κι ό Ἀποκρυφισμός μελετᾶ τούς κρυμένους Νόμους τῆς Ζωῆς, τήν ἐκδήλωση τοῦ Κόσμου όλόκληρου, τά φαινόμενα πού ή πειραματική Ἐπιστήμη δέν τά ἔχει

έρευνήσει ακόμα. 'Ο μυστικιστής φάχνοντας τήν έσωπερική πλευρά τών πραγμάτων κοιτάζει και μέσα στον ίδιο τον έαυτό του και προσπαθει να τον ανακαλύψει. Τό "Γνώθι σαυτόν" είναι ή πιο παλιά και βαθειά σοφία. "Αν δέν γνωρίζομε τον έαυτό μας, αν δέν έχομε δεϊ τίς επιθυμίες μας, τίς αντιδράσεις μας, τούς φόβους μας, τον έγκεντριισμό μας, πώς θά μπορέσουμε να καταλάβομε και τον άλλο, τον άλλο πού είναι κι αυτός ένα κομματάκι, μιά έκδηλωση τής Ζωής, όπως είμαστε και μεϊς; "Όλοι οι άνθρωποι κι όλα τά πλάσματα πού ζοϋν, κ'ή Φύση όλόκληρη, μέ τά φαινόμενά της και μέ τά τέσσερα στοιχεία της πού είπαμε στην αρχή, όλα είμαστε φαινόμενα, έκδηλώσεις τής Μιάς και μόνης Ζωής. "Όλοι είμαστε παιδιά του ίδιου Πατέρα. Μά για να καταλάβομε όλες αυτές τίς πολυποίκιλες και διαφορετικές κινήσεις πρέπει να καταλάβομε τήν ίδια τήν κίνηση, τήν ίδια τήν έκδηλωση μέσα απ'τό δικό μας τό μικροσκοπιο, μέσα στον δικό μας τον έαυτό. Τόσοι και τόσοι φιλόσοφοι, τόσοι Διδάσκαλοι και Γιόγκι, και τώρα τελευταία κι ο μεγάλος σοφός Κρισναμιούρτι, όλοι μάς μιλοϋν πώς πρέπει πρώτα απ'όλα να γνωρίσουμε τον έαυτό μας. Και μόνο γνωρίζοντας τον έαυτό μας και κατά συνέπεια γνωρίζοντας και τούς άλλους, θά μπορέσουμε να νιώσουμε τήν έσωπερική ένότητα πού υπάρχει ανάμεσά μας. Μπορεί ναχομε διαφορετικές έκδηλώσεις, διαφορετικές επιθυμίες και σκέψεις, διαφορετικά συναισθήματα, μά όλοι στό βάθος είμαστε όμοιοι. "Όλοι έχομε πρώτα πρώτα τήν αγάπη για τον έαυτό μας, κ'ή έγνοια μας είναι πώς να ζήσουμε, πώς να συντηρηθοϋμε, πώς ν'αύξησομε τίς διάφορες ιδιότητες του "εγώ" μας. 'Η συντήρηση, ή αύξηση κι ο πολλαπλασιασμός είναι οι τρεις βασικές επιθυμίες του "εγώ". "Όλοι έχομε τήν επιθυμία γι'αυτά τά τρία, κι όλοι έχομε τον φόβο να μην τά χάσομε. Μόλις νιώσομε ένα γόητρο, μιά τόνωση του έαυτοϋ μας, νιώθομε και τή χαρά μέσα μας, μά μόλις νιώσομε μιά ταπείνωση, μιά μείωση του έαυτοϋ μας, μιά έλλειψη ασφάλειας, νιώθομε τον πόνο, τήν όδύνη. Κι όταν δοϋμε πώς οι ίδιες αυτές ιδιότητες βρίσκονται μέσα στον κ α θ ε άνθρωπο, πώς τά ίδια βασικά κίνητρα τον σπρώχνουνε μέσα στην ζωή, τότε νιώθομε αυτή τήν ένότητα, τήν αδελφότητα για όλους τούς ανθρώπους. Και μαζί μ'αυτό, πέρα απ'τ'ανθρώπινα κίνητρα πού τον σπρώχνουν στην ζωή, ή ίδια θεικιά Ούσία βρίσκεται μέσα σε κάθε άνθρωπο όπως βρίσκεται και παντοϋ. 'Η ίδια θεικιά Ούσία μάς ένώνει όλους. Πώς μποροϋμε να μιλοϋμε για τήν Παγκόσμια 'Αδελφότητα, πού αυτή βάζει σαν πρωταρχικό σκοπό ή θεοσοφία, αν πρώτα απ'όλα δέν καταλάβομε τον ίδιο τον άνθρωπο, τον κάθε άνθρωπο όσο μικρός κι αν είναι, κι αν δέν τον αγαπήσομε αληθινά; Κι όπως είπαμε, πώς θά τον καταλάβομε, αν πρώτα απ'όλα δέν καταλάβομε τον ίδιο τον έαυτό μας; "Έτσι τό "Γνώθι σαυτόν" είναι τό πρωταρχικό σκαλοπάτι για να μπορέσομε να φτάσομε στό βίωμα τής Παγκόσμιας 'Αδελφότητας, δηλαδή στην αληθινή 'Αγάπη. Κι αυτός είναι ο σκο-

πός τοῦ Μυστικισμοῦ. Γιατί δέν μπορεῖ νά νοηθεῖ ἀγάπη γιά τόν Θεό δίχως ἀγάπη γιά τόν ἄνθρωπο. Δίχως ἀγάπη γιά κάθε πλάσμα τοῦ Θεοῦ, εἴτε ἄνθρωπο, εἴτε ζῶο, εἴτε φυτό. Γιά τό κάθε τί πού ζεῖ. Δέν μπορεῖ νά νοηθεῖ ἀγάπη γιά τήν Αἰτία δίχως ἀγάπη γιό τό ἀποτέλεσμα. Καί τά δύο στήν ὑπέρτατη Οὐσία τους εἶναι Ἕνα.

Κι ὁ δρόμος τοῦ Ἀποκρυφισμοῦ ὀδηγεῖ στή Γνώση. Στή Γνώση ὅλου τοῦ ἐκδηλωμένου Σύμπαντος μέ ὅλους τούς ἐσωτερικούς του Νόμους. Στή Γνώση ὅλων τῶν Δυνάμεων, κ' ἐκείνων πού βρίσκονται εἴτε ξυπνητές εἴτε κοιμισμένες ἀκόμα μέσα στόν ἴδιο τόν ἄνθρωπο. Στή Γνώση ὁλόκληρης τῆς Δημιουργίας.

Μά γιατί νά λέμε πώς εἶναι δύο διαφορετικά, ξεχωρισμένα ρεύματα ὁ Μυστικισμός κι ὁ Ἀποκρυφισμός; Εἶπαμε πώς ἡ Ζωή εἶναι Μία. Πώς δέν μποροῦμε νά ξεχωρίσουμε τήν Αἰτία ἀπ' τό ἀποτέλεσμα. Ὅπως εἶπε ἓνας μεγάλος Σοφός τοῦ ἔκτου αἰώνα π.Χ. στήν Κίνα ὁ Λάο - Τσέ, τό Ταό εἶναι ἓνα, μά μετά χωρίστηκε στά δύο. Ἡ Αἰτία καί τό ἀποτέλεσμα, τό Ἀπόλυτο καί τό σχετικό, τό ἀπεριόριστο καί τό περιορισμένο, τό ἄμορφο καί ἡ μορφή. Τό Ἕνα διασπάστηκε καί ἐγινε τό δύο, δηλαδή ὁ Δυϊσμός.

Πῶς λοιπόν βάζομε μιά διαχωριστική γραμμή ἀνάμεσα στό ἀποτέλεσμα καί στήν αἰτία, στήν Ἐκδήλωση καί στό Ἀνεκδήλωτο;

Ἄν ὅμως ὁ Μυστικισμός κι ὁ Ἀποκρυφισμός ἐρευνοῦν καί οἱ δύο τή Ζωή ὁλόκληρη μ' ὅλες τίς ἐκδηλώσεις της, μολαταῦτα περπατοῦνε σέ διαφορετικούς ἑθρόμους. Ὁ ἓνας μέ τήν ἐσωτερική Ἕνωση καί τό Βίωμα, ὁ ἄλλος μέ τή Γνώση. Μά μήπως κ' ἡ Γνώση δέν ὀδηγεῖ κι αὐτή, μέ διαφορετικό τρόπο, στήν ἐσωτερική Ἕνωση καί στό Βίωμα; Ἴσως ἡ μικρή ἀνθρώπινη γνώση, ὁ περιορισμένος ἀνθρώπινος νοῦς νά μὴν ὀδηγοῦν στήν Ἕνωση, γιατί, ὅπως εἶπε καί πάλι ὁ Λάο-Τσέ, ὁ ἄνθρωπος, πού εἶναι μιά μορφή, δέν μπορεῖ νά καταλάβει ἀπό πού εἶναι δίχως μορφή. Ἄλλά ἂν ὁ ἄνθρωπος ξυπνήσει μέσα του, ὄχι τή διανοητική, περιορισμένη γνώση, ἀλλά τή βαθειά ἐσωτερική, ἀληθινή Γνώση, τότε μέ τήν ἀνακάλυψη αὐτή θά φτάσει στήν Ἀποκάλυψη.

Ἔτσι στήν οὐσία τους καί τά δύο αὐτά ρεύματα εἶναι ἓνα, ὅσο κι ἂν φαινομενικά φανερώνονται σάν δύο. Ὁ ἄνθρωπος πρέπει ἄλλοις του, μέσα στόν ἐσωτερικό ἑαυτό του, νά κάνει αὐτή τή συνένωση καί νά ξυπνήσει τό τρίτο ρεῦμα πού εἶναι ἡ συνταύτιση καί τῶν δύο.

Εἶπαμε τά μονοπάτια εἶναι πολλά, ἄπειρες οἱ διακλαδώσεις τους, μά στό τέλος ἓνα καί μόνο εἶναι αὐτό πού φτάνει στήν Κορυφή. Καί τό ἓνα εἶναι ἡ ἐσωτερική συνένωση ὅλων τῶν ἄλλων. Τό ἓνα εἶναι ἡ μετουσίωση ὅλης τῆς πείρας τῶν αἰώνων.

Ἡ φώτιση τῆς ψυχῆς, τό ξύπνημά της, ἡ ἀπελευθέρωσή της, ἡ τελική της Λύτρωση κ' ἡ Ἕνωσή της μέ τή Θεϊκιά Οὐσία εἶναι ὁ σκοπός τοῦ ἀνθρώπου.

Κ' ἐμᾶς ἐδῶ στή Θεοσοφική Ἕνωση αὐτός εἶναι ὁ σκοπός μας.

Ἡ φώτιση τῆς ψυχῆς. Ἡ ἐλευθερία τῆς ψυχῆς. Δέν θέλομε νάχομε δεσμά. Δέν θέλομε νάχομε προκαταλήψεις. Ὅλες οἱ Διδασκαλίες πού περάσανε καί περνοῦνε ἀπ' τόν κόσμο μας, ὅλες οἱ θρησκευεῖς, ὅλες οἱ Φιλοσοφίες, κ' ἡ προσπάθεια τῆς Ἐπιστήμης, ὅλα μᾶς εἶναι τό ἴδιο ἀγαπητά, κι ὅλα θέλομε τό ἴδιο νά τά μελετοῦμε.

Εἴμαστε τό παιδί τῆς Θεοσοφίας καί τῆς Θεοσοφικῆς διδασκαλίας. Μά ἡ Θεοσοφική διδασκαλία μᾶς λέγει νά κάνομε συγκριτική μελέτη ὄλων τῶν θρησκευτῶν, τῶν φιλοσοφιῶν καί τῆς ἐπιστήμης καί ξέρομε πώς Θεοσοφία θά πεῖ Θεία Σοφία, δηλαδή εἶναι ἔρευνα τῆς Θεϊκῆς Σοφίας πού βρίσκεται παντοῦ. Δέν εἶναι ἡ μιά ἢ ἡ ἄλλη διδασκαλία. Δέν εἶναι ἡ μιά ἢ ἡ ἄλλη θρησκεία ἢ φιλοσοφία. Εἶναι ὅλα μαζί ἢ μᾶλλον ἢ μετουσίωση, τό ἀπόσταγμα ὄλων. Εἶναι ἡ Ἔνωση τῆς κάθε ἔρευνας τοῦ ἀνθρώπου.

Ὁ ἀληθινός Μαθητής δέν περπατᾷ στόν ἕνα δρόμο μακριά ἀπ' τοὺς ἄλλους, δέν τόν διαχωρίζει, δέν τόν ἀπομονώνει ἀπ' τοὺς ἄλλους. Ξέρει νά κάνει τήν ἐσωτερική συνένωσή τους, πού εἶναι πέρα ἀπ' τὰ ἐξωτερικά τους φαινόμενα.

Μπορεῖ νάμαστε τό παιδί τῆς Θεοσοφικῆς διδασκαλίας, ἀλλά μαζί μ' αὐτή μελετοῦμε, ἀγαποῦμε, πιστεύουμε κι ὅλες τίς ἄλλες. Δέν ξεχωρίζομε καμμιά. Γιατί ὅλες εἶναι τά Μονοπάτια, οἱ τόσο πολυποίκιλες ἐκφράσεις τῆς Ζωῆς, τῆς Ζωῆς πού μέ τά χίλια χέρια της ἀγκαλιάζει καί βοηθεῖ τά παιδιά της γιά νά φτάσουνε μέσα στή Μιά Καρδιά της.

Ἄγλ. Ζάννου

Η ΑΛΗΘΕΙΑ

Μέσα μας βρίσκεται ἡ ἀλήθεια
κι ὅ,τι κι ἂν σύ πιστεύεις τώρα
ἀνεπηρέαστη μένει κι ἀγγιχτή
ἀπό τό κάθε τί πού στέκει ἀπ' ἔξω.
Σέ ὄλους βαθιά, πολύ βαθιά
βρίσκεται κάποιο Κέντρο "ἐσώτατο"
πού μέσα κεῖ στά πλέγια ζεῖ ἡ ἀλήθεια.
Τό "Γνώμαι" πιά πολύ ταιριάζει
μέ τό ἄνοιγμα γιά τά ἔξω κάποιου δρόμου
ἀπ' ὅπου τό λαμπρό φυλακισμένο φῶς
τή λευτεριά του βρίσκει,
παρά τό φκιαξιμο μίᾶς πόρτας γιά νά μπεῖ τό φῶς,
πού τάχα ἀπ' ἔξω καρτερεῖ.

Ρόμπερτ Μπράουνινγκ (Robert Browning, 1812-1889),
ἄγγλος ποιητής τῆς βικτωριανῆς ἐποχῆς
Ἀπό τό δραματικό ποίημα "Παράκλητος"
Λεύτερη ἀπόδοση Δημήτρη Θεοδωρίδη

ΣΒΑΜΙ ΒΙΒΕΚΑΝΑΝΤΑ

1863-1963

ΣΒΑΜΙ ΒΙΒΕΚΑΝΑΝΤΑ
1863-1902

Έργο του Βιβεκανάντα μεταφρασμένο απ'αυτή "Τό ιδανικό μιας παγκόσμιας θρησκείας. Αυτό τό έργο, πού τό αποτελούνε δημόσιες δ - μιλίες δοσμένες στην 'Αμερική, αρχίζουμε στό τωρινό μας τεύχος νά τό δημοσιεύουμε.

ΤΟ ΙΔΑΝΙΚΟ ΜΙΑΣ ΠΑΓΚΟΣΜΙΑΣ ΘΡΗΣΚΕΙΑΣ

Σέ ό,τι μπορούμε νά συλλάβομε μέ τίς αίσθήσεις και σέ ό,τι μπορούμε νά πλάσομε μέ τή φαντασία παρατηρούμε τή δράση και τήν αντίδραση δυό αντίθετων δυνάμεων· ή μιά αντίδρα στην άλλη και γεννά τό ακατάπαυτο παιχνίδισμα των πολύπλοκων φαινομένων πού βλέπουν τά μάτια μας ή πού συλλαβαίνει ό νοός μας. Στόν έξωτε - ρικό κόσμο ή ενέργεια αυτών των δυνάμεων γίνεται φανερή ως έλεξ

Τό 1963 έκατό χρόνια συμπληρωθήκαν από τή γέννηση μιās έ - ξαιρετικής φυσιογνωμίας του πε - ρασμένου αίώνα, του έμπνευσμένου Ινδοϋ φιλοσόφου και ιδεολόγου Σβάμι Βιβεκανάντα, αγαπημένου μαθητή του μεγάλου Ραμακρίσνα.

Ό Πελεκάν τιμά τή μνήμη του μυσταγωγού της Βεντάντα και της Κάρμα-Γιόγκα, του φλογερού κι ακούραστου απόστολου της παναν - θρώπινης αδελφότητας, του άθλη - τή της δράσης και της σκέψης.

Θυμίζουμε στους αναγνώστες μας τό θαυμάσιο βιβλίο του " Ό Βεντάντα στην πράξη", πού σέ με - τάφραση της Έλένης Σαμίου και σέ περίληψη της άδ. Άγλ. Ζάννου δημοσιεύτηκε στό 5^ο, 6^ο, 7^ο, 8^ο, 9^ο, 10^ο και 11^ο τεύχος του περι - οδικού μας.

Τούς θυμίζουμε και τό άρθρο της Έλένης Σαμίου " Ό Ινδικός μυστικισμός, Ραμακρίσνα και Βι - βεκανάντα τό δημοσιευμένο στό 13^ο τεύχος (Χειμώνας 1961-1962).

Τό άρθρο αυτό είναι ό πρό - λογός της σ'ένα άλλο διαλεχτό

κι απόκρουση ή ως κεντρομόλος και κεντρόφυγος δύναμη: στον έσω-
τερικό κόσμο, ως αγάπη ή μίσος, ως καλό ή κακό.

Αποφεύγουμε όρισμένα πράγματα και αναζητούμε άλλα. Μας τραβά-
ει κάτι, κάτι άλλο μας διώχνει. Πολλές φορές στή ζωή μας βλέπο-
με πώς χωρίς καμιά αίτια σαν να μας έλκύουν όρισμένα πρόσωπα
ένω νιώθουμε κάποια αντιπάθεια για άλλα. Αυτό είναι φανερό σε ό-
λους. Όσο ύψηλότερη ή σφαίρα της ενεργείας τόσο ισχυρότερη, τό-
σο φανερότερη ή επίδραση αυτών των δυνάμεων.

Η θρησκεία είναι ή ύψηλότερη σφαίρα της ανθρώπινης σκέψης
και ζωής κ'έκει βλέπομε τις δυό αυτές δυνάμεις να ενεργούν πε-
ρισσότερο. Η αγάπη ή πιό έντατική πού γνώρισε ποτέ ή ανθρώπι-
τητα μας ήρθε από τή θρησκεία, τό μίσος τό πιό διαβολικό μας ήρ-
θε πάλι από τή θρησκεία. Τά πιό εύγενικά λόγια ειρήνης πού ά-
κουσε ποτέ ή ανθρωπότητα τά πρόφεραν θρησκευτικές ψυχές κ'οί βα-
ρύτερες βλαστήμιες πού ειπώθηκαν ποτέ στον κόσμο ειπώθηκαν πάλι
από θρησκευτικές ψυχές. Όσο πιό ύψηλός ό σκοπός μιās θρησκείας,
όσο πιό τελειοποιημένη ή όργάνωσή της, τόσο οι ενεργειές της εί-
ναι έντονότερες.

Κανένα άλλο ανθρώπινο έλατήριο δέν έπνιξε τον κόσμο σε τόσο
αίμα όπως ή θρησκεία και συναμα τίποτα δέ δημιούργησε τόσα νοσο-
κομεία και άσυλα για τους φτωχούς· καμιά άλλη ανθρώπινη ένερ-
γεια δέ φρόντισε τόσο πολύ όσο ή θρησκεία όχι μόνο για τήν αν-
θρωπότητα παρά και για τά κατώτερα ζωα. Τίποτα δέ μας κάνει τόσο
σκληρούς και τίποτα δέ μας κάνει τόσο πονετικούς όσο ή θρησκεία.

Έτσι είταν στό παρελθόν. Πιθανότατα έτσι θα έξακολουθήσει
και στό μέλλον. Κι όμως μέσα απ'όλο τοϋτον τό θόρυβο και τήν δι-
χλαγωγία, σ'αυτούς τους αγώνες και τις διαμάχες, στό μίσος και
στήν αντιζηλία των διαφόρων θρησκειών και των αίρέσεων ύψώθηκαν
κάποτε ισχυρές φωνές σκεπάζοντας όλο τό θόρυβο- κι άκούστηκαν
από τον ένα πόλο στον άλλο, κηρύσσοντας ειρήνη κι άρμονία. Μά
θάρθει άραγε ποτέ αυτή ή εποχή;

Είναι ποτέ δυνατόν να βασιλεύει αδιάσπαστη άρμονία στή σφαί-
ρα αυτή των τρομερών θρησκευτικών αγώνων; Κοντεύει τώρα μισός
αίώνας πού ό κόσμος ενδιαφέρεται για τήν άρμονία. Έχουν προ-
τείνει πολλά σχέδια στην κοινωνία και πολλές απόπειρες έχουν
γίνει για νατά πραγματοποιήσουν μά ξερόμε πόσο αυτό είναι δύσκο-
λο. Οί περισσότεροι βρίσκουν πώς είναι σχεδόν αδύνατο να μετρι-
άσομε, έστω και λίγο, τή μανία του άγώνα της ζωής, να κατεβάσο-
με τήν τρομερή ένταση πού έχει μέσα του ό άνθρωπος.

Αν λοιπόν είναι τόσο δύσκολο να φέρομε ειρήνη κι άρμονία
στό φυσικό επίπεδο της ζωής -στην έξωτερική χονδροειδή έπιφα -
νειική άποψη- θάναι χίλιες φορές δυσκολότερο να βασιλέψει ειρή-
νη κι άρμονία στην έσωτερική φύση του ανθρώπου.

Ας λευτερωθούμε για μιá στιγμή από τά δίχτυα όπου μας σκλα-
βώνουν οι λέξεις. Έχομε όλοι άκούσει από τά παιδικά μας χρόνια

για αγάπη, ειρήνη, συμπόνια, ισότητα και παγκόσμια αδερφότητα. Μά' όλ' αυτά κατάντησαν για μ'ας κούφιες λέξεις πού μ'ας φαίνεται πολύ φυσικό νά λέμε και νά ξαναλέμε σάν παπαγάλοι.

Δέν μποροῦμε νά κάνομε άλλιω'ς. Μερικές μεγάλες φυχές, πού πρῶτες αυτές ένιωσαν τά εὐγενικά αυτά αίσθήματα, δημιούργησαν τίς λέξεις τούτες και πολύ κατάλαβαν εκείνον τόν καιρό τή σημασία τους. Άργότερα οί άμαθεΐς πήραν αυτές τίς λέξεις για νά παίξουν μαζί τους και κατάντησε ή θρησκεία ένα άπλό παιχνίδι λέξεων, κι όχι κάτι πού πρέπει νά πραγματοποιηθεΐ. Κατάντησε ή "θρησκεία του πατέρα μου", ή "θρησκεία τής χώρας μου" κλπ. Κατάντησε μιá ὄψη του πατριωτισμου' τό νά πρεσβεύεις μιá θρησκεία κι ο πατριωτισμός είναι πάντα μεροληπτικός.

Νά φέρομε άρμονία στίς θρησκείες θά είναι πάντα δύσκολο. "Άς εξετάσομε όμως τό πρόβλημα τούτο.

Σέ κάθε θρησκεία -σέ κάθε μεγάλη κι άναγνωρισμένη θρησκεία- μποροῦμε νά ξεχωρίσομε τρία μέρη. Πρῶτα τή φιλοσοφία πού εκθέτει τό σύνολο τής θρησκείας, ορίζει τίς βασικές αρχές, τό σκοπό και τά μέσα νά φτάσομε τό σκοπόν αυτόν. Τό δεύτερο μέρος είναι ή μυθολογία, δηλαδή φιλοσοφία συγκεκριμένη. Άποτελεΐται από παραδόσεις σχετικές μέ τή ζωή ανθρώπων ή υπερφυσικῶν ὄντων κλπ. Είναι οί άφηρημένες έννοιες τής φιλοσοφίας ένσαρκωμένες σέ βίους λίγο ή πολύ φανταστικούς ανθρώπων ή υπερφυσικῶν ὄντων. Τό τρίτο μέρος είναι τό τυπικό. Αυτό είναι ακόμα πιό συγκεκριμένο κι αποτελείται από τύπους και τελετές, από λογι'ς λογι'ς στάσεις του σώματος, από λουλούδια και θυμίαμα και πολλά άλλα πού μιλοῦν στίς αισθήσεις μας. Αυτά όλα είναι τό τυπικό μέρος.

Τά τρία αυτά στοιχεΐα θά τά βρῆτε σ' όλες τίς άναγνωρισμένες θρησκείες. Μερικές επιμένουν περισσότερο στό ένα, άλλες στό άλλο. "Άς εξετάσομε τώρα τό πρῶτο μέρος, τή φιλοσοφία.

Ύπάρχει μιá παγκόσμια φιλοσοφία; "Όχι ακόμα. Κάθε θρησκεία εγκωμιάζει τό δικό της δόγμα κ' επιμένει πώς μονάχα εκεί βρίσκεται ή αλήθεια. Κι όχι μονάχα αυτό, αλλά νομίζει, ὅτι ὅποιος δέν πιστεύει στό δόγμα της θά πάει σέ καμμιά φρικαλέα κόλαση. Μερικοί μάλιστα είναι έτοιμοι νά ξεσπαθώσουν για ν' αναγκάσουν τούς άλλους νά πιστέφουν ὅ,τι οί ἴδιοι πιστεύουν. Δέν τό κάνουν από κακοήθεια, παρά από κάποια ιδιαίτερη άρρώστεια του ανθρώπινου μυαλου πού λέγεται φανατισμός. Είναι πολύ ειλικρινεΐς αυτοί οί φανατικοί, οί πιό ειλικρινεΐς άνθρωποι του κόσμου, μά είναι τόσο ανεύθυνοι ὅσο κ' οί τρελλοί. Ή άρρώστεια αυτή του φανατισμου' είναι μιá από τίς πιό επικίνδυνες άρρώστειες. Ξυπνά ὄλη τήν κακοήθεια τής ανθρώπινης φύσης, έρεθίζει τό θυμό, τά νεῦρα φουντώνουν κ' οί άνθρωποι καταντούν τίγρεις.

Ύπάρχει άραγε κάποια μυθολογική ὁμοιότητα, κάποια μυθολογική άρμονία, μιá παγκόσμια μυθολογία πού νά τήν παραδέχονται ὅλες οί θρησκείες; Βέβαια όχι. Όλες οί θρησκείες έχουν ή κάθε μιá τή δική της μυθολογία, μόνο πού ή καθεμιá τους λέει: - Οί

Αποκρίσεις επί Θεοῦς μου δέν εἶναι ἄπλῃ παραμύθια.

Γιά νά καταλάβετε καλύτερα ἄς πάρουμε μερικά παραμύθια. Θε-
λα εἶναι νά πῶς δέν μερικά παραδείγματα, δέ σκέπτομαι νά κατα-
κρίνω καμιά θρησκεία. Ὁ Χριστιανός πιστεύει πῶς τό "Ἅγιον
Πνεῦμα τῆς μορφῆς περιπερᾶς καί κατέβηκε στή γῆ. Γιά τό Χρι-
στιανό αὐτό εἶναι ἀλήθεια κι ὄχι μυθολογία. Ὁ Ἰνδός πιστεύει
πῶς ὁ Θεός ἀποκαλύπτεται στήν ἀγελάδα¹. Οἱ Χριστιανοί λένε πῶς
αὐτό εἶναι κενό παραμύθι, δεισιδαιμονία κι ὄχι ἱστορία. Οἱ
Ἰβητικοί πιστεύουν πῶς μιά παράσταση σέ σχῆμα κιβωτοῦ μ' ἕναν
ἄγγελο ἀπό κάθε μεριά μπορεῖ νά μπεῖ στό "Ἅγιο τῶν Ἁγίων, εἶ-
ναι ἀπειραμένη στόν Ἰεχωβά. "Ἄν ἡ παράσταση ἔχει τή μορφή εἰ-
νός ὥραϊου ἀντρός ἢ μιᾶς ὥραϊας γυναίκας, λένε: Τί φριχτό εἰ-
δωλο. "Ἄς τό γκρεμίσουμε.

Βλέπετε λοιπόν πόσο συμφωνοῦμε στή μυθολογία. "Ἄν ἕνας ἄν-
θρωπος σηκωθεῖ καί πεῖ: -" Ὁ προφήτης μου ἔκανε αὐτό κι αὐτό
τό θάμα" ἄλλοι θά ποῦν: "Αὐτά εἶναι δεισιδαιμονίες" μά συγχρό-
νως ἰσχυρίζονται πῶς ὁ δικός τους ὁ προφήτης ἔκανε ἀκόμα πιό
μεγάλα θάματα, πού τά θεωροῦν πραγματικότητα.

Κανέννας στόν κόσμο ἀπ' ὄσους εἶδαν τά μάτια μου δέν μπόρεσε
νά ἐκφράσει τή λεπτότατη διαφορά μεταξύ ἱστορίας καί μυθολογί-
ας, ὅπως ὑπάρχει στά μυαλά αὐτῶν τῶν ἀνθρώπων. Τοῦτες ὅλες οἱ
διηγήσεις, σέ ὅποιαδήποτε θρησκεία κι ἄν ἀνήκουν, εἶναι πραγμα-
τικά μυθολογικές, ἀνακατεμένες ἴσως μέ λίγη ἱστορία.

"Ἐπειτα θροχεταί τό τυπικό. Μιά αἴρεση ἔχει μιά ὀρισμένη μορ-
φή λειτουργικοῦ καί νομίζει πῶς εἶναι ἄγια, ἐνῶ τό λειτουργικό
μιᾶς ἄλλης αἴρεσης εἶναι, λέει, φριχτή δεισιδαιμονία. "Ἄν μιά
αἴρεση λατρεύει ὀρισμένο σύμβολο, μιά ἄλλη αἴρεση ξεφωνίζει:
"Φρίκη".

"Ἄς πάρουμε γιά παράδειγμα μιά γενική συμβολική μορφή. Ὁ φαλ-
λός εἶναι σίγουρα γενετήσιο σύμβολο μά σιγά σιγά ξεχάστηκε ἡ
μορφή του αὐτή κι ὁ φαλλός τώρα θεωρεῖται σύμβολο τοῦ Δημιουργοῦ.
Τά ἔθνη πού τόν ἔχουν γιά σύμβολο δέ συλλογοῦνται ποτέ πῶς
πρόκειται γιά φαλλό. Εἶναι μονάχα ἕνα σύμβολο καί τίποτ' ἄλλο.
Μά ἕνας ἄνθρωπος ἀπό ἄλλη φυλή ἢ ἀπό ἕλλη πίστη βλέπει μονάχα
ἕνα φαλλό κι ἀρχίζει νά τόν κατακρίνει, ἐνῶ ὁ ἴδιος κάνει ἴσως
κάτι πού φαίνεται φριχτό στούς λάτρεις τοῦ φαλλοῦ.

Γιά νά καταλάβετε καλύτερα αὐτή τήν ἰδέα, ἄς πάρουμε δύο πα-
ραδείγματα, τό σύμβολο τοῦ φαλλοῦ καί τή θεία Κοινωνία τῶν Χρι-
στιανῶν. Γιά τούς Χριστιανούς ὁ φαλλός εἶναι ἀπαίσιος καί γιά
τούς Ἰνδούς ἡ θεία Κοινωνία εἶναι φριχτή.

Λένε πῶς ἡ χριστιανική μετάληψη, τό νά σκοτώνεις ἕναν ἄν-
θρωπο, νά τρῶς τό κρέας του καί νά πίνεις τό αἷμα του γιά ν' ἀ-
ποκτήσεις τίς καλές ιδιότητες τοῦ ἀνθρώπου αὐτοῦ εἶναι κανιβα-
λισμός. "Ἐτσι κάνουν μερικές ἄγριες φυλές. "Ἄν ἕνας ἄνθρωπος
εἶναι γενναῖος τόν σκοτώνουν καί τρῶν τήν καρδιά του, γιατί πι-

1. Σημ. συντ. Οἱ Ἰνδιάνοι τῆς βορειοαμερικανικῆς φυλῆς Σιού
πιστεύουν πῶς ἡ Θεότητα ἀποκαλύπτεται μέ μορφή βίσωνα.

στεύουν πώς ἔτσι θά πάρουν τή γενναιότητα καί τό θάρρος πού εἶ-
χε ὁ σκοτωμένος. Ἄκόμα κ' ἕνας τόσο εὐλαβῆς Χριστιανός σάν τόν
Sir John Lubbock τό παραδέχεται αὐτό καί λέει πώς τό χριστια-
νικό σύμβολο τῆς θείας Κοινωνίας κατάγεται ἀπό τήν ιδέα αὐτή
τῶν ἀγρίων. Οἱ Χριστιανοί βέβαια δέν παραδέχονται αὐτή τήν κα-
ταγωγή καί τό τί ὑπονοεῖ τό σύμβολο τοῦτο δέν τούς ἔρχεται διό-
λου στό νοῦ. Γι' αὐτούς εἶναι μιᾶ ἱεροτελεστία κι αὐτό μονάχα
τούς χρειάζεται νά ξέρουν. Ἔτσι, ἀκόμα καί στό τυπικό, δέν ὑ-
πάρχει ἕνα παγκόσμιο σύμβολο πού θά μπορούσε ν' ἀναγνωριστεῖ ἀπ'
ὅλους. Ποῦ λοιπόν ὑπάρχει παγκόσμια ἄρμονία; Ἦως μπορούμε λοι-
πόν νά ἔχομε μιᾶ παγκόσμια μορφή θρησκείας; Κι ὅμως ὑπάρχει." Ἀς
τή δοῦμε λοιπόν ποιᾶ εἶναι. (Συνεχίζεται).

Σβάμι Βιβεκάναντα. Μετάφρ. Ἐλ. Σαμίου

ΑΥΤΗ ΤΗ ΝΥΧΤΑ ΤΗΣ ΘΥΕΛΛΑΣ

Εἶσαι ἔξω αὐτή τή νύχτα τῆς θύελλας συνεχίζοντας τό ταξειδί-
σου τ' ἀγαπημένο, φίλε μου; Ὁ οὐρανός θρηνᾷ σάν ἕνας ἐρωτευμέ-
νος στήν ἀπελπισία.

Δέν νυστάζω ἀπόψε, φίλε μου. Κάθε στιγμή ἀνοίγω τήν πόρτα
μου καί κοιτάζω τά σκοτάδια.

Δέν ξεχωρίζω τίποτα μπροστά μου κι ἀμφιβάλλω στό
ποῦ ὁ δρόμος σου περνᾷ.

Σέ ποιᾶ ὄχθη σκοτεινή τοῦ μαύρου ποταμιοῦ, σέ ποιᾶ ἀπόμακρη
ἄκρη τοῦ ἀπειλητικοῦ δάσους, μέσ' ἀπό ποιᾶ ἀμφίβολα σκοτεινά βιά-
θη ψάχνεις τόν δρόμο σου γιά ν' ἀρθῆς σέ μένα, φίλε μου;

Ραμπιντράναθ Ταγκόρ. Ἐλεύθερη ἀπόδοση Δ. Βυζᾷ

ΣΤΟ ΒΟΥΝΟ ΚΑΤΑΣΤΗΘΑ

Συνέχεια ἀπό τό προηγούμενο Δελτίο

Ἐδῶ μου ἔρχονται στό νοῦ μου οἱ ἀκόλουθοι σίχοι ἀπό τό "Φῶς
τῆς Ἀσίας".

Μοναχά τά ὄντα πῦναι δυνατά
εἰμποροῦν νά παρατήσουν τή φωλιά
πού καθέννας φιάνει γιά τόν ἑαυτό του.

Ἢ ἀγάπη τῆς γυναίκας, τοῦ παιδιοῦ,
εἶν' πολύτιμη, τό ξέρω ἡ φιλία
κ' οἱ διασκεδάσεις τῆς ζωῆς

εἶν' εὐχάριστες καί φέρνουνε καλό
τῆς ζωῆς οἱ εὐγενικές πονοφυχιές'
καί οἱ φόβοι τῆς ζωῆς,

μόλο πῦναι φεύτικοι,
εἶναι ὅμως στερεά ἀγκιστρωμένοι.

Ὅσοι εἶστε γιά νά ζῆστε τή ζωή π' αὐτά τήν τρέφει
νά τή ζῆσετε σᾶς πρέπει σκόλα κἀγοντας χρυσή

ἀπ' αὐτέες σας τίς ἀδυναμίες. Καί μέ τό νά βρίσκεστε
μέσ' σ' αὐτά τά ὄνειρα ὀλημερίς,
σέ φηλότερες ἀλήθειες θ' ἀνεβῆτε
θ' ἀνέβετε εὐκολώτερα καί θάβρετε λιγότερο βαρύ
τῶν ἀμαρτιῶν τό βάρος, καί θεν' ἀποκτήσετε
θέληση πιό σταθερή κ' ἔτσι θά συντρίψετε
τῶν αἰσθήσεων τά δεσμά καί μέσ' στό στρατί θά μπῆτε.

Αὐτά λέει ὁ Βούδδας σέ ὅσους εἶναι κολλημένοι στά κάθε λο--
γῆς ἀγαθά αὐτῆς τῆς ζωῆς.

Ἐμεῖς ὅμως πού πιστεύουμε ἀδίστακτα ὅτι ὅλα τ' ἀγαθά αὐτῆς
τῆς ζωῆς εἶναι φεύτικα, προσωρινά καί μάταια, καί ἔχουμε πίστη
σέ μιὰ καλύτερη καί ἀνώτερη ζωή γιατί δέν συντονίζουμε τούς
κρᾶδασμούς μας μέ τά ρεύματά της;

Τί εἶναι ἐκεῖνο πού μᾶς ἐμποδίζει;

Ἄν φάξουμε μέτα μας καλά γιά νά βροῦμε τό ἐμπόδιο θ' ἀνακα-
λύψουμε ὅτι εἶναι ὁ φόβος.

Ναί αὐτό εἶναι, ὁ φόβος μήπως πάθει τίποτα ὁ ἑαυτούλης μας.
Φοβόμαστε νά μή χάσουμε τό περιβάλλον μας, τίς ιδέες μας, τίς
ἐπιδιώξεις μας, τήν πραγματοποίηση τῶν ἰδανικῶν μας. Φοβόμαστε
νά ξεκινήσουμε ἀπό τήν κατάσταση τῆς πνευματικῆς ἀδράνειας. Φο-
βόμαστε ν' ἀντιμετωπίσουμε τούς κρᾶδασμούς τῆς ἀνώτερης ζωῆς,
γιατί μᾶς εἶναι ἄγνωστοι, καί αὐτός ὁ φόβος μᾶς κάνει νά μή
μποροῦμε νά πάρουμε τώρα ἀμέσως, χωρίς στιγμῆς ἀναβολή, τήν ἀπό-
φαση νά συγχρονίσουμε τούς κρᾶδασμούς μας μέ τά ρεύματα τῆς ἀ-
νώτερης ζωῆς.

Βρισκόμαστε ἔτσι μέσα σ' ἓνα φαῦλο κύκλο καί περιμένουμε νά
μᾶς βγάλει ἀπ' αὐτόν κάποιος ἄλλος ἐνῶ ὁ μόνος πού μπορεῖ νά τό
κάμει εἶναι ὁ ἴδιος ὁ ἑαυτός μας. Μόνο μέσα μας θά βροῦμε αὐτή
τή δύναμη νά ξεφύγουμε ἀπό τό χιλιοπατημένο δρόμο τῆς ἐξέλιξης
πού εἶναι τόσο μακρὺς ὥστε νά φαίνεται ἀτελείωτος καί νά πά-
ρουμε τό τραχύ καί δύσκολο ἀνηφορικό μονοπάτι πού πάει κατάστη-
θα στήν κορφὴ τοῦ βουνοῦ.

Καί μοῦ ἔρχονται τώρα στό νοῦ οἱ ἀκόλουθοι στίχοι ἀπό τό
"Φῶς τῆς Ἀσίας";

Γιὰ ἀκοῦστε. Πολλά χνάρια πᾶν στίς δίδυμες
χιονοσκεπάστες κορφές πού εἶναι γύρω τους
τυλιγμένα σύννεφα χιλιόχρωμα·

σκαρφαλώνοντας πλαγιές μαλακές ἢ ἀπότομες
φτάνεις στίς κορφές καί ἀπό κεῖ

φαίνεται ἄλλος κόσμος.

Ὅσοι ἔχουν τό κορμί τους δυνατό, μποροῦν νά πάρουν
κειό τό δρόμο τόν τραχειό τόν ἐπικίνδυνο πού πάει
στό βουνό κατάστηθα.

Ὅσοι εἶν' ἀδύνατοι, θάχουνε νά γυρωφέρουν
δρόμους μακρυνότερους, καί νά ἀποστάσουν
σέ πολλές μεριές.

Τέτοιο εἶν'τό μονοπάτι τ'ὄκταπλό
ὁπού πάει στήν εἰρήνη·
πάει ἀπό ὕψη πιό πολύ ἢ πιό λίγο ἀπότομα·
ἡ ψυχὴ ἡ θαρραλέα πάει γρήγορα
ἡ ἀδύνατη ψυχὴ χασομεράει.
"Ὅλες ὅμως θενα φτάσουν στά ψηλά τά χιόνια
ὅπου λάμπουνε στόν ἥλιο.

"Ἄς προσπαθήσουμε, τί λέω; "Ἄς αποφασίσουμε ἀμέσως νά εἰμα-
στε δυνατοί. "Ἄς αποφασίσουμε τώρα ἀμέσως νά διώξουμε τό φόβο
πού μᾶς ἐμποδίζει νά θελήσουμε νά συντονίσουμε τούς κραδασμούς
μας μέ τά ρεύματα τῆς ἀνώτερης ζωῆς καί τότε θά μᾶς ταιριάζει
νά λέμε τό τραγούδι τοῦ Νταίβιντ Γκόου:

ΚΑΤΑΣΤΗΘΑ ΠΡΟΣ ΤΟ ΒΟΥΝΟ

Τό δρόμο θαμποβλέπουμε μὰ προχωροῦμε,
εἶναι σκοτάδι, καταχνιά καί δυστυχία.
Δέν μᾶς ἀφίνει ὁ ἀγέρας νά σταθοῦμε,
φουσομανάει μ'ἀδάμαστη μανία.

Σάν τά ξερόφυλλα πετοῦνε στόν ἀγέρα
παλιές μας θύμισες καί πόθου νύχτα-μέρα.
Ἀργανεβαίνουμε κι ὁ δρόμος δέν τελειώνει
κι ἄσπλαχνα μᾶς βαροῦν βροχές καί χιόνι.

Κρῶζει ὁ κόρακας, λές καί μᾶς φοβερίζει,
κ'ἡ κουκουβάγια ρημάδια μᾶς θυμίζει,
μὰ ὁ φόβος στήν ψυχὴ μας δέν φωλιάζει,
ξαφνιάζεται ἀπ'τό θάρος μας καί σβύνει
καί τίποτα τ'ἀνέβασμά μας δέν ταραξεί.

Ἢ ἀφοβη κι ἀτρόμητη ψυχὴ μας
τραγουδάει κ'ἐμπρός πάντα μᾶς σπρώχνει
καί τραγουδώντας ἡ ἴδια ἡ φωνή μας
καί φόβους καί φαντάσματα τά διώχνει.

Ἐἴτ'ἀεράει κι ἄν φυσᾷ ἡ ξεροβόρι
ἀκούραστοι ἐμεῖς μπροστά τραβοῦμε,
πάντα μπροστά, κατάστηθα πρὸς τ'ἀνηφόρι.

Τό σύνθημά μας εἶν' "ἐμπρός, προχώρει",
ἀψηφοῦμε τά ἐμπόδια πού θά βροῦμε
στή διάβα μας καί πάντα προχωροῦμε
γιατί στό τέλος μυστικά μᾶς περιμένει
ἡ δόξα τοῦ ἀγώνα μας στεφανωμένη.

Γιά τό ποιά εἶναι ἡ στεφανωμένη δόξα τοῦ ἀγῶνα μας τό "Φῶς
τῆς Ἀσίας" μᾶς κάνει μερικές ὑποδείξεις μ' αὐτούς τούς στίχους:

Σάν αὐτόν πού βρίσκεται στίς κορφές τίς χιονισμένες,
κι ἀπό πάνω του πιά τίποτα δέν ἔχει
ἀπ'τό γαλάζιο τ' ἄπειρο, ἔτσι κι ὁ ἄνθρωπος
στῆς Νιρβάνας ἔφτασε τό.ε πιά τῆ ζῶνῃ.
Εἶναι αὐτός πού τόν ζηλεύουν οἱ θεοί
ἀπό τούς κατώτερούς τους θρόνους,
αὐτός πού δέν τό.νε ταράζει τίποτα
οὔτε κι ἂν γκρεμιστοῦν οἱ τρεῖς οἱ κόσμοι.
Αὐτός τίς ἔχει ζῆσει ὅλες τίς ζωές
κ' ἔχει πεθάνει ὅλους τούς θανάτους.
Τό κάρμα δέ θενά τοῦ χτίσει πιά
ἄλλες καινούργιες κατοικίες.
Αὐτός πού δέ ζητάει πιά τίποτα,
κι ὅμως εἶν' ὅλα δικά του.
'Απαρνιέται τόν ἑαυτό του μά τό Σύμπαν
γίνεται γι' αὐτόν "Ἐγώ" του.
'Αν ἀκοῦστε νά διδάσκουν μερικοί
πῶς ἀνυπαξία εἶναι ἡ Νιρβάνα
πέστε τους πῶς λένε φέματα.
Κι ἂν διδάσκουν πῶς Νιρβάνα
εἶναι τό νά ζῆ κανεῖς
νά τούς πῆτε πῶς γελιοῦνται
καί πῶς οὔτ' αὐτό τό ξέρουν,
οὔτε ξέρουν ποιό φῶς λάμπει
πέρ' ἀπ'τά σπασμένα τους λυχνάρια,
οὔτε τήν εὐδαιμονία ποῦναι
ἔξ' ἀπ' τῆ ζωῇ, ἔξ' ἀπό τό χρόνο.

Καί κάνει ἔπειτα ὁ Βούδδας τήν ἀκόλουθη προτροπή:

Πάρετε τό μονοπάτι ἑνός πόνος
πιό μέγανος ἀπ'τό μῖσος δέν ὑπάρχει,
οὔτε λύπη σάν τό πάθος, καί δέν εἶναι
ἀπ' τήν ἀίστηση ἀπάτη πιό μεγάλη.

Πάρετε τό μονοπάτι ὁποῖος μπορεῖ
νά τσαλαπατήσῃ κειό τό κρίμα
ὁπού εἶν' τό πιό ἀγαπητό του
εἶναι κιόλα ἀρκετά προχωρημένος.

Πάρετε τό μονοπάτι ἑκεῖ δά
ἀναβρῦζουνε οἱ ἀγαθοποιές πηγές
πού τήν κάθε δίφα σβύνουν.

Κεῖ ἀνθοῦν ἀθάνατα λουλούδια

πού τούς δρόμους στρώνουν μέ χαρά.
Μαζεμένες είν'έκεϊ οί πιό γλυκές
καί οί πιό ανάλαφρες οί ὤρες.

Ἔτσι λοιπόν ἄς διώξουμε τώρα ἀμέσως τόν κάθε φόβο γιά νά
μπορέσουμε νά θελήσουμε τώρα ἀμέσως νά συντονίσουμε τόν ἑαυτό
μας μέ ρεύματα ζωῆς ἀνώτερης κ'ἔτσι νά πάρουμε τό μονοπάτι πού
πάει στό βουνό κατάστηθαί.

Τ. Τ. Βρατσάνος

ΤΟΥ ΒΡΑΧΟΥ ΑΠΑΝΤΗΣΗ

Ἦσαν αὐγή χειμώνα παγερή.

Ποτάμια τά χρυσάφια στήν ἀνατολή
χυνόντουσαν στόν οὐρανό, στή γή,
λαμπροφωτίζοντας τῶν σύγνεφων τό χνούδι.
Ντυμένη ἡ πλάση στά χρυσά,
πλημμυρισμένη ἀπό χαρά
ἀπάντησε στῆς ἡλιαχτίδας τό τραγούδι.

Ἀπ'τὴν πλαγιά μικροῦ βουνοῦ,
ρυτιδιασμένου, φαλακροῦ,
βράχος βαριός χαμόγελο τῆς στέλλει.
"Καλῶς μᾶς ἦρθες ἀδερφή,
ζήση νά δόσεις στή μορφή
μέ τά ζεστά κι ὀλόχρυσά σου βέλη.

Σά γιός τοῦ Πλάστη μας κι ἐγώ
σέ λαχταρῶ, τό διαλαλῶ.
Νιώθω πώς ζῶ στό χᾶδι σου μονάχα.
Σ'ὄλα χαρίζεις ὁμορφιά,
δίνεις ρυθμό, χαρά, λαλιά,
βρύση τῆς Ζωῆς δέν εἶσαι τάχα;

Τό μουδιασμένο μου κομί
ἀπ'τὴ δικιά σου τῆ βροχή,
τῆ φωτερή καί τῆ ζεστή, μιά χάρη ἀποζητᾶ.
Λυῶσε με. Θέλω προσφορά
νά γίνω γιά τὴν κυκλαμιά,
χῶμα, δροσιά κι ἀντίδωρο γιά τοῦ "Ἡλιου τά παιδιά".

Δημήτρης Θεοδωρίδης
'Από τίς "'Εποχές" (τῆς συλλογῆς "'Αντίλαλοι")

Α Γ Α Π Η

Τί κι ἂν λαλῶ
ὄλες τίς γλῶσσες τίς ἀνθρώπινες
καί μέ τούς ἄγγελους
στή γλῶσσα τή δικιά τους κουβεντιάζω;
Δίχως τή μουσική
πού ἡ γλῶσσα τῆς ἀγάπης ἔχει
ποιός θά γνοιαστεῖ νά μ' ἀγροικήσει;
Κι ἂν μ' ἀγροικήσει τί θά καταλάβει;

Τί σάν ἡμπόρεσα
νά τρέξω ἀπό τό χρόνο πιό γοργά
κι ὅλα πρίν γίνουν νά τά ξέρω;
Τί κι ἂν κανένα δέν ὑπάρχει μυστικό
γιά μένῃνε στήν πλάση μέσα
κι εἶναι τά πάντα μπορετά
κι ἀκόμα μέ τήν πίστη τή δικιά μου τήν τρανή
κάνω ν' ἀλλάζουν θέση ὀλάκερα βουνά;
Δίχως νά ξέρω ν' ἀγαπῶ
τίποτες δέν ἀξίζω.

Τί κι ἂν σάν θεός
τά ὑπάρχοντά μου σ' ὅλους τά μοιράσω
κι ἀκόμα καί τό σῶμα μου
πάνω στίς φλόγες τῆς φωτιᾶς θυσιάσω;
Δίχως τήν πράξη τῆς ἀγάπης
τίποτες δέν κερδίζω.

Ἡ ἀγάπη ξέρει νά σχωρναίει μέ καλοσύνη,
καλά νά κάνει τίς δουλειές της ξέρει.
Φθόνο δέ νιώθει, δέν ἀντιμιλεῖ
κι οὔτε καυχιέται, δέν κατοτροπεῖ.
Τό δίκιο της δέν τό ζητάει ποτές
κι οὔτε θυμώνει πούποτες.
Σκέψεις κακές δέν τῆς περνοῦν ἀπ' τό μυαλό,
πονάει σάν βλέπει ν' ἀδικιέται κάποιος
καί χαίρεται σάν φανερῶνεται ἡ ἀλήθεια.

Ὅλα τά ἀνέχεται ἡ ἀγάπη,
σ' ὅλους πιστεύει,
ἐλπίζει πάντοτες,
τά πάντα ὑπομένει.

Δημήτρης Θεοδωρίδης
'Από τό "Ἐκ βαθέων" τῆς συλλογῆς "Ἀντίλαοι"
Διασκευή ἀπό τά λόγια τοῦ Ἀποστόλου Παύλου
(Α' Κορ. κεφ. ιγ' ἐδ. 1-7)

ΑΝ ΤΟ ΓΑΛΑΖΙΟ

"Αν τό γαλάζιο χρώμα ἔπαιρνα
ἀπ'τῆ θάλασσα,
τῆ δίψα τοῦ φωτός
ἀπ'τά οὐράνια,
κι ἀπ'τό ψωμί
τῆ γενναιόδωρη αὐταπάρνηση,
κι ἀπό τίς ἄγκυρες
τῆν πίστη στά καράβια,
ἀπό τό μέταλλο
τῆς καρτερίας τό βᾶθος,
ἀπ'τό νερό
τό σβήσιμο τοῦ πάθους,
ἀπό τό θάνατο
τόν ἄφρευτο ἐρχομό.
Κι ἄν, σάν τόν 'Αββακούμ,
ἐμοίραζα τό βιός μου,
κι ἄν ἐκατό ζωές
μοῦ μέλλονταν στόν κόσμο,
πάλι δέ θᾶβρισκα ἀπ'τά χρέη μου λυτρωμό.
Σ' ὄλους χρωστάω.
Χρέη ὡς τό λαιμό.
Καί χωρισμένος ἀπ'τίς θάλασσες αἰώνια
εἶμαι σάν ἔλατο σέ κατάσπρο βουνό,
κι οὔτε καί ξέρω γιατί ἄπραγα κρατῶ
τά πράσινά μου χέρια μέσ στά χιόνια.

Γκριγκόρι Ποξενιάν, σύγχρονός μας οὐκρανός ποιητής
'Απόδ. Α. Βογιάζου.

ΠΡΟΙΚΙΑ

Τόν οὐρανό κοιτάξεις τό συννεφιασμένο,
τῆς μυδαλιᾶς τοῦ κήπου μου κλωνί γυμνό,
στόν κάθε κόμπο σου ἔχεις κρυμμένο
κορίτσι τῆς παντρειάς, λουλούδι τρυφερό.

Τ' ἀνέμου τό στριγγιό μονότονο τραγούδι
τίς χειμωνιάτικες νυχτιές σέ ξαγρυπνᾶ.
Λίγο κοιμᾶσαι σύ, γιά κάθε σου λουλούδι
κλώθει, ὑφαίνεις καί κεντᾶς προικιά.

Δημ. Θεοδωρίδης. 'Από τίς "Ἐποχές" (τῆς συλλογῆς "'Αντίλαλοι")

ΤΟ ΕΜΒΛΗΜΑ ΤΗΣ Θ. ΕΝ.

ΤΟ ΙΕΡΟ ΜΟΝΟΓΡΑΜΜΑ ΤΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ

συνέχεια από τό προηγούμενο Δελτίο

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ'

Ἀριθμοσοφικά τό Χ εἶναι τό 22^ο γράμμα τοῦ ἑλληνικοῦ ἀλφά - βητου. Ἀπαρτίζεται ἀπό δύο δεκάδες, δηλαδή δύο ὀλότητες, καί ἀπό τόν ἀριθμό 2, σά ρυθμιστικό παράγοντα. Ἡ πρώτη δεκάδα ἀντιπροσωπεύει τήν πνευματική ὀλότητα καί ἡ δεύτερη δεκάδα τήν ὑλική ὀλότητα τοῦ κόσμου. Τό 2 ἐκπροσωπεῖ τή δυαδική δημιουργική αἰτία πού κάνει γόνιμες καί τίς δύο ὀλότητες καί τίς συνδιαλλάσσει σέ μιά παναρμόνια ἐνότητα γιά νά κάμει τόν ἀριθμό 22. $10 + 10 + 2 = 22 =$ Τό ἔργο τῆς ψυχῆς. Ὁ κύκλος εἶναι ἡλιακό σύμβολο καί χαρακτηῖρας τῆς αἰωνιότητος. Ἀντιπροσωπεύει τήν ἀκτινοβολο, δημιουργική καί ἀέναα δραστήρια ἀρετή τῆς θείας μονάδας, πού εἶναι ὁ Θεός Πατέρας.

Τό Ρ εἶναι τό 17ο γράμμα τοῦ ἀλφάβητου. Εἶναι σύνθεση τῆς πρώτης δεκάδας, πού εἶναι ἡ πνευματική ὀλότητα, καί τοῦ ἱεροῦ ἀριθμοῦ 7, πού εἶναι ὁ πιό πνευματικός καί παναρμόνιος ἀριθμός. Ἐκπροσωπεῖ τή θεία σοφία, τήν ἄχραντη καί παρθένα Ἀθηνᾶ, πού τέλεια καί πάνοπλη ἐβγήκε ἀπό τό πολυτιμότερο μέρος τοῦ Δία, ἀπό τό κεφάλι του. Εἶναι ἡ ἀπολλώνια ἐνότητα πού ἐκφράζεται σάν παναρμόνια δύναμη πού ἀναιρεῖ κάθε δυσαρμονία καί ἐναντιότητα. Ἐνίξει τά πάντα καί τά συνάγει ἀπό τήν πολλαπλότητα στήν ἐνοποίηση, ἀπό τό θάνατο στή ζωή, ἀπό τό χάος στήν τάξη, ἀπό τό σκότος στό φῶς. Ὁ ἐπτά εἶναι θεῖος πνευματικός ἀριθμός πού δίνει θεσιότητα σέ κάθε πνευματικό ἔργο καί ἀγιάζει τά σύμπαντα. Τήν ἐβδόμη ἡμέρα ἀγίασε καί εὐλόγησε ὁ Θεός. Τά μυστήρια τῆς χριστιανικῆς μυσταγωγίας εἶναι ἐπτά. Ἐπτά τά φῶτα τοῦ οὐρανοῦ, ἐπτά οἱ ἀρχάγγελοι, ἐπτά οἱ ἀρετές, ἐπτά οἱ ἐκκλησίες, ἐπτά οἱ διάκονοι. Κάθε πνευματική ἐκδήλωση καί κάθε πνευματικό κέντρο τοῦ οὐρανοῦ πρέπει νά εὐλογεῖται καί νά ἀγιάζεται μέ τήν ἱερά ἐβδόμη.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε΄

“Ὅστε ἔχουμε:

- 1. = Θεός - μονάδα, ἀρχή πνευματική = οὐρανός
- 2. = Ψυχή μέσα στή μονάδα. Δημιουργία.
- 3. = Σχίσμα τῆς ψυχῆς, Χ = θυσία τῆς ψυχῆς καί ψυχογένεση Σωτηρία τῆς φύσης καί τοῦ ἀνθρώπου. Σταυρωμένη ἀγάπη.
- 4. = Ἱερό καί ἀπρόφερο τό ἅγιο ὄνομα τοῦ Χριστοῦ - Θεός πού ἐνανθρωπίζεται καί σώζει τόν ἄνθρωπο καί τήν κτίση.
- 5. = Θεάνθρωπος σωτήρας Χριστός πού θριαμβεύει καί ἄνθρωπος πού σώζεται. Παναρμόνιο στερέωμα. Πνευματική Ἐκκλησία. Ἡ ἀρχή καί τό τέλος. Τό Α καί τό Ω, ὁ Οὐρανός καί ὁ Ἄδης κυριαρχοῦνται ἀπό τή βασιλεία τοῦ Χριστοῦ. Ἄναιρεῖται ὁ Ἄδης, καταργεῖται τό φαινόμενο. Ὁ Χριστός εἶναι Θεός καί ὁ ἄνθρωπος θεοῦται. Τό μυστήριο τῆς ἀσεβείας ἀναιρεῖται καί ἡ δημιουργία ὁλόκληρη κυριαρχεῖται ἀπό τό μυστήριο τῆς εὐσεβείας, πού εἶναι ἡ πραγμάτωση τοῦ θείου σχεδίου.

Ὁ σταυρός τοῦ ἐνανθρωπήσαντος Λόγου-Χριστοῦ εἶναι τό Τ στό ἑλληνικό ἀλφάβητο. Ὁ σταυρός τοῦ πρωτοκλήτου ἀνθρώπου, αὐτοῦ πού μπαίνει πρῶτος στό βασίλειο τῆς νέας ὑπό τοῦ Χριστοῦ δημιου-
ργίας, τῆς ἄνω Ἱερουσαλήμ, τοῦ Ἄνδρέα, πού τό ὄνομα του σημαίνει τόν ἀνδριζόμενο μέ τήν ἀρετή του ἄνδρα, εἶναι τό Χ.

Μέ τό ἱερό ἰδεόγραμμα ἀρ. 5 καί τό βάθος ζωῆς πού κρύβεται πίσω ἀπ'αὐτό, ἀναιρεῖται ὁ Ἄδης, ὁ θάνατος καταργεῖται, ἡ ψυχή θριαμβεύει σά ζῶσα πραγματικότητα τοῦ πνεύματος, τά ἄνω σ υ ν - ε ο ρ τ ἄ ζ ε ι μέ τά κάτω, ὁ οὐρανός βρίσκεται σέ παναρμόνια σύζευξη μέ τή γῆ, ὁ Χριστός θριαμβεύει σάν "αἰί ἠρῶσα" σωστική καί ἀναμορφωτική ἀρχή τῆς δημιουργίας καί ἐπέρχεται, σ'όσους ζήσουν καί νοιώσουν τήν ἀξία τοῦ ἱεροῦ αὐτοῦ συμβόλου, ἡ βασιλεία τοῦ Παναγίου Πνεύματος τοῦ Θεοῦ, σά θρίαμβος τῆς θείας δικαιοσύνης, τῆς οὐρανίας Νέμεσης, καί ἐπικράτηση παντοῦ, ἄνω καί κάτω, τῆς ἀγάπης σάν καθολικῆς ὠραιότητας καί ἀγαθοσύνης.

Αὐτό σημαίνει νά φθάσει ὁ ἄνθρωπος εἰς ἐπίγνωσιν τοῦ μυστηρίου τοῦ Θεοῦ καί Πατρός καί τοῦ Χριστοῦ, ἐν ᾧ εἰσὶ πάντες οἱ θησαυροὶ τῆς σοφίας καί τῆς γνώσεως ἀπό κρυφοὶ (Παῦλος πρὸς Φιλίπ.).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Σ'

Μέ βάση τίς ἀρχές πού ἐκθέσαμε παραπάνω μποροῦμε νά σκε - φθοῦμε πολύ καί νά νοιώσουμε βαθύτερα πόσο μεγάλη ἀξία ἔχει τό ἱερό μονόγραμμα πού μᾶς θυμίζει πάντα τό ἱερό καί ἀπόρρητο ὄ - νομα τοῦ Χριστοῦ, τοῦ Χριστοῦ πού θριαμβεύει, καί τοῦ μεγάλου ἔργου του γιά τή σωτηρία τῆς ἀνθρώπινης ψυχῆς. Αὐτό εἶναι τό κλειδί τοῦ σύμπαντος. Χαρά σ' αὐτούς πού μποροῦν νά τό νοιώσουν καί νά τό ζήσουν.

"Ἐτσι μᾶς δίνεται ἡ εὐκαιρία νά δοῦμε τί ἀξία ἔχουν τά ὀνό - ματα γιά τούς ξύπνιους πνευματικούς ἀνθρώπους, ὄχι τά "θέσει" ἀλλά τά "φύσει" ὀνόματα, αὐτά πού ἄνθρωπος μέ τήν πραγματική του ἀξία ἔγραφε στόν οὐρανό.

"Ὅταν ὁ Χριστός φανερωθῆ, ἡ ζωὴ ἡμῶν, τότε καί ὑμεῖς σύν αὐτῷ φανερωθήσεσθε ἐν δόξῃ", ὅπως λέγει καί ὁ Παῦλος (Φιλιπ.). Χαίρετε λέγει ὁ Χριστός γιὰ τί τά ὀνόματά σας ἐγράφηκαν στους οὐρανούς. Γιά τό βέβηλο ὑλικόν ἄνθρωπο, τό ἱερό μονόγραμμα δέν ἔχει καμμιά σημασία καί δέν τό καταλαβαίνει. "Ὅταν ὁμοίως ὁ Χρι - στός φανερωθεῖ μέσα μας, τότε μέ τίς νέες ἀρετές τῆς πνευματι - κῆς του ἀνασυγκρότησης ὁ ἄνθρωπος, μέ τή φύσιν τῆς κοσμικῆς φευτοψυχῆς του ψυχογονεῖται μέ κέντρο τό Χριστό, γίνεται πολι - τῆς τῆς νέας πνευματικῆς πύλης, τῆς Ἐκκλησίας, τότε γνωρίζε - ται τό ὄνομά του ὑπό τοῦ Θεοῦ, ἔχει μιά "φύσει" ἀξία στή δημι - ουργία καί νοερά φέρει στό μέτωπό του τό ἱερό σύμβολο Χ. Τό - τε τό Α καί τό Ω πού παισιώνουν τό ἱερό γράμμα Χ δέν παραμέ - νουν σύμβολα στά φαινόμενα τῆς γήινης ζωῆς μας, πού μᾶς θυμί - ζουν τή γέννηση καί τό θάνατο, ἀλλά γίνονται ἱερά γράμματα, σύμβολα στήν ἀρχή ἀναδημιουργίας καί θέωσης τοῦ ἀνθρώπου, γιὰ - τί συμμετέχουν στήν ἐνότητα τῆς ἀχραντῆς δύναμης τοῦ θείου ὀ - νόματος τοῦ Χριστοῦ.

Αὐτό τό ἱερό ἔμβλημα χαρίζει μιά μυστική καί ὑπερβατική δύ - ναμη πού γεμίζει μέ ἄρρητη ψυχική χαρά καί δίνει ταυτόχρονα στό πνεῦμα τήν ἀληθινή σοφία σ' ἐκείνη τήν ἀγνή καί πιστή ψυχή πού μέ ζέση καρδιάς καί κατανόηση πνεύματος σφραγίζεται μέ τό ἱερόγραμμα καί ἐνώνεται μυστικά μέ τό ὑπέροχο ὄνομα τοῦ Σω - τήρα - Χριστοῦ.

Τά Μυστήρια τοῦ Χριστοῦ δέν λέγονται, οὔτε διανοητικά κα - τανοοῦνται, ἀλλά βιοῦνται μέ σιγή. "Οὐδεὶς ἐν Πνεύματι Θεοῦ λα - λῶν λέγει ἀνάθεμα Ἰησοῦ καί οὐδεὶς δύναται εἰπεῖν Κύριον Ἰη - σοῦν εἰ μὴ ἐν Πνεύματι ἀγίῳ", λέγει ὁ θεῖος Παῦλος στήν Ἀ' πρὸς Κορινθίους ἐπιστολή του.

"Οὐ παύομαι εὐχαριστῶν ὑπὲρ ὑμῶν μνεΐαν ποιούμενος ἐπὶ τῶν προσευχῶν μου (αὐτό πού πρέπει νά κάνει διαρκῶς ἡ ψυχὴ ποῦ ποθεῖ τὴ λύτρωση) ἵνα ὁ Θεὸς τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὁ Πατὴρ τῆς δόξης δῶ ὑμῖν πνεύμα σοφίας καὶ ἀποκαλύψεως ἐν ἐπιγνώσει αὐτοῦ, πεφωτισμένους τοὺς ὀφθαλμοὺς τῆς καρδίας ὑμῶν εἰς τό εἰδέναι ὑμᾶς τίς ἐστίν ἡ ἐλπίς τῆς κλίσεως αὐτοῦ καὶ τίς ὁ πλοῦτος τῆς δόξης τῆς κληρονομίας αὐτοῦ ἐν τοῖς ἁγίοις καὶ τί τό ὑπερβάλλον μέγεθος τῆς δυνάμεως αὐτοῦ εἰς ἡμᾶς τοὺς πιστεύοντας κατὰ τὴν ἐνέργειαν τοῦ κράτους τῆς ἰσχύος αὐτοῦ ἣν ἐνήργησεν ἐν τῷ Χριστῷ ἐγείρας αὐτόν ἐκ νεκρῶν καὶ ἐκράτισεν ἐν δεξιᾷ αὐτοῦ ἐν τοῖς ἐπουρανίοις, ὑπεράνω πάσης ἀρχῆς καὶ ἐξουσίας καὶ δυνάμεως καὶ κυριότητος καὶ παντός ὀνόματος ὀνομαζομένου οὐ μόνον ἐν τῷ αἰῶνι τούτῳ, ἀλλὰ καὶ ἐν τῷ μέλλοντι καὶ πάντα ὑπέταξε ὑπὸ τοὺς πόδας αὐτοῦ καὶ αὐτόν ἔδωκε κεφαλὴν ὑπὲρ πάντα τῆ Ἐκκλησίας, ἣτις ἐστὶ τό σῶμα αὐτοῦ, τό πλήρωμα τοῦ τά πάντα ἐν πᾶσι πληρουμένου", λέγει πάλι ὁ θεῖος Ἀπόστολος στήν πρὸς Ἐφεσίους ἐπιστολή του.

"Ἐτσι τό ἱερό σύμβολο (ἀρ. 5) τοῦ Χριστοῦ, σ' αὐτούς τοὺς πνευματικούς ἀνθρώπους ποῦ ὅπως μᾶς λέγει παραπάνω ὁ Ἀπόστολος Παῦλος, δέχονται τόν πλοῦτον τῆς κληρονομίας του καὶ εἶναι στό μάτια τά ἀληθινά τῆς ψυχῆς φωτισμένοι, σ' αὐτούς ποῦ ἀγωνίζονται τό σκληρό ἀγώνισμα τῆς ζωῆς τους καὶ μέ πόνο καὶ ἀγωνία, ματωμένοι κι ἀποκαϊωμένοι, ἀνεβαίνουν τόν τραχύ ἀνήφορο τοῦ Γολγοθᾶ βαστώντας τό βαρὺ σταυρό τοῦ Χριστοῦ, ποῦ εἶναι καὶ σταυρός τοῦ μαρτυρίου τους, σ' αὐτούς τό ἱερό σύμβολο μετουσιώνεται καὶ γίνεται μιά καινούργια καρδιά μέσα στό κέντρο τῆς ὑπαρξῆς τους. Αὐτὴ ἡ καρδιά κέναα τοὺς ζωογονεῖ καὶ τοὺς φωτίζει, καὶ μέ τὴν ἀκτινοβολία της τοὺς περιβάλλει τόν ἀπροσμάχητο χιτώνα τῆς ἀφθαρσίας.

Γι' αὐτό τό λόγο στό κέντρο τοῦ ἐμβλήματος τῆς Θεοσοφικῆς Ἑνώσεως ἐβάλαμε τό ἱερό μονόγραμμα τοῦ Χριστοῦ, ποῦ παίρνει τὴ θέση καρδιάς.

Αὐτό τό ἅγιο ὄνομα βρίσκεται στό κέντρο τῶν ὄντων καὶ τῶν πραγμάτων τῆς δημιουργίας.

Εἶναι ἡ καρδιά τῆς καρδιάς τῆς δημιουργίας καὶ ἡ καρδιά τῆς καρδιάς μας.

(Συνεχίζεται)

Τάσος Βαλαδῶρος

Ε Π Ι Κ Λ Η Σ Η

Κύριε,

τῆς Ζωῆς τῆς ἄφθαρτης ὁ Πλάστης,
τῶν μύριων τῶν μορφῶν ὁ Γλύπτης,
ὁ μόνος Λεύτερος
καί Βασιλιάς ἀληθινός τῶν λευτέρων μονάχα,
δός μου τῆ δύναμη, τὴν πνοή,
μέ τῆ φτωχιά φλογέρα μου νά παίζω
τοῦ τραγουδιοῦ σου τό σκοπό,
πού μιά στιγμή
στά οὐράνια τῆς καρδιᾶς μου ἀντήχησε,
μά δέν κατάφερα ποτές ὡς τώρα
ἄχος χαρούμενος νά γίνει.

Ἰησοῦ,

Λεβεντονιέ ξανθόμαλλε τῆς Ναζαρέτ,
κύτταρο παναθρώπινο καί σ' ὅλα τέλειο,
σάρκα ἀπ' τοῦ Ἀπόλυτου τῆ Σάρκα,
τοῦ κοπαδιοῦ τ' ἀνθρώπινου Ποιμένα,
σάν ἀδερφός κοντά μας ἦρθες καί ποθεῖς νά μένεις,
σάν ἀδερφό μου κάνε μέ ἄξιο νά σέ νιώθω.

Χριστέ,

Οὐσία ἀθάνατη τῆς Ζωῆς,
γιά κάθε ἀποσταμένο, διφασμένο στρατοκόπο,
νερό πηγῆς ἀθάνατο, θαματουργό,
τρανή φωνή ἀγέρα ἀπόκοσμου
πού διώχνει τοῦ μυαλοῦ τίς καταχνιές,
Ἦλιε καί Φῶς τρανό τοῦ ψυχικοῦ μας κόσμου,
τοῦ λυχναριοῦ μας τῆς ἀγάπης Φλόγα,
ἀπάντοχή μας μόνη
τώρα καί πάντοτε θά μένεις.

Ἐλέησόν με.

Ἀλίμονο ζητιάνος πάντοτε.

Τί νά ζητήσω τώρα πάλι;
Σύ ξέρεις μοναχά νά δίνεις,
νά δίνω μάθε με καί μένα.

Δημήτρης Θεοδορίδης
Ἀπό τό "Ἐκ βαθέων "
(τῆς συλλογῆς "Ἀντίλαλοι")

ΜΥΗΤΙΚΗ ΤΕΧΝΗ

ΘΕΑΤΡΟ

Ο "ΠΑΡΣΙΦΑΛ" ΤΟΥ ΒΑΓΚΝΕΡ

συνέχεια από τό προηγούμενο Δελτίο

Γ' ΠΡΑΞΗ

Στήν τρίτη Πράξη βρισκόμαστε καί πάλι μέσ στό δάσος, στά πλάγια τοῦ βουνοῦ. Στό δάσος οἱ ἀνοιξιάτικες πεδιάδες λάμπουνε. Ἐκεῖ κοντά, κάτω ἀπ' τά δέντρα μιά πηγή, καί λίγο πάρα πέρα, στό βράχο στηριγμένη, μιά καλύβα. Ἔχουν περάσει χρόνια κι ὁ Γκούρνεμαντζ, πιό γέρος τώρα, ἀπ' τήν καλύβα βγαίνει. "Ποιό νά- ναι αὐτό τό βογγητό; Πίσω ἀπ' τούς θάμνους βγαίνει. "Αἰ εἶναι αὐτή. "Ἐλα Κούντρου ξύπνησε. Οἱ θάμνοι μέ τ' ἀγκάθια τους ἀπό τά χιόνια σέ προστάτεψαν, μά τώρα ἤρθε ἡ ἀνοιξη. Σήκω". Κ' ἡ Κούντρου, ἀκούνητη, ἀναίσθητη, σιγά σιγά ξυπνᾷ καί μπήγει μιά φωνή. Κ' ἔπειτα πάλι ἀμίλητη μέσ στήν καλύβα μπαίνει γιά νά τή συγυρίσει. "Νά ὑπηρετῶ, νά ὑπηρετῶ". Ὁ Γκούρνεμαντζ τήν κοιτά- ξε καί μουρμουρίζει σιγανά: "Ἀκόμα κ' ἡ περπατησιά της ἄλλαξε. Σάν μήπως σήμερα, πούναι ἡ ἄγια μέρα, νά πῆρε τή βοήθεια τ' οὐ- ρανοῦ κι ἀπό τοῦ θάνατου τόν ὕπνο νά τήν ξύπνησε; "Ἢ Κούντρου μέ μιά στάμνα πῆγε στήν πηγή καί μέ τό χέρι δείχνει κάποιον μέσ στό δάσος. Κι ὁ Γκούρνεμαντζ κοιτάζει. "Ποιός νάναι αὐτός πού μέ τή μάχη του τήν πανοπλία ἔρχεται στήν ἰερή πηγή; "Ἐλα κοντά. Μή χάθηκες; Γιατί δέ λέγεις λέξη; Ἐδῶ, σ' αὐτόν τόν ἄ- γιο τύπο ποτέ κανείς δέν ἔρχεται μέ τοῦ πολέμου τή στολή κι ἀκόμα πιό πολύ πού σήμερα εἶναι Μεγάλη Παρασκευή. Βγάλε τά ὀ- πλα. "Ἔτσι. Γιατί κοιτά Κούντρου. Στά γόνατά του πέφτει. Τήν προσ- ευχή του λέγει. Τόν βλέπεις; Βλέπεις ποιός εἶναι; Ἐκεῖνος πού μιά μέρα, χρόνια τώρα, τόν κύκνο σκότωσε. Ἐἶναι ὁ Τρελλός πού κάποτε τόν ἔδιωξα. Ἢ Λόγχη, ὦ νά! τή βλέπω πάλι. Ὡ μέρα εὐ- λογημένη".

Ὁ Πάρσιφαλ σηκώνεται καί δίνοντας στό Γκούρνεμαντζ τό χέρι: "Ὁ Θεός μέ βοήθησε ἀφοῦ σέ βρῆκα πάλι. Οἱ δρόμοι μέ ξεγέλασαν. Πόσες παγίδες βρῆκα. Μά μήν καί πάλι ξεχειλιέμαι;" "Ποῦ πᾶς; " "Θαρρῶ πώς ὁ οὐρανός μοῦ μίλησε καί διάλεξε ἐμένα. Ἀλλά στά πλανερά τά μονοπάτια εἶχα χαθεῖ. Μόλις θαρροῦσα πώς ἔβρισκα τῆς σωτηρίας τό δρόμο, πόνοι, ἀγῶνες, πόλεμοι μέ πῆγαιναν μα -

κοιτά. Μά έτρεμα, φοβόμουνά τή Λόγγη αυτή μή χάσω. "Όχι, ποτέ δέν ήθελα στό αίμα νά βαφεϊ, καί μένα ἄς μέ χτυπούσανε. Νά τη.. Τή βλέπεις πῶς λάμπει; Είναι τοῦ Γκράαλ ἡ "Άγια ἡ Λόγγη". " " Ω ἀνείπωτη χαρά, ὦ θαῦμα θεϊκό. Τώρα ἔσβυσε τ'ἀνάστημα πού σ' ἔκανε τό δρόμο σου νά χάνεις. 'Εδῶ κοντά εἶναι τό Γκράαλ. 'Εσύ'σαι ἡ μόνη μας ἐλπίδα. Εἶδες τά δάκρυά μας κάποτε, τόν πόνο τοῦ Ἀμφόρτα μέσ στή φριχτή του τύψη. Τόν θάνατο ζητά κι ὁ θάνατος δέν ἔρχεται. Μέσ'ἀπό τ'ἅγιο τό κουτί ἐχάθηκε τό κύκελλο κι ὅλοι ἐδῶ, τοῦ Γκράαλ οἱ γιοί, δίχως καμμιά βοήθεια, τή δύναμή τους χάνουνε. Κ'ἐγώ μέσα σ'αὐτά τά δέντρα τόν θάνατο προσμένω".....

Ὁ Πάρσιφαλ κατάχλωμος, μέ τή φωνή κομένη, λέγει: "Ἐγώ εἶμαι αὐτός πού φταίει. Πόσες καί πόσες μέρες τά μάτια μου δέ βλέπανε. Ἐγώ, πού γιά τή σωτηρία διαλέχτηκα, νά σέρομαι στά πλανερά τά μονοπάτια, νά μή μπορῶ τ'ἀληθινό νά βρῶ...". Τά πόδια του λυγίζουνε κ'εἶν'έτοιμος νά πέσει. Ἡ Κούντρου ἔρχεται κοντά καί τοῦ ραντίζει τό κεφάλι μέ νερό, κι ὁ Γκούρνεμαντζ τοῦ λέγει: "Ἡ ἄγια ἡ πηγὴ τή δύναμη σοῦ δίνει". Τόν πᾶνε δίπλα στήν πηγὴ κ' ἡ Κούντρου σκύβει τά πόδια νά τοῦ πλύνει. Καί τώρα ὁ Γκούρνεμαντζ τοῦ ρίχνει στό κεφάλι τό νερό. "Ἐβλογημένος εἶσαι ἀγνέ ἀπό τ'ἀγνό νερό". Ἡ Κούντρου βγάζει ἀπό τό στῆθος ἕνα μικρό χρυσό μπουκάλι, μύρο γεμάτο, στά πόδια του τό χύνει κι ὁ Γκούρνεμαντζ λίγες σταγόνες παίρνει, τό μέτωπο τοῦ ἀλείφει. "Τό μέτωπο σοῦ χρίζω, βασιλιά σέ κηρύττω. Ἐσύ ὁ ἀγνός πού πόνεσες μέ τή σumpόνια καί τούς ἱερούς ἀγῶνες γνώρισες, ἄν τοῦ Σωτήρα μας τούς πόνους πῆρες, πάρε καί τόν στερνό του πόνο καί σῶσε μας ἔσύ".

Ὁ Πάρσιφαλ παίρνει νερό ἀπ'τήν πηγὴ καί τό ραντίζει στῆς γονατισμένης Κούντρου τό κεφάλι. "Αὐτή ἵναι ἡ πρώτη μου τελετουργία. Πάρε τό ἅγιο τό νερό νά ξεπλυθεῖς". Ἡ Κούντρου κλαίει μέ λυγμούς. Κι ὁ Πάρσιφαλ ὀλόγυρα κοιτᾷ. "Πῶς σήμερα ὅλα λάμπουν πιό πολύ. Μά σήμερα Μεγάλη Παρασκευή, ὅλα θάπρεπε νά κλαῖνε". Κι ὁ Γκούρνεμαντζ τοῦ λέγει: "'Από τίς συντριμένες τίς καρδιές κυλᾶν τά δάκρυα, μά μέσ στά δάση, στά λειβάδια, δροσοσταλίδες πέφτουνε, σάν τῆς θυσίας τήν εὐλογία, καί τότε ὅλα ζωντανεύουνε καί μέ χαρά τόν ἑαυτό τους δίνουν προσφορά στόν Σωτήρα πού μπρός τους περνᾷ. Αὐτόν δέν μποροῦν νά τόν δοῦν στό Σταυρό. Τόν λυγρωμένο ἀνθρωπο μονάχα βλέπουν, πού τό αίμα τοῦ Θεοῦ τῆς Ἀγάπης, τοῦ Θεοῦ τῆς Συμπόνιας τόν σώζει. Κι ὅλα γελοῦν καί χαίρονται κ'ἡ φύση ἀναγαλλιάζει". Ἡ Κούντρου κοιτάζει τόν Πάρσιφαλ μέ μιὰ βουβή, ἱερή παράκληση, κι αὐτός τῆς λέγει: "Τάχα τά λούλουδα διφοῦνε τόσο τό νερό, ὅπως ἔσύ τῆς χάρης τ'ἡ δροσιά; Τά δάκρυά σου ὡσάν τίς ἁγιασμένες τίς δροσοσταλίδες -βλέπεις; κλαῖς, καί στά λιβάδια τ'ἀγρολούλυδα γελοῦν..." Σκύβει, στό μέτωπό της ἀπαλά τά χεῖλη του ἀγγίζει. Οἱ καμπάνες χτυποῦν. "Μεσημέρι. Ἦρθε ἡ ὥρα. Πᾶμε".

Πάλι τὰ βράχια, τό στενό τό πέρασμα, καί νά πού φτάνομε ξανά μέσ στον Ναό του Γκράαλ. Ἀπό τή μιά μεριά οἱ ἰππότες μπαίνουνε μέ τ' ἅγιο λείψανο του Τιτουρέλλου κι ἀπό τήν ἄλλη μέ του ἄρρωστου Ἀμφόρτα τό φορεῖο. Ἐμπρός του μιά πομπή πού τ' ἅγιο τό κιβώτιο φέρνει. "Ντροπή σέ σένα, ἱερέα του Γκράαλ, πού τώρα γιά στερνή φορά τή Λειτουργία θά κάμεις". "Ναί, ναί, ντροπή, ντροπή σέ μένα. Ἐσύ Πατέρα μου, ὁ δίκαιος κι ὁ εὐλογημένος, πού οἱ ἄγγελοι σέ σένα ἤρθανε καί τόν Σωτήρα ἔχεις δεῖ, ὡ παρκαλάσεσέ Τον, τό αἷμα Του, πού δίνει τή ζωή, σέ μένα, μόνη χάρη, τόν θάνατο νά δώσει". Κ' οἱ ἰππότες φώναξαν: "Βγάλε τό Γκράαλ". "Δίχως συμπόνια σεῖς. Κοιτάξετε τήν πληγή μου, τό αἷμα πῶς κυλά. Τραβῆξετε τά σπαθιά σας καί χῶστε τα ἐκεῖ. Γενναῖοι ἐλάτε. Πρέπει ὁ ἀνάξιος νά πεθάνει καί τότε μοναχά τό Γκράαλ καί πάλι θε νά λάμψει". Κανείς κοντά δέν ἔρχεται κι ὁ Ἀμφόρτας μόνος μένει. Μά ξάφνου κείνη τή στιγμή μπαίνουνε μέσ στό Ναό ὁ Πάρσιφαλ, ὁ Γκούρνεμαντζ κ' ἡ Κούντρο. Ὁ Πάρσιφαλ πλησιάζει τόν Ἀμφόρτα καί μέ τή Λόγχη τόν ἀγγίζει. "Τό σίδερο πού τήν πληγή σου ἄνοιξε, μονάχα αὐτό μπορεῖ νά τή γιατρέψει". Τό πρόσωπο του Ἀμφόρτα ἔλαμψε μέσα στή θεία τήν ἔκσταση. "Ναί σῶθηκες κι ἀπό τό κρίμα σου γιατρεύτηκες. Στή θέση σου ἤρθα τώρα ἐγώ. Εὐλογημένος εἶναι ὁ πόνος σου, πού τή Συμπόνια ἔβαλε, τή γνώση τῆς ἀγάπης, μέσ στοῦ Τρελλοῦ τήν ἀπειρη καρδιά. Καί τώρα νά, τήν ἅγια τή Λόγχη σᾶς φέρνω ἐδῶ". "Ὅλοι κοιτοῦνε μέ θαυμασμό καί μέ χαρά κι ὁ Πάρσιφαλ τήν ἄκρη βλέποντας τῆς Λόγχης, ξαναλέγει: "Βλέπω στοῦ σιδήρου τήν ἄκρη, ἐκεῖ πού τήν πληγή τήν κλείνει, τό θεϊκό τό αἷμα νά κυλά γιά νάβρει πάλι τήν Πηγὴ του. Μέσ στήν Πηγὴ πού βγαίνει ἀπό τό Γκράαλ ξαναγυρνᾷ καί πάλι. Ἀνοῖξετε τό Κιβώτιο".

Τ' ἀνοίγουνε κι ὁ Πάρσιφαλ παίρνει τό κύπελλο στά χέρια, στά γόνατά του σκύβει καί προσεύχεται. Τό Γκράαλ κρίζει ἀγάλια ἀγάλια νά φωτίζεται. Στό βάθος ὅλα σκοτεινιάζουν κι ἀπό τόν θόλο πέφτει μιά λάμψη δυνατή. Κι ὅλοι τραγουδοῦνε: "Ὁ ἅγιο θαῦμα. Λύτρωση στον Λυτρωτή". Τό Γκράαλ ὀλόκληρο φλογίζεται. Ἐνα ἄσπρο περιστέρι κατεβαίνει καί στέκει ἀπάνω ἀπ' τόν γονατισμένο Πάρσιφαλ. Ἡ Κούντρο μέ λατρεία στοῦ Πάρσιφαλ τά πόδια πέφτει κι ὁ Ἀμφόρτας μέ τόν Γκούρνεμαντζ στά γόνατά τους σκύβουν.

Ἰερή στιγμή. Ὁ Πάρσιφαλ τό Γκράαλ σηκώνει κι ὅλους μέ τό σημεῖο του Σταυροῦ τούς εὐλογεῖ.

(Συνεχίζεται)

Ἄγλ. Ζάννου

1. Ὁ Τιτουρέλλος ἦταν πατέρας του Ἀμφόρτα.

ΙΙ' ΠΑΡΑΒΟΛΕΣ

Α' Ο ΚΑΘΡΕΦΤΗΣ ΤΗΣ ΑΛΗΘΕΙΑΣ

Στούς αἰῶνες κείνους τούς καλούς,
τούς αἰῶνες τούς χρυσούς,
τότες πού οἱ πρῶτοι οἱ ἄνθρωποι
τίς μέρες τους περνούσανε
καθάρια καί γαλήνια
μέσα σέ πλέρια εἰρήνη,
ἡ Ἀλήθεια ἀνάμεσα τους βρισκόνταν
στά χέρια της κρατώντας τόν καθρέφτη της.
Τότες καθέννας ἦταν μπορετό
νά κοιταχτεῖ μέσ στ' ἄδολο γυαλί
καί κεῖ νά δεῖ γυμνή
τήν πιό κρυφή του πεθυμιά,
δίχως ἀπό ντροπή νά κοκκινήσει.

Ἦτανε χρόνια εὐτυχημένα κεῖνα
μά δέ βαστάξανε πολύ.
Σέ λίγο ὁ ἄνθρωπος μέ μύρια βίτσα γιόμισε
καί χτήνος γίνηκε, θεριό, κακοῦργος.
Ἡ Ἀλήθεια τότες χόλωσε πολύ
κι ἀπό τή γή μας ἔφυγε
γιά νά κρυφτεῖ στούς οὐρανούς,
πετώντας μ' ἀγανάκτηση καί πεῖσμα
πάνω στή γή τό μαγικό καθρέφτη της.
Τό δόλιο τό γυαλί κομμάτια μύρια γίνηκε
κι ὁλοῦθε σκορπιστήκανε
καί χάθηκαν γιά τά κοπάδια τῶν ἀνθρώπων.

Χρόνια καί χρόνια πέρασαν πολλά
ὥσπου νά νιώσουν τοῦ καθρέφτη τήν ἀξία οἱ ἄνθρωποι.
Κι ἀπό τήν ἐποχήν ἐκεῖνη
ὄλο καί πιότερους σοφούς θεωρεῖ κανέννας
νά ψάχνουνε προσεχτικά
γιά τά κομμάτια τοῦ καθρέφτη.
Καί κάποτες τά βρίσκουνε, μά τόσο
θρυφαλιάστηκαν μικρά
πού δέ μποροῦν νά κάνουν σέ κανέναν.

Κι ἔτσι κι ὁ πιό σοφός ἀκόμα
δέν εἶναι μπορετό ποτές, ἀλοίμονο,
ὀλάκερο νά δεῖ τόν ἑαυτό του.

Ζ. Π. Φλοριάν (Jean-Pierre Claris de Florian, 1755-1794)
Γάλλος μυθογράφος. Ἀπό τούς "Μύθους"
Λεύτερη ἀπόδοση Δημήτρη Θεοδωρίδη

Ο ΕΛΕΦΑΝΤΑΣ

Ὁ ἐλέφαντας βρισκότανε κλεισμένος μέσα σέ σπίτι σκοτεινό.
Τόν εἶχαν φέρεϊ κάτι Ἴνδοί γιά νά τόν δείξουνε στόν κόσμο.

Καί κόσμος πήγαινε πολὺς νά τόνε δεῖ. Μέσα σέ κεῖνο τό σκο-
τάδι μπαίναν ὅλοι τους.

Μά νά τόν δοῦν τά μάτια τους δέν ἦταν μπορετό. Καί τόνε πα-
σπατέψαν ὀλονῶν τά χέρια.

Ὁ ἕνας ἔπιασε τήν προβοσκίδα κ'εἶπε: "Τό πλάσμα τοῦτο εἶν'
ὅμοιο μέ σωλήνα".

Ὁ ἄλλος ἄγγιξε τ'ἀφτί κ'εἶπε πώς εἶναι σά βεντάλια.

"Ἄλλος τό πόδι χούφτωσε κ'εἶπε: "Μοῦ φαίνεται πώς εἶναι σάν
κολόνα".

"Ἄλλος ἀκούμπησε τό χέρι του στή ράχη κ'εἶπε: "Σά θρόνος
εἶν'αὐτός ὁ ἐλέφαντας, μά τήν ἀλήθεια".

Κι ὁποῖος ἀπό δαύτους τύχαινε ν'ἀκούσει! κάποιονε νά περι-
γράψει τόν ἐλέφанта τό μόνο πούνιωθε ἀπό τήν περιγραφή ἦταν
κεῖνο πού τό χέρι του εἶχε ἀγγίξει.

Ἀνίσως κι ὁ καθένας τους ἕνα κερὶ βαστοῦσε, δέ θάταν τόσο
ἀλιώτικα τά λόγια τοῦ μιανοῦ ἀπ'τ' ἄλλουνοῦ.

Γζαλαλουντίν Ρούμι, μεγάλος πέρσης ποιητής (1207-1273), ἀν-
τιπρόσωπος τῆς σουφικῆς σκέψης. Ἀπό τά "Μαθναβί" ("Δίστιχα").

Ἀπόδ. Μαργ. Οἰκονόμου

ΓΝΩΣΙΣ ΜΕΡΙΚΗ ΚΑΙ ΟΛΙΚΗ

Θά ἦτο δυνατόν νά παραβάλωμεν μίαν ἐκ θεωρίας γνῶσιν μέ τήν εἰκόνα ἐνός ἀντικειμένου ἢ ὁποῖα παρουσιάζεται εἰς ἡμᾶς ὅταν τό βλέπομεν ἀπό μίαν ὠρισμένην θέσιν. Καθ' ὄν τρόπον ἡ εἰκὼν αὐτή δέν ἀποκαλύπτει τό ἀντικείμενον ἀπό ὅλας τὰς ἀπόψεις ἀπό τὰς ὁποίας εἶναι δυνατόν νά τό ἴδωμεν καί νά τό ἀντιληφθῶμεν, δηλαδή τήν ὁλοκληρωτικήν γενικῶς φύσιν τοῦ ἀντικειμένου τοῦ ὁποίου ἡ πλήρης γνῶσις δέν εἶναι δυνατόν νά γίνῃ κατ' ἄλλον τρόπον εἰμῆ μόνον μέ ἓνα συνταυτισμόν μέ αὐτό, οὕτω καί μία ἐκ θεωρίας γνῶσις, θεωρουμένη μεμονωμένως, δέν ἀνταποκρίνεται πρός τήν ὁλοκληρωτικήν ἀλήθειαν, τῆς ὁποίας παρουσιάζει κατ' ἀνάγκην μίαν μόνον οὐσιώδη ἢ καί μή οὐσιώδη ἄποψιν¹. Εἰς τό παράδειγμα τοῦτο ἡ ἔλλειψις προέρχεται ἀπό μίαν μή πλήρη ἐξ ὄλων τῶν ἀπόψεων εἰκόνα τοῦ ἀντικειμένου ἢ δογματίζουσα ὅμως σύλληψις παραβάλλεται μέ τήν εἰκόνα τήν ὁποίαν ἔχομεν ὅταν καθηλωθῶμεν εἰς τήν θέωρησιν τοῦ ἀντικειμένου τούτου ἀπό μιᾶς καί μόνων σκοπιᾶς, πρῶγμα τό ὁποῖον προϋποθέτει τήν ἀκίνησίαν τοῦ βλέποντος ὑποκειμένου. Ἡ ἐκ θεωρίας ὅμως σύλληψις, ἢ ὁποία δέν δεσμεύεται ἀπό τούς περιορισμούς τῆς σκέψεως, εἰς τό παράδειγμα τοῦτο παραβάλλεται μέ τό σύνολον τῶν ἐξ ὄλων τῶν θέσεων ἢ ἀπόψεων τοῦ θεω

1. Πίς μίαν πραγματείαν τήν ὁποίαν ἔχει γράφει ὁ Χατζαλῆ κατά τῆς ὀρθολογιστικῆς φιλοσοφίας, κάμνει λόγον περί μερικῶν τυφλῶν, οἱ ὁποῖοι χωρίς νά γνωρίζουν οὔτε ἐκ διηγήσεων τόν ἐλέφαντα, εὐρέθησαν αἰφνηδίως πρό τοῦ ζώου τούτου καί ἤρχισαν νά τό ψηλαφοῦν εἰς διάφορον μέρος τοῦ σώματός του ἕκαστος. Ὁ καθείς ἐξ αὐτῶν τό περιέγραψεν ἀναλόγως μέ τό μέρος τοῦ σώματός του τό ὁποῖον ἐψηλάφησε. Ὁ πρῶτος ἐξ αὐτῶν, ὁ ὁποῖος ἐψηλάφησε τόν πόδα του, ἔλεγεν ὅτι ὁ ἐλέφας ὁμοιάζει μέ κίονα, ἐνῶ ὁ δεύτερος, ὁ ὁποῖος ἐψηλάφησε τόν χαυλιόδοντά του, ἔλεγεν ὅτι ὁ ἐλέφας ὁμοιάζει μέ πάσσαλον καί οὕτω καθεξῆς. Διά τῆς παραβολῆς ταύτης ὁ Χατζαλῆ προσπαθεῖ ν' ἀποδείξῃ ὅτι ἡ πλάνη προέρχεται ἐκ τοῦ ὅτι θέλομεν νά κλείσωμεν τό παγκόσμιον ἐντός μερικευμένων ὀψεῶν του ἢ ἐντός "ἀπόψεων" θεωμένων ἀπό "σκοπιᾶς" τὰς ὁποίας θεωροῦμεν ὡς τὰς μόνας ὑπαρχούσας καί τὰς μόνας αἴτινες εἶναι δυνατόν νά ὑπάρξουν. Ὁ Σρί-Ραμακρισνά ἐπαναλαμβάνει τήν αὐτήν παραβολήν διά νά δείξῃ τήν ἀνεπάρκειαν τῶν ἀρνητικῶν στοιχείων τὰ ὁποῖα ἐνέχει ὁ δογματισμός. Πάντως θά ἦτο δυνατόν νά ἐκφράσωμεν αὐτήν τήν ἰδέαν διά τῆς ἀκολουθοῦσας παρομοιώσεως, ἢ ὁποία εἶναι πλέον παραστατική: Δι' ἐν καί τό αὐτό ἀντικείμενον, ἄλλοι θά εἶπουν ὅτι "εἶναι" κατεσκευασμένον ἀπό αὐτήν τήν ὕλην, ἄλλοι ὅτι "εἶναι" αὐτοῦ τοῦ σχήματος καί τέλος ἄλλοι θά ὑποστηρίξουν ὅτι ἔχει αὐτάς τὰς διαστάσεις, ἄλλοι ὅτι ἔχει τόσον βάρος καί οὕτω καθεξῆς.

ρουμένου αντικειμένου, απόφρων αὐ ὁποῖαι προϋποθέτουν ἰκανότη-
τα μετακινήσεως ἢ ἀλλαγῆς θέσεως τοῦ βλέποντος ὑποκειμένου καὶ
τρόπον τινά τὸν συνταυτισμὸν αὐτοῦ μέ τὰς διαστάσεις τοῦ χώρου
μέσῳ τῶν ὁποίων ἀποκαλύπτεται ἡ ὁλοκληρωτικὴ φύσις τοῦ ἀντι-
κειμένου, ἀπὸ ἀπόφρων μορφῆς τοῦλάχιστον, εἰς τὴν ὁποίαν καὶ
περιορίζεται τὸ παράδειγμά μας. Ἡ ἐντὸς τοῦ χώρου κινήσεις εἶ-
ναι πραγματικὴ ἐνεργὸς συμμετοχὴ εἰς τὰς δυνατότητάς του, ἐνῶ
ἢ ἐντὸς τοῦ χώρου στατικὴ ἐπέκτασις, καθὼς παραδείγματός χάριν
συμβαίνει μέ τὸ σχῆμα τοῦ σώματός μας, εἶναι παθητικὴ συμμετο-
χὴ εἰς τὰς ἰδίας αὐτάς δυνατότητας. Ἐξ ὅσων εἶπομεν, εὐκόλως
δυνάμεθα νὰ ἀνέλθωμεν εἰς ἀνώτερον ἐπίπεδον καὶ νὰ κάμωμεν λό-
γον περὶ "πνευματικοῦ χώρου", δηλαδή περὶ πλήρους ἰκανότητος
γνώσεως, ἢ ὁποία κατὰ βάθος εἶναι ἡ θεία Παντογνωσία, καὶ κατὰ
συνέπειαν νὰ κάμωμεν λόγον περὶ "πνευματικῶν διαστάσεων", αὐ
ὁποῖαί εἶναι οἱ "ἐσωτερικοί" τρόποι ὑπάρξεως τῆς Παντογνωσίας
ταύτης. Οὕτω ἡ Πνευματικὴ Γνώσις δέν εἶναι ἄλλο τι εἰμὴ ἢ πλή-
ρης συμμετοχὴ τοῦ ὑποκειμένου εἰς αὐτοὺς τοὺς τρόπους ὑπάρξεως,
πρᾶγμα τὸ ὁποῖον εἰς τὸν φυσικὸν κόσμον παριστάνεται διὰ τῆς
κινήσεως. Ἐπομένως ὅταν κάμωμεν λόγον περὶ τῆς κατανοήσεως
τῶν ἰδεῶν, πρέπει νὰ διακρίνωμεν μίαν "δογματίζουσαν" κατανόη-
σιν, ἢ ὁποία παραβάλλεται μέ τὴν παράστασιν τὴν ὁποίαν ἀποκο-
μίζομεν ἐκ τοῦ ἀντικειμένου ὅταν τὸ βλέπωμεν ἀπὸ ἓν καὶ μόνον
σημεῖον, καὶ μίαν ἐκ θεωρήσεως κατανόησιν, ἢ ὁποία εἶναι δυνα-
τὸν νὰ παραβληθῇ μέ τὴν ἄνευ τέλους σειρὰν τῶν παραστάσεων τοῦ
ἀντικειμένου, παραστάσεων τὰς ὁποίας σχηματίζομεν ὅταν βλέπω-
μεν τὸ ἀντικείμενον ἀπὸ διάφορους σκοπιάς αὐ ὁποῖαί εἶναι δυ-
νατὸν ν' ἀλλάζουν ἐπ' ἀπειρον. Καθὼς δέ συμβαίνει μέ τὸν ὀφθαλ-
μὸν ὁ ὁποῖος μετακινεῖται, διὰ τὸν ὁποῖον αὐ διάφοροι παραστά-
σεις ἑνὸς ἀντικειμένου εἶναι συνδεδεμέναι εἰς μίαν πλήρη συνέ-
χειαν, ἣτις τρόπον τινά παριστάνει τὴν πραγματικότητα ἢ ὁποία
καθορίζει τὸ ἀντικείμενον, οὕτω καὶ αὐ διάφοροι ἀπόψεις μιᾶς
ἀληθείας, ὅσον καὶ ἂν φαίνωνται ὡς ἀντιφάσκουσαι μεταξύ τιν ἐ-
πειδὴ περιέχουν ἕξ ὑποθέσεως ἀπειρίαν δυνατῶν ἀπόφρων σκιαγρα-
φοῦν τὴν ὁλοκληρωτικὴν Ἀλήθειαν, ἢ ὁποία τὰς ὑπεβάλλει καὶ
τὰς καθορίζει. Θὰ ἐπαναλάβωμεν ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον εἶπομεν προη-
γουμένως, δηλαδή ὅτι ἢ ἐκ τοῦ δόγματος πηγάζουσα βεβαιότης ἀν-
τιστοιχεῖ πρὸς ἓν σημεῖον τὸ ὁποῖον αὐτὸ καθ' ἑαυτὸ ἐκ καταβο-
λῆς δέν παραδέχεται τὴν ὑπαρξιν κανενὸς ἄλλου σημείου, ἐνῶ ὁ
ἐκ τῆς θεωρίας προερχόμενος λόγος, ἀπεναντίας, πάντοτε νοεῖται
ὡς σημεῖον κύκλου, τὸ ὁποῖον καὶ ἀπὸ τὴν ἐντὸς αὐτοῦ θέσιν του
ἀντιλαμβάνεται καὶ αὐτὸ τὸ ἴδιον ὅτι βασικῶς εἶναι μέρος ἑνὸς
συνεχοῦς συνόλου καὶ ἐπομένως ὁλοκληροῦ τοῦ κύκλου, δηλαδή ὁ-
λοκληροῦ τῆς ἀληθείας.

Φρίτχιφ Συόν (Frithjof Schmon). 'Απὸ τὸ βιβλίον του " Ἡ
ὑπερβατικὴ ἐνότης τῶν θερησκείων". Μετάφρ. Ἄνδρ. Δεληγιάννη

Η ΠΕΡΙΩΡΙΣΜΕΝΗ ΑΛΗΘΕΙΑ

Τό ιερόν ὕδωρ τοῦ Γάγγη δύναται νά ἐγλεισθῆ ἐντός μικρᾶς λαγήνου καί νά μεταφερθῆ εἰς διάφορα μέρη τῶν Ἰνδιῶν, ὅπου εὐ-λαβῶς θά φυλάσσεται καί θά λατρεύεται εἰς τοὺς ναοὺς. Ἀλλά τὰ αἰώνια ὕδατα τοῦ Γάγγου συνεχίζουσι τὴν πορείαν των χωρὶς νά σταματήσουν οὔτε στιγμὴν. Κανεὶς δὲν εἶναι δυνατόν νά μολύνη αὐτοῦ τοῦ ὕδατος τὴν καθαρότητα. Τό δοχεῖον τό κατασκευασθὲν ὑπὸ τοῦ ἀγγειοπλάστου δυνατόν νά θραυσθῆ, νά συντριβῆ. Ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος λατρεύει ἀλήθειαν μερικὴν καί περιορισμένην θά ἀνακαλύψῃ εἰς αὐτὴν τό εὐθραυστον καί τό φθαρτόν.

Οἱ ἄνθρωποι προτιμοῦν νά δημιουργήσουν εἰς τὸν ἑαυτὸν των ἄνετον καταφύγιον εἰς ἓν τμῆμα τῆς ἀληθείας παρὰ νά ἀναζητήσουν τὴν ὅλην ἀλήθειαν, τὴν ὑπερβατικὴν καί καθαρὰν ἀλήθειαν. Ἐκεῖνοι οἱ ὁποῖοι εὐρίσκουσι καταφύγιον εἰς τὴν περιορισμένην ἀλήθειαν προσκολλῶνται εἰς τοὺς γκουρού, εἰς τοὺς ἐκπαιδευτάς. Ὅσον καὶ ἂν εἶναι μέγας ὁ ἐκπαιδευτὴς δὲν εἶναι τό ὅλον. Ὅσῃ ψυχικὴν καί πνευματικὴν ἀνωτερότητα καί ἂν ἔχῃ ὁ ἐκπαιδευτὴς ἀποτελεῖ ἀκόμη ἓνα περιορισμόν. Ὅπως εἰς τό λατρευόμενον ἱερόν ὕδωρ τό ἐγκλεισμένον ἐντός στενῶν δοχείων ὑπάρχουσι σαπρόφυτα, οὕτω πῶς ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος ἀναζητεῖ τὴν ἀνακούφισιν λατρεύων ἀντί τοῦ ὅλου τό μέρος συναντᾷ ἐντός τοῦ μέρους τὸν πόνον. Δι' ἐκεῖνον τοῦ ὁποῖου ὁ θεακός πόθος ἀναζητεῖ τό ὅλον δὲν ὑπάρχει πόνος, δὲν ὑπάρχουσι φευγαλέαι φαντασιώσεις, διότι ἡ ὁδὸς ἢ ἡ γουσα πρὸς τὴν ἀλήθειαν εἶναι ἡ ὁδὸς τοῦ Πολυαγαπημένου.

Ἐντός τοῦ πετάλου δὲν κυκλοφορεῖ ἡ ὅλη ζωὴ τοῦ λωτοῦ. Τό πέταλον ἀποσπώμενον τοῦ ἄνθους φθίνει καί ξηραίνεται. Τό αὐτό συμβαίνει εἰς ἐκεῖνον ὁ ὁποῖος προσκολλᾶται εἰς ἓν καί μόνον μέρος τῆς Ἀληθείας. Τό μέρος τοῦ ὅλου δύναται νά φθαρῆ ἐνῶ τό ὅλον μεγαλύνεται καί λαμβάνει νέαν ζωὴν. Ἡ μερικὴ ἀλήθεια πρὸς στιγμὴν μόνον προστατεύει καί καθίσταται ὁδηγός. Ἄλλ' ὁ ἀληθὴς ὁδηγός, ὁ ἀληθινὸς φίλος εἶναι ἡ ὀλικὴ Ἀλήθεια. Ἡ μερικὴ πρὸς στιγμὴν θά ἐκανοποιήσῃ τοὺς πόθους τοῦ ἐρευνητοῦ. Ἄλλ' ἐάν θέλῃ ὁ ἐρευνητὴς νά φθάσῃ εἰς τὸν Πολυαγαπημένον, εἶναι ἀνάγκη νά ἀποχωρισθῆ παντός ὅ,τι προσφέρει εἰς αὐτόν ἢ μερικὴ ἀλήθεια.

Διὰ νά φθάσῃ εἰς τὸν Πολυαγαπημένον, διὰ νά μὴ ἐμποδίσῃ τὴν ὀλοκλήρωσιν τῆς Ζωῆς, ὁ ἐρευνητὴς δὲν θά σταματήσῃ τὴν ἀναζήτησίν του. Δὲν θά δεχθῆ τὴν στιγμαίαν ἀνακούφισιν τῶν μερικῶν ἀληθειῶν.

Θέλω νά δείξω τὴν ὁδὸν τὴν ὁδηγοῦσαν πρὸς τὴν ὀλικὴν Ἀλήθειαν, πρὸς τὴν καρδίαν τοῦ Πολυαγαπημένου, διότι ἔφθασα εἰς αὐτὴν. Κατ' ἀρχὰς ἐλάτρευσα τό πέταλον τοῦ ἄνθους, τὰ πολυάριθμα εἶδωλα, τὰς γλυπτὰς μορφὰς τὰς κεκλεισμένας ἐντός τῶν ναῶν. Ἐ-

δωσα κατ' ἀρχάς τήν καρδίαν μου εἰς ἐκίνο τό ὁποῖον ἦτο πλησίον μου, διότι ἐφοβούμην ἐκεῖνο τό ὁποῖον εὐρίσκετο μακράν, ἐκεῖνο τό ὁποῖον ἦτο μυστηριώδες. Ἐφοβούμην τόν φευγαλέον ὄραμα - τισμόν τοῦ Αἰωνίου. Ἐδωσα τήν καρδίαν μου εἰς τό εὐάρεστον, εἰς τό εὐχερές, εἰς τό ἀπατηλόν. Ἡ ὀλική Ἀλήθεια ἦτο δι' ἐμέ τόσον μυστηριώδης ὅσον εἶναι τό ὄρος διά τήν κοιλάδα. Δέν εἶ - χον ἐννοήσει ὅτι τό μέρος περιλαμβάνεται εἰς τό ὄλον καί ὅτι ἀπαρνούμενος τό ὄλον ἐδημιούργουν ἐντός μου σύγχυσιν. Ἄλλ' ἐπειδή ἦτο μέγας ὁ πόθος μου, μέ ὤθησαν οἱ νυγμοί τοῦ πόνου, τῆς ἀμφιβολίας, τῆς πίστεως, μέχρις ὅτου κατενόησα ὅτι ὁ θε - λων νά εὕρη τόν δρόμον τοῦ Πολυαγαπημένου δέν ζητεῖ ἄσυλον εἰς τά περιωρισμένα καταφύγια, ἀλλ' ὀφείλει νά ἐπιδιώκη καί νά λα - τρεύῃ τήν Ἀλήθειαν.

Τό πνεῦμα τό ὑποδουλωμένον εἰς τās συνθήκας δέν δύναται νά περιλάβῃ τό ὄλον, τό ὁποῖον εἶναι ἐλεύθερον, ἀπεριόριστον. Ἐ - νεκα τούτου ἐλκύεται ὑπό τοῦ περιωρισμένου. Ἡ περιωρισμένη ἀ - λήθεια μεταβάλλεται εἰς δεκανίκι καί ἐπειδή στηρίζει ἐξασθε - νεῖ. Διά νά μή ἔχωμεν ἀνάγκην ἀπό δεκανίκια, πρέπει νά ζητήσω - μεν τήν βοήθειαν τοῦ πόνου καί τῆς ἀμφιβολίας. Ἀπόσταγμα τοῦ πόνου εἶναι τό ἄρωμα τῆς κατανοήσεως. Καί ὅταν κατανοήσωμεν, δέν ζητοῦμεν πλέον καταφύγιον εἰς τήν σύγχυσιν καί εἰς τό χάος.

Ἐάν ἔχῃς εἰς τήν καρδίαν σου τό ὄραμα τοῦ σκοποῦ καί ἐάν δέν ἐπιτρέπῃς εἰς μεσάζοντα νά τό ἀποσβέσῃ, θά εἶσαι βέβαιος περί τῶν προθέσεών σου, βέβαιος περί τῆς ἐπιτυχίας σου. Προσ - παθῶν ἐπιμελῶς καί συνεχῶς νά ἀπορρίπτῃς τά ἄνευ ἀξίας πράγμα - τα δέν θά περιπλανῆς εἰς λογομαχίας σχετικὰς μέ δοξασίας, μέ ὀμολογίας πίστεως, μέ εὐμεταβόλους ἀπατηλότητας. Κάμε παραχω - ρήσεις, ἐάν θέλῃς, διά πράγματα ἀσήμαντα, μή συμβιβάζεσαι ὄμως ποτέ προκειμένου περί τῆς ἀληθείας.

Λάτρευσε αὐτήν ταύτην τήν ἀλήθειαν, ἡ ὁποία εἶναι ἡ ζωή ἡ εὐρισκομένη ἐντός ἐνός ἐκάστου καί ἀνακάλυψε οὕτω τόν Πολυαγα - πημένον. Ἡ ζωή ἐν τῇ πληρότητι αὐτῆς ἄς σοῦ ἀποκαλύψῃ τήν πεῖ - ραν της. Ἄνοιξε τās θύρας εἰς τήν ἄνευ ὀρίων ἀλήθειαν. Διότι εἰς αὐτήν εὐρίσκεται ἡ μόνη βεβαιότης, ἡ μόνη ὁδός ἡ ἄγουσα κατ' εὐθεῖαν πρὸς τήν τελείωσιν. Ὅλα τά ἄλλα εἶναι μόνον προδοσία τῆς ἀληθείας.

Πανταχοῦ οἱ ἄνθρωποι ἀγωνίζονται νά θέσουν ὄρια εἰς τήν ἀ - λήθειαν, ἡ ὁποία δέν εἶναι δυνατόν νά περιορισθῇ, ἀγωνίζονται νά σμικρύνουν αὐτήν, νά τήν περικλείουν εἰς δοξασίας. Οὕτω πως τήν προδίδουν καί ἐξ αὐτῆς τῆς προδοσίας των ἐξεπήγασεν ἡ θρη - σκεία, ἡ πάλῃ, ἡ σύγχυσις, οἱ μεταξὺ των ἀνταγωνισμοί. Ἔελω νά ἀσπασθῆς τās πεποιθήσεις μου καί θέλεις νά μέ κάμῃς νά ἀσπα - σθῶ τās ἰδικάς σου, ὁ ἐκπαιδευτής σου σοῦ φαίνεται ἀνώτερος ἀπό τόν ἰδικόν μου καί θεωρῶ τόν ἰδικόν μου μεγαλύτερον τοῦ ἰδικοῦ

σου". Έκαστος έπιθυμεῖ νά γίνουν άποδεκτοί οί ίδιοί του περιορισμοί. Δέν είναι αυτή ή όδός του Πολυαγαπημένου, ό όποιος είναι ή Ζωή.

Η άνησις τῆς Ζωῆς, ή όποιά είναι τό όλον, όδηγεῖ εἰς τόν Πολυαγαπημένον καί ὄχι εἰς τήν λατρείαν τοῦ μερικοῦ. Έάν λατρεύωμεν τήν ὑπό τῶν μορφῶν περιορισμένην ζωήν, θά ὑπάρχη πάντοτε πάλη, άβεβαιότης, διχόνοια. Έάν λατρεύωμεν τήν έλευθέραν, τήν άπεριοριστον Ζωήν, ό μεσάζων καθίσταται άχρηστος, διότι ή ίδια ή Ζωή γίνεται όδηγός, γκουρού.

Θά ανακαλύψης τότε ὅτι σύ ό ίδιος εἶσαι ό γκουρού καί ό Πολυαγαπημένος.

Κρισναμούρτι. Μετάφρασις Καλλιόπης Α. Κουτσογιάννη

ΗΡΕΜΗ ΕΠΑΦΗ

Τί γίνεται ὅταν ό νοῦς είναι ήσυχος, ήρεμος, ὅταν δέν βρίσκειται πιά μέσα στό "γίγνεσθαι" καί δέν γυρεύει ἕνα τέλος; Ὅταν είναι πάρα πολύ ζωντανός, παθητικός; Μέσα σ'αυτή τή στιγμή ὑπάρχει μιá κίνηση, ὑπάρχει ἕνας πειραματισμός, καί μέσα σ'αυτή τή στιγμή χρόνος δέν ὑπάρχει.

Ὁ διαλογισμός είναι τό νά ζεῖ κανείς κάθε μέρα στιγμή μέ στιγμή. Δέν είναι τό ν'άπομονώνεται μέσα σ'ἕνα δωμάτιο ή σ'ἕνα υπόγειο, γιατί ἔτσι δέν θά μπορέσει ποτέ νάβρει τήν πραγματικότητα. Η πραγματικότητα μπορεῖ νά βρεθεῖ μέσα στή σχέση, στήν έπαφή, ὄχι στή σχέση από μακριά, αλλά στήν έπαφή μέ τήν καθημερινή μας ζωή. "Αν δέν ὑπάρχει ή κατανόηση τῆς αλήθειας μέσα σ'αυτή τήν έπαφή, τότε δέν μπορεῖτε νά καταλάβετε τί θά πεῖ ήρεμος νοῦς. Η αλήθεια κάνει τόν νοῦ ήρεμο κι ὄχι ή έπιθυμία σας νά εἶστε ήρεμοι. Κ'ή αλήθεια θά βρεθεῖ μέσα στή σχέση, στήν έπαφή πού είναι πράξη. Είναι σάν ἕνας καθρέφτης πού μέσα του βλέπετε τόν εαυτό σας.

"Έτσι ή αὐτογνωσία είναι ή αρχή τῆς σοφίας καί δίχως τή σοφία δέν μπορεῖ νά ὑπάρξει ήρεμία. Η σοφία δέν είναι γνώση. Η γνώση είναι ἕνα εμπόδιο γιά τή σοφία, γιά τήν ανακάλυψη τοῦ εαυτοῦ από στιγμή σέ στιγμή. Ένας νοῦς πού είναι ήρεμος μπορεῖ νά γνωρίσει τό εἶναι, μπορεῖ νά γνωρίσει τί θά πεῖ άγάπη. Η άγάπη δέν είναι οὔτε προσωπική οὔτε άπόρροια. Η άγάπη είναι άγάπη κι ό νοῦς δέν μπορεῖ νά δώσει τόν όρισμό της, νά τήν πεῖ άποκλειστική ή περιεκτική. Η άγάπη είναι ή ίδια ή αἰωνιότητα. Είναι τό αληθινό, τό ὑπέρτατο, τό άπροσμέτρητο.

Κρισναμούρτι. Από τίς Όμιλίες του στό Μπεναρές τό 1949
Μετάφρ. Άγλ. Ζάννου

⊙ Α Λ Α Σ Σ Α

Πάνω απ'τή θάλασσα τό σύννεφο ούρανί
 Πάνω στή θάλασσα άσημένιο τό καράβι
 Μέσα στή θάλασσα τό φάρι κίτρινο
 Μέσ στό βυθό τής θάλασσας γλαυκό τό φύκι
 Στής θάλασσας τ'άκρόγιαλο ένας άνθρωπος γυμνός
 ὀρθιος στοχάζεται:

Μήπως καί πρέπει μου νάμαι τό σύννεφο

"Η μήπως τό καράβι;

Μήπως καί πρέπει μου νάμαι τό φάρι

"Η τό φύκι;

"Α μήτε τὸνα μήτε τ'άλλο, μήτε τὸνα μήτε τ'άλλο,

Πρέπει σου νάσαι ἡ θάλασσα, παλληκαράκι μου

Καί μέ τό σύννεφό της, τό καράβι της, τό φάρι της, τό φύκι της.

1961

Ναζίμ Χικμέτ, τούρκος ποιητής. 'Απόδ. Γιάννη Ρίτσου

Α Λ Ε Ξ Ι ⊙ Ε Ο Ι

Κύτταξε ὅποια εἰκονογραφημένη ἠφμερίδα, ὅποιο περιοδικό.
 Νέα (καί μόνο δυσάρεστα νέα, ποτέ καλά) ἐναλλάσσονται μέ ρομάν-
 τσα, μέ φωτογραφίες πού δείχνουν ὄπλα, νεκρούς, ἐρείπια καί μέ
 φωτογραφίες πού δείχνουν μισόγυμνες γυναῖκες.

"Αλλοτε νόμιζα φαρισαϊκά ὅτι δέν ὑπῆρχε ἀνάμεσά σ' αὐτά τᾶ
 πράγματα αἰτιολογική σχέση. Πώς ἐγώ σάν στενά αἰσθησιακός καί
 ὠραιολάτρης πού εἶμουν δέν εἶχα καμμιά εὐθύνη γιά ὅ,τι γίνονταν
 στόν κόσμο.

'Η συνήθεια ὅμως τοῦ αἰσθησιασμοῦ καί τῆς ὠραιολατρείας σέ
 κάνει ἀλεξίθεο βρίσκοντας γοῦστο σ' αὐτή τή συνήθεια γίνεσαι
 πνευματικό ἀδιάβροχο καί τή γωνίτσα τοῦ χρόνου πού εἶσαι τό κέν-
 τρο της τήν προφυλάς καί ἀπό τήν πιό μικρή σταλαματιά τῆς αἰώ-
 νιας πραγματικότητας.

Καί ὅμως, ἡ μόνη ἐλπίδα γιά τόν κόσμο τοῦ χρόνου εἶναι νά
 μουσκεῦει συνέχεια σ' ἐκεῖνο πού βρίσκεται πέρα ἀπό τόν χρόνο.

'Εγγυημένοι ἀλεξίθεοι ἐξοστρακίζομε ἀπό τό περιβάλλον μας
 τήν μόνη ἐπιρροή πού μπορεῖ νά ἐξουδετερώσει τίς καταστρεπτικές
 ἐνέργειες τῆς φιλοδοξίας, τῆς ἀχορταγιάς, τῆς ἀγάπης τῆς δύνα-
 μης. 'Η εὐθύνη μας ἴσως νά εἶναι λιγώτερο ἐντυπωσιακά φανερό ἀ-
 πό τήν δική τους" μά δέν εἶναι λιγώτερο πραγματική.

Α. Χάξλεϋ (Aldous Huxley, 1894-1963). 'Από τό βιβλίο του
 "Ὁ χρόνος πρέπει νά σταματήσει" ("Time must have a Stop"), πού
 δημοσιεύθηκε στά 1945. Μετάφρ. Σοφίας 'Αθ. Σουλιώτη

Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΓΚΑΟΥΤΑΜΑ

συνέχεια από τό προηγούμενο Δελτίο καί τέλος

Η ΣΗΜΕΡΙΝΗ ΕΞΑΠΛΩΣΙΣ ΤΟΥ ΒΟΥΔΔΙΣΜΟΥ

Ἐπί ἓν διάστημα ὁ βουδδισμός ἤκμαζεν εἰς τάς Ἰνδίας. Ἀλλά ὁ βραχμανισμός μέ τούς πολλούς θεούς του καί τήν ἀτελείωτον ποιικιλίαν τῆς λατρείας του παραλλήλως ἤκμαζε πάντοτε καί αὐτός, ἡ δέ ὀργάνωσις τῶν βραχμάνων ἐγένετο ὀλονέν ἰσχυροτέρα ἕως ὅτου κατώρθωσεν εἰς τό τέλος νά στραφοῦν ἐναντίον τῆς βουδδικῆς λατρείας, ἡ ὁποία δέν ἀνεγνώριζε τήν διάκρισιν τῶν κλειστῶν τάξεων, καί νά τήν ἐκδιώξουν ἐξ ὀλοκλήρου ἀπό τάς Ἰνδίας. Δέν θά ἀσχοληθῶμεν ἐδῶ μέ τήν ἱστορίαν τοῦ ἀγῶνος τούτου. Ἐγίναν διωγμοί καί ἀντιδράσεις, ἀλλά ἀπό τοῦ ΙΑ' αἰῶνος ἐκτός ἀπό τήν περιοχήν τῆς Ὁρίσσα ἡ βουδδική διδασκαλία εἶχεν ἐξαφανισθῆ ἀπό τάς Ἰνδίας. Μεγάλο μέρος ἀπό τήν γλυκύτητα καί τήν φιλανθρωπίαν πού ὑπάρχει μέσα εἰς τόν βουδδισμόν εἶχε συγχωνευθῆ μέ τόν βραχμανισμόν. Ὁ βουδδισμός ὑπάρχει ἀκόμη εἰς μεγάλας ἐκτάσεις τῆς Γῆς¹, εἶναι δέ δυνατόν διά τῆς ἐπαφῆς μέ τήν δυτικὴν ἐπιστήμην καί ἐμπνευσμένη ἀπό τό πνεῦμα τῆς ἱστορίας ἡ διδασκαλία τοῦ Γκαουτάμα, ἀναζωογονουμένη καί ἐξαγνιζομένη νά κατορθώσῃ νά παῖξῃ ἀκόμη σπουδαῖον ρόλον εἰς τήν διεύθυνσιν τῶν ἀνθρωπίνων πεπερωμένων.

Ἀφοῦ ὅμως ἐξεδιώχθη ἀπό τάς Ἰνδίας, ἡ Ἀρία Ὀδός ἔπαυσε νά κυβερνᾷ τήν ζωὴν ὁποιουδήποτε Ἀρίου λαοῦ. Εἶναι δέ ἄξιον περιεργείας ὅτι ἐνῶ ἡ μία μεγάλη ἀρία θρησκεία εὐρίσκεται σήμερον περιωρισμένη σχεδόν ἀποκλειστικῶς εἰς μογγολικούς λαούς, αὐτοί οἱ Ἀριοὶ εὐρίσκονται ὑπό τό κράτος δύο θρησκειῶν, τοῦ χριστιανισμοῦ καί τοῦ ἰσλαμισμού, αἱ ὁποῖαι εἶναι κατ' οὐσίαν σημιτικάι. Ὁ δέ βουδδισμός, ὁ ταοῖσμός καί ὁ χριστιανισμός ὁμοίως φοροῦν ἐνδύματα ἱεροτελεστιῶν καί τύπων λατρείας τά ὁποῖα φαίνεται ὅτι διωχετεύθησαν εἰς τάς ἐν λόγῳ θρησκείας διὰ μέσου τοῦ ἑλληνισμοῦ² ἀπό τήν χώραν ἐκείνην τῶν ναῶν καί τοῦ ἰσχυροῦ ἱερατείου, τήν Αἴγυπτον, καί ἀπό τήν περισσότερον πρωτογενῆ καί θεμελιώδη νοοτροπίαν τῶν μελαφῶν χαμιτικῶν λαῶν.

(Τέλος)

Χ. Τζ. Οὐέλς. Ἀπό τήν "Ἱαγκόσμιον Ἱστορίαν"
Μετάφρ. Σ. Μητσοῦ. Ἐπεξεργασία Νίτσας Εὐνδα

1. Εἰς τήν Κίναν καί τήν Ἰαπωνίαν εἶναι ἡ μία ἀπό τάς τρεῖς θρησκείας πού ὑπάρχουν σήμερον ἐκεῖ.
2. Ὑπό τῶν κατακτήσεων τοῦ Μ. Ἀλεξάνδρου

ΑΙ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΑΙ ΘΕΡΑΠΕΙΑΙ

συνέχεια από τό προηγούμενο Δελτίο

"Ας προσπαθήσωμεν λοιπόν ασκούμενοι νά υποτάξωμεν τό αστρικό μας σῶμα, εάν θέλωμεν νά ἔχωμεν διαρκῆ ὑγείαν καί νά γίνωμεν κατά τό δυνατόν τέλειοι δέκται τῶν θείων θεραπευτικῶν δυνάμεων. Εἰς τήν ἄσκησιν ταύτην πολύ θά μᾶς βοηθήσῃ ἡ χαλάρωσις (relax). Ἐπί δέκα πέντε λεπτά ἡμερησίως, θά παραμένωμεν ἐξηπλωμένοι μέ τό σῶμα χαλαρόν καί τόν νοῦν κενόν. Πρὸ τῆς χαλαρώσεως κατάλληλος διαλογισμός καί προσευχή πρὸς τό "Υπέρτατον" Ὄν θά μᾶς ἐναρμονίσουν μέ τὰς θείας θεραπευτικὰς δυνάμεις. Καί οὕτως εὐρισκόμενοι εἰς ἀπόλυτον ἡρεμίαν, εἰς πραγματικὴν ἄρμονίαν, θά καταστήσωμεν τοὺς κραδασμούς μας τόσον συχνούς ὥστε νά συντονισθοῦν μέ τοὺς ὑπερλεπτοτάτους κραδασμούς τῶν θείων θεραπευτικῶν δυνάμεων καί νά δυνηθοῦν αἱ δυνάμεις αὗται ἀπροσκόπτως νά ἐνεργήσουν εἰς τό σῶμα μας. Ἡ χαλάρωσις εἶναι καί ἀπὸ τόν ὕπνον ἀποτελεσματικωτέρα, διότι πολλάκις ὁ ὕπνος εἶναι τεταραγμένος, ὅταν εἰς τό αστρικόν μας σῶμα παραμένουν ἐνεκδήλωτα συναισθήματα προκληθέντα ἀπὸ τὰ γεγονότα τῆς ἡμέρας. Πρὸ τῆς χαλαρώσεως ἄς κάμωμεν τόν ἐξῆς διαλογισμόν: Αἱ θεῖαι θεραπευτικαὶ δυνάμεις θά ἐνεργήσουν μόλις μέ εὔρουν χαλαρόν, διότι εὐρισκόμεναι πέριξ ἐμοῦ καί μὴ συναντῶσαι ἀντίστασιν δύνανται ἀπροσκόπτως νά εἰσχωρήσουν ἐντός μου.

Εἰς τὰς θείας θεραπευτικὰς δυνάμεις ὑπάρχει τό στοιχεῖον τῆς ἀγάπης, διότι ὁ παραγωγὸς αὐτῶν εἶναι ἀγάπη, εἶναι ὁ ἴδιος ὁ Δημιουργός. Ποτέ δέν ἀρνοῦνται, ἀλλὰ ποτέ δέν βιάζονται κανένα. Ὁ ἀσθενὴς πρέπει νά πιστεύῃ ἀκραδάντως εἰς τό δυνατόν γενέσθαι, διότι ἀμφιβολία, σκέψεις π.χ. ὅπως αὕτη: ἄς τό κάνω καί αὐτό, δέν ἔχω νά χάσω τίποτε, δυσχεραίνουν ἢ καί ματαιώνουν τὰς πνευματικὰς θεραπείας.

"Ας ἀποφεύγωμεν ἐπιμελῶς τὰς δυσαρμονικὰς καταστάσεις, διότι εἶναι τρομεροὶ φορεῖς ψυχικῶν τοξινῶν -κακῶν συναισθημάτων, θανάτων ἐπιθυμιῶν. "Ας ἀντικαταστήσωμεν αὐτάς μέ τήν γαλήνην τῆς ψυχῆς, τήν θείαν ἄρμονίαν, εἰς τήν ὁποίαν ἀνήκουν αἱ ἀγναὶ ἐλτρουίστικαὶ ἐπιθυμίαι καί τὰ εὐγενῆ συναισθήματα, τῶν ὁποίων τό λεπτότερον καί ὑψηλότερον εἶναι ἡ ἀγάπη ἢ οὐδεμίαν ἀνταμοιβὴν ἀναμένουσα. Ἡ δύναμις τῆς ἀγάπης εἶναι ἀσύλληπτος ἀπὸ τόν φθώπινον νοῦν. Εἶναι ἡ θαυματοποιὸς δύναμις ἢ καί ὄρη ἀκόμη ετακινούσα. Εἶναι ὁ θησαυρὸς τῶν θησαυρῶν.

"Ας ἀποφεύγωμεν νά ἀκούωμεν φρικαλέα γεγονότα, δυστυχήματα, ποικονίας, φόνους ἢ νά ἀναγινώσκωμεν αὐτά εἰς τὰ καθημερινὰ εμπορτὰς τῶν ἐφημερίδων, ἢ καί τοὺς ἐντυπωσιακοὺς τίτλους των, καί οὕτω δημιουργοῦμεν μορφὰς-σκέψεις (thought forms)

δυναμένας νά βλάψουν τόν δεχόμενον τήν επίδρασιν αὐτῶν. Ἐκατομμύρια ἑκατομμυρίων μορφαί-σκέψεις δυσαρρέστων γεγονότων δημιουργούμεναι ἀπό τήν σκέψιν τῶν ἀνθρώπων συμπυκνούνται εἰς δύναμιν, Καί ἡ δύναμις αὕτη δυνατόν μίαν ἡμέραν νά ἐκσπάσῃ εἰς ἐπιδημίαν ἢ καταστροφὴν. Τά πλεῖστα τῶν δυστυχημάτων, ἀποτελοῦντα πολλάκις ἄλυσον ἀτέρμονα ἀνθρωπίνης δυστυχίας, προκαλοῦνται ἀπό μορφάς - σκέψεις.

Ἡ προσπάθειά μας νά ἀποβάλωμεν τά κακά συναισθήματα, ἡ ἀποφυγή τῶν κακῶν σκέψεων, ἡ ἁρμονικὴ γαλήνη, ἡ ἀγάπη δι' ὅλα τά ὄντα εἶναι δι' ἡμᾶς ἐγγύησις συνεχοῦς ὑγείας, διότι εἴμεθα δημιουργήματα τῆς θείας τελειότητος, τῆς θείας ἁρμονίας, ὅπου ἀσθένειαι δέν ὑπάρχουν.

Ἄς ἐκπέμπωμεν πάντοτε σκέψεις χαροποιούς καί ἐποικοδομητικὰς. Μὲ ἁρμονικοὺς διαλογισμοὺς γινόμεθα δημιουργοὶ τῆς εὐτυχίας τῶν ἄλλων, συντελοῦμεν εἰς τήν ἐκπλήρωσιν τοῦ Θείου Σχεδίου, ἀντὶ νά συντελῶμεν εἰς τήν ἀναβολὴν τῆς ἐκδηλώσεώς του. Καί θεῖον σχέδιον εἶναι νά ἐκτελῶμεν τήν ἀποστολήν μας ἐπὶ τῆς γῆς ἐλεῦθεροι, ἀδέσμευτοι, ἀνενόχλητοι ἀπὸ ἀσθενείας καί δυσαρμονικὰς καταστάσεις. (Συνεχίζεται).

Κώστας Ξύνδας

Ἡ ΠΟΙΝΗ ΤΟΥ ΘΑΝΑΤΟΥ ΕΙΝΑΙ ΑΝΩΦΕΛΗ

Ἀπ' αὐτοὺς πού ὑποστηρίζουνε τὴ θανατικὴ ποινὴ κανένας δέ διατείνεται ὅτι εἶναι ἠθικὸ καί σωστὸ καί σύμφωνο μὲ τὸ φυσικὸ νόμο νά σκοτώνουμε ἀνθρώπους γιὰ νά τοὺς τιμωρήσουμε, ἀλλὰ ὅτι ἡ θανατικὴ ποινὴ πρέπει νά ὑπάρχει γιὰτί ἐξυπηρετεῖ ὀρισμένους κοινωνικοὺς σκοποὺς.

Καί ἀναρωτιέμαι: εἶναι παραδεκτὸ νά σκοτώνουμε τοὺς ὁμοίους μας γιὰ ὅποιαδήποτε σκοπιμότητα;

Ἄς ἐξετάσουμε ὡστόσο μιά ἀπ' ὅλες τίς σκοπιμότητες πού προβάλλονται.

Πρῶτος λοιπὸν σκοπὸς εἶναι ἡ ὀριστικὴ καί ἀμετάκλητη ἀπομάκρυνση τοῦ ἐγκληματία ἀπὸ τὸ κοινωνικὸ σύνολο, ὃ ἐξαφανισμὸς του, γιὰ νά μὴν μπορεῖ νά συνεχίσει τὴν ἐγκληματικὴ δράση του, ἀφοῦ -λένε- ὅπως μᾶς ἀπόδειξεν ἡ πράξις, ἡ ποινὴ τῶν ἰσοβίων δεσμῶν ποτέ δέν εἶναι ἰσόβια.

Μά μποροῦμε νά πιστεύουμε σοβαρὰ πὺς εἶναι ἀνάγκη νά σκοτώνουμε τοὺς φονιάδες μόνο καί μόνο γιὰ νά τοὺς ἀπομακρύνουμε ἀπὸ τὴν κοινωνία; Πιστεύουμε σοβαρὰ πὺς ἡ πολιτεία δέν μπορεῖ νά πάρῃ τέτοια συνταγματικὰ καί νομοθετικὰ μέτρα πού ν' ἀποκλείουν τὴν ἐπάνοδο στοὺς κόλπους τῆς κοινωνίας, κάθε ἐγκληματία ἐπικίνδυνου γιὰ τὸ κοινωνικὸ σύνολο, χωρὶς νά τοῦ ἀφαιρέσει τὴ ζωὴ καί χωρὶς νά μπορεῖ κανενὸς ἰσχυροῦ ἢ εὐνοια νά τοῦ μεταβάλει

τά Ισόβια δεσμά σέ πρόσκαιρα;

Δεύτερος σκοπός τῆς θανατικῆς ποινῆς εἶναι κατά τούς ὑποστηρικτές της ὁ ἐκφοβισμός τῶν ἐγκληματικῶν φύσεων. "Ὅσοι ρέπουν πρὸς τό ἐγκλημα παραδειγματίζονται -λένε- ἀπό τίς θανατικές ἐκτελέσεις καί συγκρατοῦνται ἀπό τό φόβο τῆς θανατικῆς ποινῆς καί ἐπομένως ἡ θανατική ποινή εἶναι ἀνασταλτική τοῦ ἐγκλήματος. Αὐτό ὅμως εἶναι σέ πολύ μεγάλο βαθμόν ἀμφίβολο.

Νά τί γράφει γι' αὐτό τό ζήτημα ὁ ἔξοχος ἰταλός ποινικολόγος, Enrico Ferrì στό ἔργο του "Suicida" (σελ. 123):

"Μιά ἄλλη περίπτωση πολύ ἐνδιαφέρουσα σέ πολλές ἀνθρωποκτονίες εἶναι ἡ διάπραξις του ἀπό ἀνθρώπους πού εἶχαν παρακολουθήσει ἢ ἀκόμα τήν ὥρα πού παρακολουθοῦσαν θανατικές ἐκτελέσεις. Τοῦτο παρουσιάζει μιάν ἄλλη ὄψη τῆς ψυχικῆς τους σύνθεσης. Ὁ Roberts, ἐφημέριος τῶν φυλακῶν τοῦ Bristol, ἐξακρίβωσεν ὅτι ἀπό 167 θανατοποινίτες πού παρακολούθησε τίς τελευταῖες τους στιγμές 161 εἶχαν παρασταθῆ σέ μιὰ ἢ περισσότερες θανατικές ἐκτελέσεις.

Ὁ Enrico Ferrì μνημονεύει καί ἄλλες πολλές παρόμοιες περιπτώσεις. Ἐκτός ἀπό ὅσα γράφει ὁ Ferrì βλέπουμε πώς καί στή Γαλλία ἐξακριβώθηκαν τά ἴδια πράγματα. Στά Μαθήματα Ποινικοῦ Δικαίου καί Ἐπισημογραφικῆς Ἐπιστήμης τῶν C. Vidal καί J. Magnol διαβάζουμε στή σελ. 589 τῆς ἑβδομῆς ἐκδόσεως:

"..... Οἱ τελευταῖες στατιστικές τοῦ ἐγκλήματος πού δημοσίευσε τό Ἰπουργεῖο Δικαιοσύνης πρὶν ἀπό τόν πόλεμο δείχνουνε πάρα πολύ καθαρά ὅτι οἱ ἀνθρωποκτόνιες πού τιμωροῦνται μέ θάνατο ἐλαττώθηκαν (τό 1888 ὡς τό 1897 ἔγιναν 4066, ἐνῶ ἀπό τό 1898 ὡς τό 1907 ἔγιναν μόνο 2608 μέ ὅλη τήν ἐλάττωση τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ἐκτελέσεων καί τό τέλειο σταμάτημά τους στά 1906 καί 1907 καί τοῦτο μᾶς ἐπιτρέπει νά πιστεύουμε ὅτι ἡ ἐλάττωσις καί ἡ κατάργησις τῶν ἐκτελέσεων δέν παρυσίασαν τά ἄτοπα καί τούς κινδύνους πού τούς εἶχαν ἀποδοθῆ.

Ὁ ἰταλός ποινικολόγος Zanardelli, πού εἶναι καί αὐτός ἐνάντιος στή θανατική ποινή γράφει:

"Ἔϊναι πολύ ἀμφισβητήσιμο τό ὅτι ἡ θανατική ποινή ἔχει μεγαλύτερη ἐκφοβιστική δύναμη ἀπό τίς ἄλλες ποινές". Καί μνημονεύει τήν ἀκόλουθη φράση τοῦ Σενέκα "Multi sunt qui mortem ut requiem malorum contempunt et graviter exprovescunt ad captivitatem", δηλαδή εἶναι πολλοί πού δέν θεωροῦν τόν θάνατο δυστυχία οὔτε πώς εἶναι βαρύτερο κακό ἀπό τά δεσμά. Ἰαί τὰ δεσμά κἀνουν τῆ ζωῆ μαρτύριο καί τό θάνατο ἀνακούφιση καί γι' αὐτό δέν μπορεῖ παρά νά ἔχουν μεγαλύτερη ἐκφοβιστική δύναμη ἀπό τό θάνατο.

Λέει ἀκόμα ὁ Zanardelli ὅτι οἱ πῖο ἐπικίνδunami ἐγκληματίες

1. "Ὁ ἀνθρωποκτόνος"

δέν φοβοῦνται κανένα κακό καί περιφρονοῦνε κάθε κίνδυνο μέ ἄ - συγκράτητην ὀρμή, δέν λογικεύονται καί θυσιάζουσι τά πάντα γιά νά κερδίσουσι μιά τους ἀπόλαυση.

Παρατηρεῖ ἀκόμη ὁ Zanardelli ὅτι στίς χῶρες πού ἔγινε κατάρτησι τῆς θανατικῆς ποινῆς δέν παρατηρήθηκαν ἀποτελέσματα δυσάρεστα γιά τή δημόσια ἀσφάλεια.

Εἶναι λοιπόν λάθος νά νομίζουμε πώς ἡ θανατική ποινή ἔχει ἐκφοβιστική ἀξία, γιατί ἐπιβάλλεται μόνο σέ ὄσους ἐγκληματοῦν "μετά διακρίσεως", δηλαδή ἐκ προμελέτης, καί ὅταν κάποιος ἐγκληματεῖ ἐκ προμελέτης ἔχει, πρὶν ἐγκληματοῦν, τή σφαλερή πεποίθησι ὅτι μέ τά μέτρα πού ἔλαβε αὐτός γιά νά καλύφει τό ἐγκλήμα του δέν θ' ἀνακαλυφθῆ καί θά μείνει ἀτιμώρητος.

Καί δέν εἶναι τοῦτο μόνο. Ὅταν ἡ θανατική ποινή ἐπιβάλλεται γιά ἐγκλήματα πού ἔχουν ὡς ἓνα βαθμό πολιτικό χαρακτήρα, οἱ ὁμοῖδεάτες τῶν ἐκτελουμένων τούς θεωροῦν ἡρώες, μάρτυρες τῆς ιδέας καί πιστεῖουσι πώς ἔχουσι χρέος νά τούς μιμηθοῦν καί νά αὐτοθυσιαστοῦν κι αὐτοί γιά τήν ιδέα.

Νομίζω πώς δέν πρέπει νά λησμονοῦμε ὅτι τό αἷμα τῶν ἡρώων καί τῶν μαρτύρων ἀνέκαθεν ἐδυναμώσεν καί δυναμώνει τίς πίστεις, καί γι' αὐτό μέ τίς θανατικές ἐκτελέσεις γίνεται τό ἀντίθετο ἀπ' αὐτό πού προσδοκοῦμε ἀπ' αὐτές.

Δέν πρέπει νά ξεχνῶμε ὅτι στήν ἱστορία ὅλου τοῦ κόσμου καί ἐδῶ στήν Ἑλλάδα μας ἀναφέρονται θανατικές ἐκτελέσεις ὕστερα ἀπό πολιτικές δόξεις, πού δέν ἦτανε τίποτε ἄλλο παρά φρικτά καί δόλια νομιμοφανῆ μέσα γιά τόν ἐξαφανισμό πολιτικῶν ἀντιπάλων, καί τοῦτο εἶναι ἡ ἀπαισιότερη περίπτωσι, πού στέκει ἐξω ἀπό κάθε ἠθική καί κάθε ἀνθρωπισμό...

Ἀλλά καί γιά κοινά ἐγκλήματα ὅταν ἐπιβάλλεται ἡ θανατική ποινή, πάλι ἐπηρεάζει βλαπτικά ἀτίθασσες φύσεις ὀπισθοδρομημένων ἀνθρώπων πού ἀπό νοσηρό θαυμασμό γιά τούς ἐκτελεσμένους ἐγκληματίες παρακινοῦνται νά τούς μιμηθοῦν καί σ' αὐτή τή μίμησι συντελοῦν πολύ καί μερικά λαϊκά τραγούδια καί θρύλοι πού ἐκθειάζουσι τά δῆθεν ἱποτικά κατορθώματα ληστῶν καί κακούργων.

Τρίτος τέλος σκοπός πού ἀνάφεραν ἄλλοτε περισσότεροι, τώρα ὅμως ἐλάχιστοι μόνο ποινικολόγοι, εἶναι ἡ ἱκανοποίησι (γράφει ἐκδίκησι) τῆς κοινωνίας. Ἀξίζει τάχα τόν κόπο νά ἀσχοληθοῦμε μέ αὐτή τή φρικτή καί βάρβαρη ἄποψιν;

Ἀπ' ὅλα ὅσα εἶπαμε παραπάνω νομίζω πώς βγαίνει τό συμπέρασμα ὅτι ἡ θανατική ποινή ὄχι μόνο δέν περιορίζει τό ἐγκλημα, ἀλλά καί τό ἀπλώνει. Αὐτό ἀποδεικνύεται ἀπό τό ὅτι τά ἐγκλήματα πού τιμωροῦσαν ἄλλοτε μέ θάνατο ὄχι μόνο δέν αὐξήσαν μέ τήν κατάργησι τῆς θανατικῆς ποινῆς ἀλλά καί ἐλαττώθηκαν ὅπως καί ἡ ἐγκληματικότητα γενικότερα.

Τίμος Βρατσάνος

Ἀπό ὁμιλία πού δόθηκε στόν Παρνασσό τίς 4 Ἰανουαρίου 1956

ΚΑΤΑΔΙΚΟΣ

συνέχεια από τό προηγούμενο Δελτίο

Ήταν γιορτή. Τά ματωμένα πόδια μου
μέ φέρανε σέ κάποιο έρημοκλήσι.

Στάθηνκα άπ' έξω άκούνητος, βουβός.

Έγώ τί θέλω έδω;

Έγώ είμαι ή άνυπόταχτη φυχή

πού σέ θεούς δέν σκύθει,

κ' έχω μιά πέτρα για καρδιά

πού μόνο μέ τό Μίτος ζει.

Σκυφοί μέσ στό ξωκλήσι μπαίναν οί πιστοί

καί φέλναν τά παιδάκια.

Τότε γιατί τά γόνατά μου λύγισαν

κι άθέλητα έσκυφα νά ιδω;

Ήταν σκοτάδι. Μόνο οί φλόγες τών κεριών

πού τρεμοσβύναν στό μανουάλι.

Μά όλόγυρά μου λάμπανε τά χιόνια στά βουνά,

στόν ήλιο τά λειβάδια άνατριχιάζαν.

Τί τάχα νάλεγε ή μονότονη φωνή

πού ήχοϋσε στό θαμπόφωτο σά μοιρολόγι;

Καί μέσ στά πεϋκα δίπλα μου ό άγέρας τραγουδοϋσε...

Είδα πετράδια πού έλαμπαν, χρυσάφι σκαλισμένο.

Κ' είδα φτωχούς πού τρέμανε κ' είχαν θολά τά μάτια.

Σκύβαν στά γόνατα οί πιστοί φιλώντας τίς εικόνες.

Καί τότε άναστυλώθηκα...

Είδωλολάτρες, πού είδωλα τά χείλια σας φιλοϋν,

κ' είναι ή καρδιά σας στείρα.

Κ' έφυγα, κ' έτρεμε ή φυχή μου άπ'τόν θυμό.

Γιά μέρες τής όρμης μου τά φτερά

μέσ σέ χαράδες καί γκρεμούς πετοϋσαν.

Όταν μιά αύγή χαράματα,

τήν ώρα πού ξεπνοϋσαν τά πουλιά

κι άσπριζε ό κάμπος άπ'τήν πάχνη,

κάτι σάν μακρυνό τραγούδι τ' ούρανοϋ

πέρασε άνάλαφρο. Σκιρτήσανε τά φύλλα

καί τά πουλιά σιωπάσαν,

κ' έρχόταν τό τραγούδι σας, καμπάνες.

Όπως μιά νύχτα χειμωνιάτικη,

τήν ώρα πού μουγγρίζουν τά βουνά,

στή μαύρη καταχνιά ένα άστρο λάμπει,

Έτσι στήν παγωμένη μου καρδιά
μιά άχτίδα πρωτογάλισε.

"Ένα χαι̂δεμα σάν χνούδι,
ένα άγέρι του̂ 'Απριλιού.
Ροδοπέταλα χορεύουν
καί σταλάζουν σάν βροχή.

"Άνοιξε, άνοιξε τά μάτια...
Πως θολώνουνε στόν 'Ηλιο.

"Άνοιξε, άνοιξε τά μάτια
κ'ή καρδιά σου άς μήν πονεϊ....

"Έσβυσε άγάλια τό τραγούδι,
κι όλα βουβά κοιτούσαν τ'όνειρο
πού άόρατο περνούσε.
Καί τότε μιά φωνή μέσ στήν καρδιά μου ξέσπασε.
Γιατί, γιατί νά μήν υπάρχει άγάπη
για μένα τόν άποδιωγμένο,
κι ούτε ένα χέρι νάγειρε ποτέ στό μέτωπό μου
τή φλόγα μου νά γιάνει;
Μονάχα έσεϊς,
τραγούδι τής ψυχής,
καμπάνες.

"Όχι κ'ή 'Αγάπη δέν υπάρχει,
μονάχα, ό Πόνος κ'ή 'Αδικία.

"Άλλοι βογγούν και πνίγονται στή νύχτα
κι άκούω μέσ στόν άνεμο τό κλάμα πού περνάει,
κι άλλοι μέσ στά φωτόλουστα παλάτια τους
βουλώνουνε τ'αυτιά νά μήν άκούνε.

"Εγώ θά γίνω ό δικαστής,
θά βάρω μέ αίμα τό μαχαίρι μου
κ'έκδικητής τους θάμαι.

Καί πήρα τά βουνά.

(Συνεχίζεται)

'Αγλ. Ζάννου. 'Από τά "Ποιήματα"

Ω ΨΥΧΗ ΤΩΝ ΒΑΣΑΝΩΝ

"Ω ψυχή τών βασάνων, από τά ύψη τά ούράνια πώς πέφτεις
στά βάραιρα τών βαράιρων.

"Αν Σκί, ίσραηλινός δραματογράφος. 'Από τό μεταφυσικό
δράμα "Ντιμπούκ". Μετάφρ. 'Ιουλίας 'Ιατρίδη

	σελ.
Ζ. Π. Φλοριάν	'Ο καθρέφτης τῆς Ἀλήθειας (παραβ.) 42
Τζαλαουντίν Ρούμι	'Ο ἑλέφαντας (παραβολή) 43
Φρίτγιοφ Συόν	Γνωσις μερική καὶ ὀλική 44
Κρισναμούρτι	'Η περιωρισμένη ἀλήθεια 46
Κρισναμούρτι	"Ἠρεμῆ ἐπαφή 48
Ναζίμ Χικμέτ	Θάλασσα (ποίημα) 49
Α. Χάξλεϋ	'Αλεξίθεοι 49
Χ. Τζ. Ούέλς	'Η ἱστορία τοῦ Γκαουτάμα 50
Κώστα Ξύνδα	Αἱ πνευματικαὶ θεραπεῖαι 51
Τίμου Βρατσάνου	'Η ποινή τοῦ θανάτου εἶναι ἀνώφελη 52
'Αγλ. Ζάννου	Κατάδικος (ποίημα) 55
'Αν Σκί	"Ω ψυχὴ τῶν βασάνων 56

ΕΚΔΟΣΕΙΣ

"ΘΥΡΣΟΣ,"

ΑΥΤΟΝΟΜΟΣ ΕΚΔΟΤΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΤΗΣ Θ Ε Ν

"Αν. Μπέζαντ (Annie Besant)	Οἱ βασικοὶ νόμοι τῆς θεοσοφίας	σελ. 25
	Μετάφρ. Τίμου Βρατσάνου	
Αἰμέ Μπλέν (Aimée Blech)	Στούς πονεμένους	" 20
	Μετάφρ. Μαρ. Οἰκονόμου	
Μεϊμπελ Κόλλινς (Mabel Collins)	Φωνὴ ἀπὸ μακριά	" 10
	Μετάφρ. Μαρ. Οἰκονόμου	
Τίμου Βρατσάνου	'Ο ἑπτασύνθετος ἄνθρωπος	" 10
Καλ. Κουτσογιάννη	Θεοσοφικαὶ ὁμιλίαι τόμ. Α'	" 25
"Αν. Μπέζαντ	'Η ἀρχαία σοφία	" 60
	Μετάφρ. Τίμου Βρατσάνου	
Καλ. Κουτσογιάννη	Θεοσοφικαὶ ὁμιλίαι τόμ. Β'	" 20
Δημ. Νομικοῦ	Θεοσοφικαὶ μελέται	" 25

ΑΛΛΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ

'Η Μπαγκαβάντ Γκιτά	'Απόδοση Τίμου Βρατσάνου	" 35
	σέ ἐλεύθερο στίχο	
Λεωνίδα Πολυμερόπουλου	'Η Ροδοσταυρικὴ θεραπεῖα	" 15
"Εμμετ Φόξ	'Η ἐπὶ τοῦ "Θρους Ὅμιλία	
	καὶ ἡ Κυριακὴ Προσευχή	
	Μετάφρ. Κώστα Παγκάλου	" 30

